

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 22 februari 2016*§ 3 Interpellation om de kommunala bostadsbolagen (nr 2015:54)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Tack för dina svar, Ann-Margarethe Livh! Den här interpellationen skrevs ju för en ganska så lång tid sedan. Det handlar om de signaler som den rödgrönrosa majoriteten har givit i olika sammanhang, bland annat under våren då man presenterade hur det råd skulle arbeta som skulle vara en kanal mellan byggherrar och staden.

Nu har jag i sak en del att säga om svaret, och det är därför jag står här. Jag tycker att mina frågeställningar i interpellationen är ganska allvarliga, och jag tycker väl möjligen att svaret är lite för raljant för min smak. Men det här är en viktig fråga som många på byggmarknaden undrar över. Om det är så att stadens bolag ska ha gräddfiler framöver är det viktigt att man berättar hur markpolitik och annat ska gå till. Hur är det egentligen med de sifferunderlag som presenteras? Man kan börja i den änden.

Det är, tror jag, den sista interpellation där jag kommer att vilja ställa upp med ett antal siffror. Men när det gäller bostadsbebyggelse är det viktigt. Det sägs att ni har höjt, Ann-Margarethe Livh, de ambitioner som finns i staden för byggandet. Jag kan bara läsa i de ägardirektiv för allmännyttan som ni från Vänsterpartiets sida har lagt synpunkter på i samband med valet. Där sade man från Vänstern att man ska bidra till nyproduktion av minst 25 000 nya bostäder under mandatperioden. Det ska vara hyresrätter i alla prisklasser. Det var alltså 25 000 nya allmännyttiga hyresrätter till 2018, men när ni väl kom i majoritet är det i storleksordningen 10 000 som det resoneras om. Målet för allmännyttan ska vara 10 000, och det ska dessutom vara till 2020. Man har lagt på två år.

Hur man kan få det till en höjd ambition är för mig en gåta, och jag får inga svar. Oavsett vem jag ställer frågan till får jag inga svar i talarstolen, och jag ser att jag snart får lägga siffrorna åt sidan.

Men en sänkt ambition är en sänkt ambition; så är det. Om det är så att man har för avsikt med byggandet att se till att en mycket stor del av hyresrätterna ska vara allmännyttan innebär det i praktiken att de frågor som jag har ställt i interpellationen är väldigt relevanta. Och är det så att de privata aktörer som finns på marknaden och som vill bygga i Stockholm kommer att få se hur allmännyttan får gräddfiler framöver, eller ej?

Anförande nr 3

Borgarrådet L i v h (V): Det verkar som att borgarrådet Larsson vecklade in sig i en del nya frågor som inte riktigt står i interpellationen, men det är bara bra. Det är

väldigt roligt, Joakim, att du ställer de här frågorna så att vi får tillfälle att diskutera de kommunala bolagen här i rådssalen. Det tycker jag är jättebra.

För att börja beta av dina frågor: När det gäller markanvisningar för att bygga privata hyresrätter har vi hittills markanvisat för 2 000 sådana, medan ni mellan åren 2007 och 2014 bara markanvisade för 1 200 privata hyresrätter. Vi har alltså markanvisat till fler privata än vad ni gjorde. Menar du då att vi skulle ge allmännyttan en gräddfil? Det är ett väldigt konstigt påstående.

Däremot är det sant att vi har ökat ambitionerna för bostadsbyggandet totalt, både för de privata och för de allmännyttiga. Det är en väldigt stor skillnad jämfört med er. Vi har också ökat ambitionerna när det gäller hyresrätter, självklart. 40 000 bostäder fram till 2020 är målet, och minst hälften ska vara hyresrätter. Av de hyresrätterna ska 10 000 vara allmännyttans. Det är en otrolig ambitionshöjning, och vi är på väg att uppfylla målen.

I bostadsbolagens verksamhetsberättelser kan du se, om du jämför hur det var under er tid och de mål som ni satt upp med de mål vi sätter upp, att vi har nästan kommit i hamn i varje bolag med våra mål, med undantag där man har överklagat. Ni kom inte ens upp till hälften av era mål när ni satt vid makten. Det är en oerhört stor skillnad, Joakim, och jag är jätteglad att vi har tagit krafttag för bostadsbyggandet och att vi ökar allmännyttans del av byggandet.

Allmännyttan har en otroligt viktig roll i den här i staden som spjutspets för de andra bolagen. Därmed inte sagt, och det understryker jag, att de privata byggarna inte får några markanvisningar. De privata byggarna ska också få bygga.

Anförande nr 4

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är intressant att Ann-Margarethe Livh inte rör vid den frågeställning jag tar upp. Inför valet var det tal om att man ska bidra till nyproduktionen med minst 25 000 nya bostäder under mandatperioden, och det ska vara hyresrätter i alla prisklasser. I själva verket håller man inte sig till det som kan betraktas som vallöfte. Det är i sig anmärkningsvärt.

Sedan är det så vi, till skillnad från er, räknar också de privata aktörernas andel av hyresrättsproduktionen som en otroligt viktig del. Vi ser dem som aktörer som vi inte ska konkurrera ut. De signaler ni ger med den politik ni för är att det är bättre att vända sig till andra delar av Sverige om man ska ha en snabb hantering.

Det är inte de kommunala bolagen, Ann-Margarethe Livh, som ska sitta med i rådet och resonera hur man snabbt ska få fram markanvisningar, utan det är naturligtvis andra aktörer som bör vara representerade där. Det ni säger är att vi ska ge de kommunala bolagen en särställning. Det är de kommunala bolagen som ska ha gräddfilen, det är de kommunala bolagen som ska sitta med i rådet framöver och resonera kring exploatering och stadsbyggnad i staden, inte de privata aktörerna.

Jag vill erinra om att när det under förra mandatperioden byggdes i enlighet med de målsättningar vi hade ställt upp så byggdes det över 40 procent hyresrätter i den här staden. Men de kommunala bolagen kan inte ta över de aktörers vilja som finns på marknaden i dag. Självklart ska vi bygga, vi ska ha höga ambitioner i Stockholm,

men risken med den politik som ni nu signalerar är att en del aktörer faktiskt ser sig om i andra delar av Sverige. Det är väldigt olyckligt. De signaler vi får ifrån marknaden i dag är man tycker att ni är otydliga.

Jag tror att ni missbedömer signalvärdet, värdet i det som staden ger när man i olika sammanhang, på tjänstemannanivå och annars, signalerar att de kommunala bolagen har företräde. Det är därför som frågan om EU:s stadsstödsdagstiftning är otroligt viktig och som ni bara nonchalerar. Om det är så att andra aktörer vill bygga på mark som ni sedan bestämmer att de kommunala bolagen ska få bygga på är ni ute och cyklar. Då kommer vi att få problem juridiskt i den här staden, och det är, Ann-Margarethe Livh, någonting som du kommer att stå för, inte vi.

Anförande nr 5

Borgarrådet L i v h (V): Den kampen mot EU ser jag verkligen fram emot, Joakim.

Vi bygger. Vi har som mål 40 000 bostäder fram till 2020. Av dessa ska 10 000 byggas av allmännyttan. 10 000 bostäder av 40 000 ska byggas av allmännyttan. Menar du på fullt allvar att detta är en gräddfil? Är det en gräddfil? När ni styrde och såg till att i stort sett hela allmännyttans bostadsbestånd i innerstaden privatiserades, var inte det en gräddfil för de privata boendena? Det är absolut inte en chans, om du skulle driva en sådan fråga i EU, att du skulle vinna den. Men jag skulle verkligen välkomna att du gjorde det. Det är en sak som jag skulle vilja ha prövad.

Sedan kan jag faktiskt stilla din oro när det gäller de privata byggarnas oro. Det är ett stort tryck på Stockholm. Det är otroligt många privata byggare som vill bygga, både små byggare ute i landet och de stora företagen i Stockholm. Den oron är helt obefogad, Joakim Larsson.

Jag skulle vilja säga en sak till om allmännyttan. Det är oerhört viktigt att vi har en bred allmännytta i Stockholm som är öppen för folk med olika inkomster. Till exempel är de allmännyttiga bolagen de enda bolagen som har ändrat godkännandekraven. De har sänkt godkännandekraven och därmed öppnat bostadsmarknaden för en rad människor som annars inte skulle ha tillgång till en bostad, just därför att allmännyttan tar det sociala ansvaret, som tyvärr många privata aktörer inte gör. Därför är det oerhört viktigt att vi utvecklar allmännyttan i Stockholms stad.

Anförande nr 6

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nu tycker jag inte, fru ordförande, att borgarrådet Livh ska ta så lätt på EU:s regelverk i den här frågan. Dessutom kan jag bara berätta att det knappast är jag som kommer att driva frågan i EU, om Ann-Margarethe Livh trodde det, utan de är aktörerna på marknaden som blir upprörda om de får se den gräddfil som man anar i retoriken i den diskussion som förs. Då kommer ni att råka ut för en del stämningar i frågan, men det är ingenting som vi driver i oppositionen. Det gör marknaden i så fall.

Däremot skulle jag gärna vilja att du utvecklar, Ann-Margarethe Livh, resonemanget kring det råd som allmännyttans representanter ändå ska sitta i. Om det ska vara en länk mellan politik, förvaltningar och de privata bolagen, hur ökar inflytande, insyn, transparens om det bara är de kommunala bolagen som får sitta med i det? Det kan faktiskt ifrågasättas.

Jag kan försäkra dig, Ann-Margarethe Livh, att hade vi haft ett motsvarande råd under vår tid och valt att sätta in tre privata aktörer i det rådet så hade borgarrådet Livh då i opposition blivit vansinnig över det faktum att delar av marknaden satt i det. Nu sitter en del av marknaden i rådet i form av kommunens tre bolag. Det tycker vi är väldigt märkligt. Att jag inte fått svar på den frågan – jag frågade ju hur borgarrådet ser på det – kan jag inte förstå på annat sätt än att man inte förstår frågan. Jag får inte svar på den trots att jag ställt den både skriftligt och muntligt.

Vi kan undra också över hur man räknar. Under föregående period sade man i samband med valet att man ska bygga under mandatperioden fram till 2018 ett visst antal bostäder, men sedan lägger man på två år. Är detta en ambitionssänkning gentemot den målsättning som man går till val på, eller är det en ambitionsökning? Jag tycker att vi borde kunna reda ut det en gång för alla. Ni kom väl fram till att ni inte skulle kunna leverera 40 000 nya bostäder i Stockholm förrän efter sex år. Men prövningen kommer att ske efter fyra år.

Jag kan försäkra att ingen kommer att kunna bo i en start-PM, hur många start-PM ni än tar fram. Man kan inte bo i vare sig en start-PM eller en markanvisning. Det är ett faktum, så jag förstår att ni har valt att ta det på sex år. Ni gick dock till val på att ni skulle bygga den här mängden på fyra år. Det är inte annat än en ambitionssänkning. Det tycker jag är synd, för ni hade nog klarat det på fyra år, åtminstone när vi jobbar tillsammans i den här frågan.

Anförande nr 7

Borgarrådet L i v h (V): Om vi ska tala om ambitionssänkning, Joakim, kan jag påminna om att ni byggde 6 000 hyresrätter på åtta år. Det kallar jag en otrolig ambitionssänkning. Hur var det med era löften om studentbostäder? Ni lovade att bygga 4 400 till 2015, och ni byggde inte ens hälften så många.

För att återgå till dina frågor: Nej, ni hade inget råd, Joakim. Ni hade inga ambitioner. Ni hade inte en enda vision. Ni hade inte en enda ambition för hur man skulle utveckla allmännyttan. Ni bara avvecklade allmännyttan. Ni ombildade, ni ombildade attraktiva områden, vilket har lett till en ännu mer segregerad stad, om det nu var en ambition.

Ni hade inga ambitioner att bygga för vanliga människor. Vi har tagit fram inom de kommunala bolagen en modell för Stockholmshus som ska ge människor med normala och låga inkomster möjlighet att hitta boende på den vanliga bostadsmarknaden. Vi har ambitioner. Vi har ambitioner att bygga mycket, vi har ambitioner att bygga hyresrätter och vi har ambitioner att bygga för vanliga människor. Vi har ambitioner att bygga för lågavlönade.

Ni hade inte en enda sådan ambition, och det beklagar jag, för vi har ett otroligt arbete att ta igen med allt det ni misslyckades med. Men vi är på gång att göra det. Vi bygger hyresrätter, och vi bygger för vanliga människor.

§ 4 Interpellation om försämrat företagsklimat i Stockholm (nr 2015:55)

Anförande nr 8

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag skulle vilja börja med att tacka finansborgarrådet för svaret, även om det gör mig genuint orolig att majoriteten faktiskt inte tar uppgifterna om ett kraftigt försämrat företagsklimat på allvar.

Precis som Wanngård skriver i sitt interpellationssvar är det bra att sysselsättningen i länet ökar. Men faktum kvarstår: Stockholm har rasat i placeringar när det gäller företagsklimat 26 placeringar till plats 48. Staden tappar i nästan alla kategorier och på nästan alla områden. Det mest allvarliga är inom de politiska attityderna till företagande där man har tappat närmare 100 placeringar och tillhör de sämsta kommunerna i Sverige.

Nu har det gått mer än ett år sedan den rödgrönrosa majoriteten kom till makten, och nu börjar vi se effekterna av politiken, bland annat i företagsklimat. Jag kan inte säga att jag är förvånad över det. I stället för att uppmuntra till företagande och entreprenörskap begränsar man möjligheterna att driva och våga starta företag i Stockholm. Det gäller inte minst inom välfärdssektorn där vi har haft debatter under året om återkommunaliseringar. I välfungerande verksamheter ställs ideologi framför kvalitet. Det ger oroväckande signaler till företagare i staden.

Det är viktigt med ett gott företagsklimat för en storstad som Stockholm. Det är inte Stockholms stad som sitter inne med alla idéer om hur våra verksamheter ska utvecklas, utan vi behöver ta hjälp av de krafter som är med, bidrar med och driver företag i kommunen och som kan vara innovativa och driva fram bättre och mer effektiva lösningar. Det är på så sätt möjligt för entreprenörer att bidra till att nya idéer växer fram.

Jag skulle vilja fortsätta att ställa en fråga som jag upplevde att jag inte fick svar på i interpellationssvaret. Vad bedömer borgarrådet är orsaken till att Stockholm har tappat så kraftigt när det gäller företagsklimat? Hur ställer sig finansborgarrådet till att det framför allt är avseende kommunpolitikens attityder som Stockholm tappar i placering?

Det är viktiga frågor som kräver sina svar och en ordentlig analys för att vi ska kunna gå vidare. Det är inte politik som skapar jobb, utan det är de små växande företagen, som får möjlighet att anställa ännu fler och ta in människor från utanförskap till innanförskap, och därför är företagsklimatet viktigt.

Anförande nr 10

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det som politiken gör är att skapa förutsättningar för jobb, att säkerställa att matchningen på arbetsmarknaden fungerar, att se till att man skapar fler förutsättningar för yrkesvux och komvux, för att satsa mer på Stockholm Business Region som jobbar med näringslivet i Stock-

holm och för att få fler företag att utvecklas, anställa fler och växa sig starka i Stockholm.

När man lyssnat på tidigare inlägg kan man tro att det inte går bra för Stockholm. Det går jättebra för Stockholm. Våra företag växer och expanderar. Det är fler företag som anställer än som säger upp. Vi vet att det har startats 2 procent fler företag i Stockholm under kvartal 2 jämfört med hur många det var när de borgerliga styrde 2014, totalt 3 009 nya företag.

Antalet konkurser har minskat med 12½ procent, och sysselsättningen har ökat. Arbetslösheten har minskat, medan sysselsättningen går upp. Här vill borgarrådet Anna König Jerlmyr säga att det går dåligt för Stockholm. Det går bra för Stockholm. Om man vill prata illa om Stockholm, om man vill sprida rykten om att det inte skulle gå bra för företag säger jag bara: Var så god, oppositionen, gör det.

Men det jag märker är tydliga resultat där sysselsättningen ökar, arbetslösheten sjunker, fler företag växer och fler företag anställer. Då har jag lyckats som finansborgarråd i den här staden. Visst kan man göra skillnad med politik när det handlar om näringsliv. Det handlar om matchningen, att säkerställa att våra medborgare är anställningsbara. Det är därför som vi ger ytterligare pengar till komvux, ytterligare pengar till yrkesvux och ytterligare pengar på Start-Up Stockholm så att fler företag ska få blomma och komma med sina bra innovationer.

Det vi har brist på i Stockholm är bostäder. Där håller vi på att bygga i kapp. Vi vet att vi kommer att uppnå målen, och vi vet att vi kommer att klara målen. Fler bostäder i Stockholm gör att företagen kan anställa ännu fler.

Anförande nr 11

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Vi har en bra konjunktur just nu i Stockholm med högre sysselsättning och en god tillväxt. Det ska man inte koppla ihop med företagsklimatet, utan det handlar om signaler som vi måste ta på allvar om vi fortsatt vill ha fler växande företag som har möjlighet att etablera sig i Stockholm, att växa här och kunna anställa. Därför blir jag orolig när man inte tar detta tillräckligt mycket på allvar, utan bara tycker att det är bra som det är och att man inte behöver ta hänsyn till den ranking som gjorts och som visar på fallande siffror när det gäller företagsklimat i Stockholm.

När vi har varit runt och träffat företagare i Stockholm, oavsett om det varit huvudkontor eller små start-up-företag eller växande företag i Stockholm, säger de att det handlar mycket om bostäder. Vi måste ha bostäder för att kunna rekrytera bra medarbetare. Vi måste ha bostäder för att kunna rekrytera internationella talanger. Vi måste ha en välfungerande infrastruktur. Där har vi problemet att det har varit stor osäkerhet inom inte bara majoriteten i Stockholms stad utan också på nationell nivå. Man har varit otydlig och gett osäkra besked. Det spelar roll i de öppna svaren till varför företagsklimatet har försämrats.

Alliansen lämnade efter sig ett bostadsbyggande som inte har sett sin motsvarighet sedan 70-talet. Vi levererade. Jag kan nog säga att det inte kommer att levereras en enda bostad under den här mandatperioden som inte är ett resultat av ett beslut taget

av Alliansen under förra mandatperioden. Det kommer att byggas, men det är tack vare beslut tagna av Alliansen.

Sedan valet har handläggningstiderna när det rör detaljplaner ökat med sex månader på ett år. Det är oroväckande. Det kommer också att försämra kraften i bostadsbyggandet. Man säger från Socialdemokraternas sida i Stockholm att man vill bygga i andra kommuner, samtidigt som man i Stockholm planerar nya naturreservat tillsammans med Miljöpartiet, som dels riskerar medfinansieringen av tunnelbanan till Älvsjö som är en viktig del av Stockholmsförhandlingen, dels också riskerar tusentals nya hem för nya stockholmare. Det är oroväckande.

Man har sänkt ambitionsnivån när det gäller bostadsbyggande, som Joakim Larsson tidigare var inne på. Det här är också oroväckande. Det behövs tydliga besked både om infrastruktur och om bostäder. Det behövs en enighet som inte skapar en osäkerhet för vår kommun. Det är viktigt därför att det lämnar också viktiga besked till företagare när det gäller att våga investera och våga rekrytera. Annars kommer vi att tappa kompetens och växande företag till utlandet. Därför behöver ännu större fart i bostadsbyggandet än vad vi har haft tidigare och mindre oenighet inom den nya majoriteten.

Anförande nr 12

Borgarrådet Wangård (S): Ordförande! Det är detta som det handlar om: Vi måste leverera bostäder till stockholmarna, vi måste kunna leverera fler bostäder. Då kommer Anna König Jerlmyr upp och säger: Ja, det kommer ni inte att klara av. Men kolla på våra första ett och ett halvt år, våra målsättningar och våra leveranser. Vi har levererat över våra mål. Både när det gäller detaljplaner och när det gäller processer och markanvisningar är det över målen. Jag förstår att det här oroar dig. Jag förstår att du är riktigt oroad, för vi kommer – socialdemokrater, miljöpartister, vänsterpartister och Feministiskt initiativ – att leverera många fler bostäder i Stockholm. Det är det som näringslivet efterfrågar. Det är detta företagen säger i vart och vartannat samtal så fort jag träffar dem: Var ä bostäderna? Var är bostäderna som gör att vi kan rekrytera? Var är bostäderna som gör att vi kan expandera, växa och bli ett större företag? Var är bostäderna så att jag kan skapa mitt företag och anställa dem som jag vill anställa?

Mitt svar på det är: När jag är finansborgarråd ansvarar jag för bostadsförsörjningen i den här staden. Jag ansvarar så till den milda grad att en ny organisation säkerställer att vi får fram fler bostäder till stockholmarna. En ny organisation säkerställer att vårt näringsliv har alla förutsättningar att växa och utvecklas i Stockholm. Det är det som jag är så oerhört stolt över.

Den här starka majoriteten i Stockholms stadshus tror på företagande, och vi tror på kraften i näringslivet och tillväxten i Stockholm. Då måste vi från politiken leverera bostäder, leverera matchning på arbetsmarknaden och också jobba med att de personer som har nya idéer, som har innovationer och vill starta företag och växa som företag har möjlighet med Start-Up Stockholm. Vi samarbetar med STING Electrum i Kista. Vi har en otrolig kapacitet att göra detta.

Om oppositionsborgarrådet Anna König Jerlmyr vill måla upp en negativ bild av Stockholm – var så god! Det jag säger är: Jag tar ansvar, vi är beredda att bygga.

Handlar det om att vi behöver justera några kommungränser är jag beredd att göra det. Vi vet hur viktigt det är med bostäder för näringslivet i Stockholm.

Anförande nr 13

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag får tolka det senaste inlägget från finansborgarrådet som att hon kommer att säga nej till ytterligare naturreservat i Stockholm som kommer att lägga en våt filt över bostadsbyggande och riskera medfinansiering för utbyggd kollektivtrafik. Det är så man kan tolka det.

Visst byggs det, men vi ska komma ihåg att det har att göra med beslut tagna under Alliansens tid. Det är viktigt att skicka med.

Men det handlar inte bara om stora företag, som vi har varit inne på, utan det handlar också om små växande företag. Alla stora företag har någon gång varit små. När vi skulle diskutera det lokala företagsklimatet hade vi en dialogdag med representanter för olika partier, kommunalråd från hela Sverige, men inte en enda representant för Stockholms stads majoritet. Så allvarligt ser man på frågan om företagsklimat.

När det gäller småföretagare får vi in oroväckande signaler. Det kan handla om till exempel kaféägaren i Vasaparken som vill hålla sitt kafé öppet året om, men får olika besked under ett års tid och bollas mellan förvaltningar och kan inte öppna. Vi har personer som ville öppna ett sommarkafé på Djurgården och som skickar in sina handlingar om detta i början av året men får svaret i slutet av sommaren när säsongen redan är över.

Till sist men inte minst får vi signaler från aktörer inom förskolevärlden där man sedan valet från utbildningsförvaltningens sida börjat kräva slutbevis på lokaler, vilket gör att man inte vågar anställa. Man vågar inte heller vara utan kontrakt, vilket gör att det blir flera hundratusen i hyra per månad för vissa av aktörerna för att man inte får det tillstånd som krävs från kommunens sida. Då kan man inte heller starta. Det är fyra månaders handläggningstider på ett slutbevis på lokaler. Då kan man inte teckna ett hyresavtal, och man vågar inte anställa. Det innebär i praktiken ett stopp för nya förskoleaktörer att etablera sig i ett läge där vi har fler barn som behöver förskola än tidigare. Det är allvarligt.

Oavsett om det handlar om tillstånd eller om det handlar om bemötande i förhållande till företagen så handlar det mer om politiska attityder och vilket politiskt ledarskap som finns, om man tycker att ett gott företagsklimat är viktigt eller inte. Riskera nu inte detta från den nya majoritetens sida. Ta till er av den här kritiken i stället och gör någonting åt det, och framför allt: Ta det här på allvar!

Anförande nr 14

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag skulle kunna citera Stockholms handelskammare som kom med en rapport i förra veckan om företagsklimatet. Där ser man hur det blir allt bättre. Man visar i sin rapport att konjunkturen står sig starkare än normalt och att företagens framtidstro är mycket god och har förbättrats.

Den rapporten väljer oppositionsborgarrådet att inte se. Där har man bindel för ögonen, för det är någonting positivt för Stockholm, och det vill man inte prata om.

Men ni kan vara väldigt övertygade om att det går bra för Stockholm. Det går bra för företagen i Stockholm, och så ska det fortsätta att vara.

Jag vet och är oerhört trygg i mitt politiska ledarskap med att det sätt som vi arbetar på och det sätt som vi väljer att styra staden på gör att det blir fler bostäder, arbetslösheten sjunker och sysselsättningen ökar, och vi vet att det finns en tillväxt i näringslivet. Om oppositionen väljer att ha interna möten får de ha det. Ni får väldigt gärna bjuda till oändliga möten, men det jag är säker på är ledarskapet hos de styrande i den här staden. Vi väljer de möten som ger frukt åt Stockholm och stockholmarna. Det är där vi deltar, för vi måste prioritera med vår tid. Vi måste hela tiden vara på tårna och vara ute i verksamheterna, säkerställa att Stockholm ligger i framkant.

Men var så god, ha era möten!

§ 6 Interpellation om möjligheterna att förtöja för kryssningsfartyg i Stockholms stad (nr 2015:64)

Anförande nr 15

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Stockholm har alla möjligheter att utveckla turismnäringen så att den genererar ännu mer intäkter till staden. Därför är det väldigt glädjande att se att vi verkar ha likartad åsikt kring den här interpellationen om möjligheterna att förtöja för kryssningsfartyg som kommer till vår vackra stad.

Jag vill tacka Karin Wanngård för svaret.

Anförande nr 17

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det som interpellanten pekar på är kryssningstrafiken in till Stockholm. Den är oerhört viktig från besöksnäringssynpunkt. Det är viktigt att det kommer fler turister till Stockholm. Därför måste alla verkligen hjälpas åt för att vi ska vara den öppna och välkomnande stad som gör att många vill besöka oss.

Det vi jobbar med är de så kallade turnarounds. Vi vill gärna att Stockholm blir en destination där man går på eller går av ett kryssningsfartyg, för det innebär oftast ytterligare en hotellnatt eller två och gör att man besöker Stockholm, inte enbart citykärnan utan också vidare Stockholm med omnejd. Det arbetar vi på.

Vi kommer från säsongen 2017 i den nya Värtahamnen att kunna ta emot kryssningsfartyg på längre lägen, så att det blir mer ledigt för reguljärtrafik. Det är också viktigt. Vi kommer att tillgängliggöra för allt fler kryssningsfartyg. Det handlar om att de inte vill ligga ute på redan utan vill anlöpa en hamn så att man snabbt kan gå av och på färjorna och inte behöver ta passbåtar från fartygen och in.

Som sagt är det här någonting som vi hela tiden arbetar med och som är en viktig del av besöksnäringen när det gäller att säkerställa att Stockholm blir en attraktiv stad för turister. Det är vi redan i dag, men vi kan alltid höja ribban.

Anförande nr 18

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Jag står här bara för att jag är intresserad av information och vill lära mig saker och ting. Det kommer nog att bli temat denna kväll då man frågar om alla möjliga saker.

Om det nu är så, Martin från Sverigedemokraterna, att du undrar över, kanske oroar sig över, möjligheterna att förtöja för kryssningsfartyg, då måste det innebära att du har fått signaler om att hamnarna inte räcker till, att redarna har varit tvungna att tacka nej eller inte kunnat komma till Stockholms hamn därför att det inte finns plats, eller hur? Man kan inte bara tänka: Åh, det finns bostadsbrist, så nu måste vi bygga bostäder. Det måste först konstateras att det finns bostadsbrist. Om man börja tjoa om att satsa på ökade möjligheter för kryssningsfartyg att förtöja måste man först se en brist, eller åtminstone kunna se att det framöver blir en brist.

Martin var ganska kortfattad, och därför skulle jag vilja att han berättar var problemet ligger och var bristen finns enligt prognoserna. Det skulle jag gärna vilja höra.

*§ 11 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Kymlinge*

Anförande nr 19

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Det ska bli spännande att få ta del av svaret på följande frågeställning. Vi har kunnat läsa i Dagens Nyheter i dag om dagens snackis. Enligt rubriken vill Stockholm ta över Kymlinge, som ligger i Sundbyberg.

Jag skulle gärna vilja att finansborgarrådet definierade påståendet lite grann. Är det så att Stockholm i detta fall är Socialdemokraterna, eller är det den gemensamma majoriteten som består av Miljöpartiet, Vänstern, Feministiskt initiativ och Socialdemokraterna? Eller hur är det egentligen? Om det bara är Socialdemokraterna som vill detta – kan ni i så fall göra det klart i talarstolen? Är det fler inköp som kan tänkas ske runt om i andra delar i regionen?

Anförande nr 20

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Frågan om Kymlinge har varit uppe tidigare i den bostadspolitiska debatten. Där ligger, som ni väl känner till, en oanvänd tunnelbanestation. Man svischar förbi när man åker till Kista. Numera är den upptänd, men tidigare var den nedsläckt och övergiven. Den har aldrig blivit en tunnelbanestation.

Om man skulle använda denna tunnelbanestation och bygga de ca 7 000 lägenheter som Wasakronan vill bygga på den mark som de äger skulle vi kunna få ytterligare tillskott av välbehövliga lägenheter i Stockholmsregionen – för att knyta an till den tidigare debatten. Det är det som näringslivet vill ha och det som många nya stockholmare efterfrågar. Det skulle kunna vara samhällsekonomiskt lönsamt. Vi vet att det kostar ungefär 1 miljard kronor per tunnelbanestation när vi bygger ut tunnelbanan. Det behöver det inte kosta när vi har Kymlinge.

Joakim Larsson! Jag leder en majoritet. Självklart talar jag med majoriteten, och självklart anser vi att det här är en bra idé. Det är klokt att tala med sin majoritet, när man har en majoritet, innan man går ut i sådana här frågor.

Jag måste passa på att ställa en fråga till Joakim Larsson: Vill du bygga bostäder i Kymlinge?

Anförande nr 21

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är alltid roligt att majoritetens borgarråd nu har beslutat sig för att ställa frågor till oss i oppositionen. Det är spännande, men vi kan spara det till den motionsdiskussion vi har.

Jag är i sammanhanget lite bekymrad över att man från majoritetens sida med detta utspel – som jag skulle vilja påstå inte är någonting annat än snömos – i stället för att fokusera på den egna marken och i stället för att koncentrera sig på att inte försöka hitta nya ställen att inte bygga på i Stockholm bestämmer sig för att titta på andra delar av regionen där man ska bygga.

Samtidigt vill Karin Wanngård och koalitionen här, bestående av FI, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, få fler naturreservat i Stockholm. Sedan vill man gå till en annan del av regionen och säga att man ska köpa någonting där. Är inte detta en väldigt märklig snömospolitik och plakatpolitik?

Anförande nr 22

Borgarrådet Wanngård (S): Jag tolkar i så fall Joakim Larssons tystnad som att du inte vill bygga ytterligare bostäder i Stockholmsregionen och att du inte vill se 7 000 nya bostäder i Kymlinge. Du kan uppenbarligen inte ge besked till stockholmarna och till regionen om huruvida vi behöver 7 000 nya lägenheter i Kymlinge eller inte.

Det här är fullaste allvar. Så fort dina kompisar i landstinget ska bygga tunnelbana kommer de springande till Stockholm och säger: Kan inte ni betala det här? Vi vill också gärna ha några stationer, och ni kan väl överlåta lite mark gratis till landstinget? Vi har ju inga pengar – kan inte Stockholm betala?

Här har vi en oanvänd tunnelbanestation – en tunnelbanestation som skulle kunna säkerställa att det blir kollektivtrafikhärläge för 7 000 lägenheter och minst 14 000 boende i Kymlinge utan en miljardkostnad. Självklart vill jag bygga fler bostäder.

Anförande nr 23

Borgarrådet Larsson (M): För att återge vad finansborgarrådet sade tidigare i kväll: Jag ansvarar för bostadssituationen i denna stad. Så sade du. Men plötsligt börjar du ansvara för bostadssituationen i hela regionen. Det är oerhört intressant hur du ser på ditt uppdrag. Varför inte lägga krut på att se till att vända på alla de där stenarna i Stockholms stad i första hand? Se till att det byggs runt om i Stockholm! Se till att vi inte diskuterar fler naturreservat och våta filter!

Vad skulle du säga om Huddinge hörde av sig till dig? Tänk om de sade: Låt oss köpa östra Älvsjöskogen, för där är det fantastiskt mycket byggbar mark. Där ska en tunnelbana dras fram, och där tycker vi att man ska bygga betydligt mer! Men då säger Karin Wanngård: Nej, där ska vi ha ett naturreservat. Vi kör till Suman, och vi köper lite där. Vi lånar mer och mer – en miljard i månaden räcker inte, för vi ska köpa i kommunerna runt om i regionen i stället för att bygga i Stockholms stad.

Anförande nr 24

Borgarrådet Wanngård (S): Uppenbarligen vill inte oppositionsborgarrådet Joakim Larsson förstå frågan. Jag har aldrig nämnt orden ”köpa mark”. Marken ägs av Wasakronan. Det är en fastighetsägare som vill bygga bostäder och som redan äger marken. Men marken ligger i en kommun där dina partikamrater inte vill skriva fram detaljplaner. Dina partikamrater vill inte möjliggöra att producera 7 000 lägenheter i kollektivtrafikhärläge. Det är ett moderat kommunalråd i Sundbyberg som vägrar att bygga bostäder i kollektivtrafikhärläge. Det är din partibok.

Det jag säkerställer med att ändra kommunindelningen är att vi än mer kommer att kunna bygga 47 000 lägenheter, eller varför inte 147 000 lägenheter, 2030. Men det vill inte Moderaterna.

Fråga nr 2. Statliga arbetsplatser i ytterstaden

Anförande nr 25

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Staten håller just nu på att dränera utsatta förortsområden i Stockholm på arbetsplatser. Både Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har aviserat att de vill överge förorten. Genom enbart skickligt och hårt arbete av Botkyrka kommun häromveckan lyckades man stoppa Försäkringskassans flykt från kommunen. Från den S-ledda majoriteten här i Stadshuset hörs det däremot inte ett knäpp när staten genom Arbetsförmedlingen vill göra samma sak i bland annat Skärholmen.

Min fråga är nu: På vilka konkreta sätt avser finansborgarrådet att försöka påverka regeringen så att vi inte förlorar arbetsplatser utan kanske kan få fler statliga sådana? De behövs verkligen i vår stad.

Anförande nr 26

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi bygger inte näringslivet och en dynamisk stad enbart med statliga myndigheter. Vi är beroende av ett fungerande näringsliv som vill blomstra i hela staden. Det här är inte en lätt fråga, utan det är någonting där historiska vägval har gjort att många väljer att fylla sina företag på en liten areal från Stockholm. Självklart skulle jag vilja se fler privata företag, statliga myndigheter och kommunala verksamheter i alla delar av vår stad. Men vi får inte glömma att det är verksamheter som samorienterar och som får dynamiska effekter av varandra. Vi vet att det också handlar om rekrytering och rekryteringsbehov: Var kan jag lägga min verksamhet för bästa möjliga rekrytering?

Jag litar på att staten gör sina bedömningar vid lokaliseringar av verksamheter. Jag litar på att de kollar över hela Sverige, över hela Stockholm och i hela Stockholmsregionen. Det jag tänker främst på är våra egna flyttar och förvaltningsflyttar. Det kommer säkerligen oppositionsborgarrådet Lotta Edholm in på. Senast nu i dagarna kunde vi se att Stockholmshem, som har legat centralt på Söder, väljer att lägga sitt nya huvudkontor i Skärholmen. Det är en flytt till en ny byggnad för att säkerställa att Stockholmshem finns på en plats där de också har en stor andel av sitt bostadsbestånd.

Glöm inte de dynamiska effekter som handlar om att vi gärna vill se många företag i hela vår stad! Det är först då som många företag kan växa tillsammans. Det handlar inte om enstaka flyttar.

Anförande nr 27

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Jag kan bara notera att Karin Wanngård har talat väldigt mycket om sitt politiska ledarskap. Men det når absolut inte utanför den här salen när det gäller att påverka statliga myndigheter. Botkyrka kommun jobbade stenhårt för att få behålla Försäkringskassans verksamheter. Det hörs inte ett knäpp från Karin Wanngård när det gäller precis lika viktiga verksamheter i de utsatta förorter som vi har runt omkring oss i Stockholm.

Karin Wanngård nämner Stockholmshem. Det var lite spännande, för det var vi som tog initiativ till den flytten. I själva verket har Karin Wanngårds majoritet stoppat förvaltningsflyttarna. Jag är helt övertygad om att Karin Wanngård har rätt när hon

säger att allt det här hänger ihop. Men problemet just nu är att ni stöttar en regering som förstör för Stockholms stad när det gäller att motverka segregationen i den här staden. Det är ett stort problem, och det visar på bristande ledarskap – inte på ett stort politiskt ledarskap.

Anförande nr 28

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är oftast ni som talar om mitt politiska ledarskap. Jag brukar inte behöva göra det så mycket själv eftersom det är action som utvärderar det på egen hand. Det är ni som talar om det politiska ledarskapet och försöker kleta på detta.

När det gäller förvaltningsflyttar och hur utvecklingen i våra förorter ser ut är jag bekymrad. Jag är djupt bekymrad över den segregation som har vuxit och bitit sig fast. Vi har sett historiskt att tidigare majoriteter inte i någon nämnvärd riktning har brytt sig om detta. Vi har från dag 1 gjort utredningar om det hållbara Stockholm och verkligen borrar oss ned kunskapsmässigt för att se hur vi kan säkerställa att vi minskar segregationen. Jag kan säga att förvaltningsflyttar är en liten del av detta, men man måste se till helheten. Det är det vi har förmåga att göra.

Anförande nr 29

Borgarrådet E d h o l m (L): Medan ni håller på att borra och leta i era olika promemorior flyr det statliga myndigheterna från våra ytterstadsområden. Medan ni håller på att borra och leta efter svaren har ni samtidigt stoppat de förvaltningsflyttar som var planerade. Vi flyttade äldreförvaltningen och socialförvaltningen till Farsta. Vi flyttade kulturförvaltningen till Rinkeby. Vi planerade för flytten av Stockholms-hem till Skärholmen.

Ni har stoppat mycket. Ni stoppade Stokab. Det var tydligen alldeles för jobbigt för Stokab att flytta till Kista. Ni har stoppat flytten av utbildningsförvaltningen till Tensta. Ni lyfter inte ens på ögonbrynen när staten drar undan sina myndigheter från förorten. Ni brydde er inte det minsta om att Diskrimineringsombudsmannen valde att flytta till Solna i stället för till Rinkeby.

Sanningen är att ert borrhande i promemoriorna enbart leder till att segregationen i Stockholm ökar.

Anförande nr 30

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag medger att vi har ett ärvt problem när det gäller segregationen i Stockholm. Det är bekymmersamt. Det är bekymmersamt när klassklyftorna ökar och när vi ser på tandhälsan i våra barns munnar var de bor i staden. Det är ytterst bekymmersamt.

Det vi vill få bukt med är det som hindrar ett Stockholm för alla – ett Stockholm där man oavsett var man växer upp i staden har samma möjligheter att förverkliga sina egna drömmar och sina drömmars mål. Det är det Stockholm jag vill bygga. Då handlar det om fler bostäder. Det handlar om en skola för alla, och det handlar om en välfärd för alla. Det handlar om tron på framtiden, om högre utbildning och om ett blomstrande näringsliv – inte om en enskild statlig myndighet.

Fråga nr 3. Kryssningsfartyg som boende för nyanlända invandrare i Härnösand – kan detta även vara aktuellt i Stockholms stad?

Anförande nr 31

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det pågår diskussioner i Härnösand och även i Malmö om att göra om kryssningsfartyg till boende för invandrare som tar sig till Sverige. Jag vill helt enkelt fråga Åsa Lindhagen om det här kan bli aktuellt i Stockholms stad.

Anförande nr 32

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag får inte ställa några frågor, som ordföranden påpekade nyss. Jag har ändå en fundering på vad din fråga handlar om. Är det verkligen nyanlända invandrare, eller är det snarare asylsökande? Det är så jag har uppfattat det.

När det gäller asylsökande är det Migrationsverket som har ansvar för deras boende. Jag har förstått att Migrationsverket har haft tankar på möjligheten att använda just kryssningsfartyg. Rent generellt tycker jag att Stockholms stad alltid ska vara välvilligt inställd till förfrågningar från Migrationsverket. Vi ska alltid ha perspektivet med oss att vi ska försöka göra allt vi kan som kommun för att stötta Migrationsverket i deras viktiga arbete.

Om vi tänker oss att det handlar om nyanlända invandrare har jag inte hört att man har gjort så här på andra håll, men det är klart att detta är en fråga som man skulle kunna titta på. Frågan om boende för de nyanlända som kommer att komma till Stockholm är en väldigt prioriterad fråga, men i de planer som finns just nu föreligger ingenting om just kryssningsfartyg. Tanken är främst att man ska jobba med tillfälliga bygglov och modulbostäder av olika slag. Det finns förstås även andra lösningar, men detta är några av de absolut viktigaste, skulle jag vilja säga.

Anförande nr 33

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Ja, det stämmer. Det kommer olika grupper till Sverige och Stockholm. Vissa är asylsökande, vissa är arbetskraftsinvandrare och så vidare. Det stämmer alltså. Man kan tala om invandrare som kommer till Sverige, och då innefattar man alla.

Det är väldigt dyrt att ordna bostäder på det här sättet. Fram till dagens datum: Har Migrationsverket kommit in med en förfrågan till er i Stockholm om huruvida det finns lediga kajplatser, lediga fartyg eller liknande?

Anförande nr 34

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vet faktiskt inte om det har kommit in en formell förfrågan, så tyvärr kan jag inte svara på det här och nu.

Anförande nr 35

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Då kan jag bara nämna att det skulle vara intressant att höra vad Åsa Lindhagen tycker. Det kommer väldigt många människor till Sverige och till Stockholm. Vi är många som undrar var alla människor ska bo någonstans. Och framför allt: Var ska alla stockholmare som står i bostadskö bo någonstans?

Anförande nr 36

Borgarrådet *L i n d h a g e n* (MP): Som jag nämnde tidigare finns det många planer för bostadsfrågan. En av de viktiga delarna i att se till att de människor som kommer att komma till vår kommun får någonstans att bo är tillfälliga bygglov och paviljonger. Det kommer att vara en viktig del i att se till att människor får en bostad. Det är klart att det är oerhört prioriterat.

När det gäller bostadssituationen generellt – som vi har varit inne på tidigare under frågestunden och interpellationerna – är det en av Stockholms absolut viktigaste frågor att bygga bostäder. Där har vi höga ambitioner i majoriteten. Vi är alla helt överens om vikten av att vi bygger. I grunden är detta en fråga om att vi under lång tid har försummat bostadsbyggandet. Det är en av de absolut viktigaste frågorna för den här majoriteten.

Fråga nr 4. Regionbildning

Anförande nr 37

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande! Kommunstyrelsen har nu svarat på en remiss från landstinget om regionbildning – ett svar som jag måste säga känns väldigt fejt, rent ut sagt. Det är ett svar som Centerpartiet självklart tillsammans med Kristdemokraterna och Liberalerna reserverade sig mot. Jag tycker att det är konstigt att Stockholm inte klarar av att ta ställning i en så här viktig fråga. Det blir speciellt konstigt när Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet tar en helt annan ställning än sina partikamrater både i landstinget och i regeringen.

Jag skulle vilja fråga Karin Wanngård lite mer om hur ni resonerar om detta. För det första undrar jag: Vad är det ni tror ska framkomma i regionindelningskommitténs slutsatser? För det andra: Vad är det som gör att ni inte håller med era partikamrater i landstinget och regeringen om att Stockholmsregionen förtjänar både demokratiska och transparenta beslutsvägar?

Anförande nr 38

Borgarrådet *W a n n g å r d* (S): Ordförande, fullmäktige! Det blir lite dubbelt i frågan. Först säger du att vi är fega i vårt svar, och sedan undrar du hur vi vågar gå emot våra partikamrater, Karin. För mig är det modigt att stå upp för stockholmarna, att stå upp för Stockholm som huvudstad och att säkerställa att vi fortsatt kommer att jobba för stockholmarnas bästa. Mitt ansvar som finansborgarråd är att alltid säkerställa att vi har stockholmarnas främsta för ögonen.

Jag får inte svar på den remissomgång som Stockholms läns landsting skickar ut om exakt vad som ska ingå i regionen. Jag ser med oro på att vi skulle få ett annat parlament som vill styra över Stockholm. Stockholms stad är så pass stort och så pass självständigt och tar ansvar för hela Sveriges utveckling. Vi tar ansvar på den internationella arenan och delger våra goda exempel. Vi tar finansieringsansvar när det gäller utbyggd tunnelbana och byggande av stora infrastrukturprojekt.

Jag ser inte hur en region skulle göra detta bättre. Jag ser inte hur man på något sätt skulle säkerställa att det blir för stockholmarnas bästa att vi ingår i en region där det är Stockholms läns landsting och dagens administration där som har ansvar för sjukvård och kollektivtrafik. Det är kanske där de ska finslipa sina instrument.

Anförande nr 39

K a r i n E r n l u n d (C): Tack så mycket för svaret! Det var intressant att höra dig resonera om frågan, och det tackar jag så mycket för. Men jag undrar fortfarande hur det kan vara för stockholmarnas bästa att länsstyrelsen och landshövdingen beslutar innanför stängda dörrar, där det inte finns några protokollförda beslut och där det inte finns något ansvarsutkrävande. Hur kan det vara bättre att det fattas beslut där om viktiga frågor för den här regionens utveckling i stället för i ett folkvalt demokratiskt parlament där stockholmarna har valt sina representanter?

Hur kan det vara bättre för stockholmarna?

Anförande nr 40

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Därför att Stockholms stad i så fall ska inordna sig under Stockholms läns landsting. Det är det du säger, och det är det du vill. Länsstyrelsen är statens förlängda arm. I dag har de både ett ansvar för att säkerställa riksintressen och ett medansvar för att säkerställa bostadsförsörjningen. Det är ganska klokt att ha dessa två ansvar i ett och samma organ – länsstyrelsen – som verkligen tar ansvar för Stockholmsregionen.

Stockholms stad tar också ansvar för Stockholmsregionen. Vi betalar en del av tunnelbanan till Nacka. Vi är med och medfinansierar för att säkerställa infrastruktur-satsningar. Vi är med och tar ett ansvar som huvudstad. Vi är starka nog, och vi klarar samarbetet. Vi vet hur viktig stockholmsregionens tillväxt är för hela landet.

Anförande nr 41

K a r i n E r n l u n d (C): Det är ju precis det som är anledningen till att vi behöver ha en regionbildning för Stockholmsregionens tillväxt och för att kunna säkerställa den.

Jag är osäker på om finansborgarrådet verkligen förstår vad en regionbildning innebär. En regionbildning innebär inte att makt flyttas från kommuner till landsting som byter namn till region. Den enda som kommer att förlora makt är landshövdingen. Stockholmarna kommer snarare att få ökat inflytande över den regionala utvecklingen och den regionala dagordningen.

Jag förstår faktiskt inte hur man kan stå här som en företrädare för stockholmarna och argumentera för att det är statens förlängda arm och en utsedd person som inte är demokratiskt vald och som inte har något ansvarsutkrävande och dess institution som ska besluta över Stockholmsregionens regionala utveckling i stället för ett folkvalt parlament.

Anförande nr 42

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag förstår inte, eller jag vill inte förstå? Den repliken har jag använt till dig tidigare, Karin Ertlund. Jag är väldigt tydlig i talarstolen med att Stockholms stad är stark nog att stå på egna ben. Vi är med i samarbeten i dag. Vi är drivande i Stockholm Business Alliance med 53 kommuner. Sandviken och Norrköping är med kring the Capital of Scandinavia.

Det är att visa framfötter och att hela tiden säkerställa regionens framväxt och den nyckel till framgång som i mycket grundar sig i detta samspel och i den otroliga

politiska viljan från Stockholms stad. Vi kan jobba i Stockholms stad, vi kan jobba i KSL, vi kan jobba i SKL, i Mälardalsrådet, SBA och SBR. Vi har inga problem med det, för det är då vi når framgång – inte genom att gå in i landstingets organisation.

Fråga nr 5. Samhällsorientering

Anförande nr 43

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Herr ordförande! Borgarrådet Emilia Bjuggren är visst inte på plats, så jag tänker ställa min fråga till Karin Wanngård. Frågan gäller ett stadsövergripande ärende.

Många av de nyanlända som kommer till vårt land har bristande kunskaper om Sverige, den svenska kulturen och de svenska värderingarna. För att fylla denna lucka behövs en gedigen utbildning. Därför är samhällsorientering en viktig funktion. Alla har stor nytta av den, men alldeles för få genomgår och slutför samhällsorienteringen, som består av endast 72 timmar. Vi kristdemokrater anser att samhällsorientering ska bli obligatorisk. Det är väl investerad tid för alla berörda, såväl den nyanlända som samhället i stort.

Hur ser finansborgarrådet på att en alldeles för stor grupp inte slutför samhällsorienteringen i dag?

Anförande nr 44

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket, Ofelia, för att du ställde din fråga till mig!

När det gäller frågan om samhällsorientering delar jag din frågeställning. Vi måste bli bättre på samhällsorientering till många, och till många breda grupper. Det behöver inte alltid handla om nyanlända, utan vi behöver generellt sett bli bättre på detta.

Som en liten positiv del i detta vill jag ändå säga att när det gäller våra egna boenden har vi under tio års tid jobbat just med samhällsorientering, som handlar om sex och samlevnad, värderingar, normer och jämställdhet. Jag säger inte att vi är bäst i klassen, men vi är ganska bra på våra egna boenden. Alla våra nyanlända barn och ungdomar bor ju inte just i stadens boenden. Vi kan självklart bli mycket bättre på att informera när det gäller familjehem och de privata aktörerna. Vi ska ställa hårdare krav och följa upp det hela.

Det är någonting som vi kanske inte mäktar med just i dagsläget, men det är någonting som vi behöver föra högre upp på dagordningen. Detta är viktiga frågor. Familjehem behöver vägledning och hjälp med hur man betar sig. Men det handlar också om hur man informerar om att detta är det som gäller här och nu för dem som vistas i Stockholm.

Anförande nr 45

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Jag tycker att frågan kräver större engagemang och handlingskraft. Den berör en av stadens större utmaningar.

Du svarar inte på frågan. Vi tycker att detta ska bli obligatoriskt. Det är jätteviktigt att så många som möjligt slutför detta. 100 procent av dem som är i vår stad ska

slutföra samhällsorienteringen för att få bättre kännedom om vad som gäller i den här staden och i det här landet.

Varför tar inte majoriteten frågan på större allvar? Hur vill ni göra för att fler ska slutföra samhällsorienteringen i den här staden?

Anförande nr 46

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Det var det som jag var inne på lite grann i mitt tidigare svar. Vi kan bli mycket bättre när det gäller kraven på de privata aktörerna. Vi är bra på våra egna boenden, men vi kan matcha upp när det gäller våra privata aktörer. Det är någonting som hänger ihop i den generella debatten om vad vi som stad ställer för krav på privata aktörer. Vi ska våga följa upp och våga kräva ansvar för en god kvalitet. Samhällsorienteringen är just en sådan fråga som kan bevisa att man följer en hög kvalitet och uppsatta mål.

Vi ska självklart jobba mer med de privata boendena och även säkerställa att de som har nyanlända i sina hem också får information i familjehemmen. Det är självklart någonting som vi arbetar på för att det ska bli mycket, mycket bättre än vad det tidigare har varit.

Anförande nr 47

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Integration är en av vår tids största utmaningar. Kristdemokraterna lägger fram förslag efter förslag såväl här i Stadshuset som nationellt för att möta dagens och kommande integrationsutmaningar. De kommer att bli fler, såsom situationen ser ut i dag.

Jag vet inte om majoriteten inte förstår eller inte vill förstå och erkänna de kommande utmaningarna. Vi måste förutse, och vi måste förebygga för att kunna bemöta utmaningarna. Hur ser borgarrådet på de kommande utmaningarna, och hur vill borgarrådet förbättra integrationen av nyanlända utifrån samhällsorienteringen?

Anförande nr 48

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Vi har stora utmaningar med integrationen, men vi har också fantastiska möjligheter. Vi har fantastiska möjligheter, för vi vet att vi har bristyrken. Vi behöver fler inom vår egen sektor, inom barnomsorgen och inom skolan. Vi behöver också fler byggingenjörer, programmerare och systemtekniker. Vi har generellt sett en arbetsmarknad som efterfrågar fler anställda än vad vi faktiskt har i dag.

Om vi lyckas med integrationen är det en nyckel till framgång. Det handlar om att snabbt komma in i sfi. Det handlar om att snabbt få sin utbildning validerad, om man kommer med en utbildning. Det handlar också om att snabbt komma in i grundskola, högskola eller universitet beroende på ålder när man kommer. Det vi jobbar mycket med nu är att speeda upp processen.

Fråga nr 6. Hur förhåller sig staden till statens utredning om EU-medborgare?

Anförande nr 49

A n d r e a S t r ö m (M): Ordförande! Jag vill ställa en fråga till finansborgarrådet med anledning av den nationella samordnaren Martin Valfridsson. Han lämnade sin

slutredovisning gällande fattiga EU-medborgare till Åsa Regnér, barn-, äldre- och jämställdhetsministern, den 1 februari.

Budskapet i rapporten var tydligt: EU-medborgare är välkomna hit, men samtidigt ska svensk lag tillämpas för alla. Det är förbjudet att bo i parker, i andra offentliga rum eller på privat mark. Det är också tydligt att barn till fattiga EU-medborgare i första hand ska gå i skola i sina hemländer.

Min fråga är därför: Kommer Stockholm att sluta upp bakom Martin Valfridssons utredning? Eller kommer vi att få se att Socialdemokraterna och majoriteten går mer på Feministiskt initiativs linje?

Anförande nr 50

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket, Andrea, för frågan! Jag har läst Valfridssons rapport och tagit den till mig. Jag kan konstatera att vi gör mycket av det som han skriver i rapporten. När det handlar om arbetet med fattiga EU-medborgare har vi ett 16-punktsprogram som kommunstyrelsen har fastställt och som vi arbetar utefter. Det handlar om att vi inte accepterar olagligheter på något sätt. Självklart ska lagen följas.

När det gäller våra bosättningar har det varit problematiskt en tid eftersom polisen inte har haft tid att prioritera sina resurser. Självfallet ska detta följas upp. Det är inte på något sätt värdigt att bo i dessa miljöer – inte av något som helst skäl. Det är också därför vi arbetar så pass hårt och intensivt när det gäller barn. Vi anser inte att barn på något sätt ska vistas i dessa miljöer över huvud taget. Det är också därför vi kan konstatera i dag att Stockholm har väldigt få eller nästintill inga barn i de här grupperna. Vi har verkligen prioriterat omsorgen om barnen.

Vi har dock problem i en del bosättningar. Jag har kontakt med polisen, och de ska naturligtvis arbeta med detta. Men det är polisen som måste agera. Man kan självklart önska saker i efterhand, men polisen har haft mycket att göra den senaste tiden. Det är klart att man skulle önska att de jobbade i ett tidigare skeende.

När det gäller Valfridssons rapport ser jag fram emot att regeringen lägger fram den kommande propositionen i frågan så att vi får ännu mer kött på benen.

Anförande nr 51

A n d r e a S t r ö m (M): Nu låter det på finansborgarrådet som att ni är väldigt överens om de här frågorna i majoriteten. Det är inte riktigt så det har framställts i medierna. Bland annat har Feministiskt initiativ rapporterat att de inte deltar i förhandlingarna. Jag tror att det är viktigt att ge en tydlig linje i de här frågorna, både för mig och stockholmarna.

Hur ska man hjälpa privata markägare när någon bosätter sig på deras mark? Vad gör ni när det finns barn som till exempel har skolbehov om ni hittar barn i tältlägren? Är ni överens om dessa frågor? Och inte minst: Hur länge ska man få bo i våra provisoriska boenden? Det är någonting som varierar väldigt mycket.

Jag skulle vilja höra vad majoritetens gemensamma linje är framåt i de här frågorna.

Anförande nr 52

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Som du mycket riktigt har observerat har Feministiskt initiativ valt att inte längre delta i diskussionerna. Jag får därför tala för Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Vi har diskussioner – jag ska inte påstå dagligen, men ändå ofta – om de här frågorna. Vi måste följa de fluktuationer som sker.

Vi ligger efter med avhysningar. Det ska jag inte ta på mig ett eget ansvar för, för det är polisen som ligger efter i sina arbetsuppgifter. De ska självfallet arbeta vidare med den frågan.

Vi accepterar inga barn i bosättningarna. Det är inhumant att bo i dessa bosättningar. Vi jobbar också med Stockholmsregionens Europakontor ihop med EU när det gäller hur vi kan göra för att säkerställa att det är hyggliga miljöer i hemländerna, som vi också talar om.

Anförande nr 53

A n d r e a S t r ö m (M): Jag tycker att det är mycket olyckligt att höra att majoriteten inte har kunnat vara enig i dessa viktiga frågor, som är väsentliga för stockholmarna. Om polisen nu har så mycket att göra som du beskriver det – skulle det då inte vara en idé att gå på Moderaternas förslag om att ha egna ordningsvakter och att låta kommunen bötfälla vid nedskräpning och ge socialtjänst och polis de förutsättningar de faktiskt behöver?

Anförande nr 54

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag tror inte riktigt att Andrea menar att det är olyckligt att vi inte är överens. Det beror på vad man vill ha för överenskommelse. Eftersom du nu sträcker ut en hand om att vi ska gå på er linje tror jag att du är ännu gladare att vi inte är överens.

Detta är knepiga frågor, och allting handlar inte om att avhysa folk. Det handlar också om att det är personer som vistas i det här landet, och det handlar om en viss form av medmännisklighet. Det handlar om hur vi kan jobba på ett sätt på Europainivå och på internationell nivå för att mänskliga rättigheter ska gälla i alla länder i EU. Vi jobbar i olika dimensioner, men polisen gör sitt jobb och de gör allt de kan för att hinna med. Jag tror inte att det är någon lösning av frågan att kommunen agerar polis.

Fråga nr 7. Bostäder i Råcksta – detaljplaner och bygglov

Anförande nr 55

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag hade tänkt göra det lite svårare för Roger Mogert och lade till detta med detaljplaner och bygglov i frågerubriken. Då får du lite mer huvudbry. Jag tror att du vet vad jag menar.

Vi kan många gånger tycka att PBL är ett elände. PBL innebär att det är samråd och överklaganden, och processen tar mycket lång tid. I staden just nu tar de politiska processerna ännu längre tid. Vi har dristat oss till att besluta om en så kallad flexibel

detaljplan för Häftklammern 4 och 5 på byråkratspråk. Det är alltså detsamma som Bromma parkstad.

Denna flexibla stadsplan innebar atriumhus, men det blev 200 meters atriumhus med loftgångar i stället. Är det verkligen kommunal demokrati när planen ändras så himla mycket?

Anförande nr 56

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Det är inte planen som har ändrats, utan det är byggherren som har skiftats ut. Det har blivit en annan byggherre, men planen är densamma. Det ska vi ha klart för oss.

Det är klart att även jag tycker att detta är problematiskt. Jag hörde att du egentligen ville ha en draging i morgon bitti, men jag har bett om att vi ska få en ordentlig draging i nämnden på torsdag så att vi får klargjort vad som har hänt och vilka de juridiska förutsättningarna är. Vi kommer sedan att få upp ärendet till nämnden så att vi får hantera det där eftersom det är så pass principiellt viktigt.

Ett sätt att jobba snabbt är denna typ av mer generella detaljplaner. Förutsättningarna för att det ska fungera är att vi kan hantera denna typ av ärenden. Annars kommer vi inte att kunna jobba med generella detaljplaner.

Anförande nr 57

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack, Roger Mogert, för att du ger så klart besked i frågan! Jag blev lindrigt sagt upprörd när jag fick vetskap om detta. Skälet var att vi har försökt att vara flexibla i det vi gör. Detta är tyvärr inte första gången. Vi beslutar om detaljplaner där vi vill ha till exempel spetsiga tak, men när det byggs får vi tillbaka att det likafullt är ett platt tak och en fyrkantig låda. Detta går inte längre.

Vi måste göra någonting nu. Vi har haft debatter med erkänt skickliga arkitekter som bara säger till mig: Ta detaljplanen, villkora vid bygglovskede, besluta om bygglov. Punkt slut.

Anförande nr 58

Borgarrådet M o g e r t (S): Vi kan resonera mer om det här både i morgon och på torsdag när vi får en draging om det konkreta exemplet. Jag tror dock att vi måste hitta tydligare sätt att ställa specifika krav, speciellt om vi ska jobba med generella detaljplaner, som jag sade. Vi är nu på väg dit med fokus Skärholmen med generella detaljplaner där vi talar om 4 000 lägenheter. Om det ska gå att göra måste vi såklart ha tydliga besked senast i bygglovsskedet, där vi ställer tydliga krav på vad vi kan tänka oss, helt enkelt. Annars kommer detta att bli ogörligt.

Anförande nr 59

B j ö r n L j u n g (L): Som ödmjuk tjänare och tålmodigt arbetande fritidspolitiker i den här staden kan jag säga att det är fullständigt omöjligt att exakt förstå vad alla detaljer i en detaljplan egentligen innebär och vad det kan få för följder om något av det ändras.

Detta är ett bekymmer. Om vi ska gå fortare fram måste vi vara mer generella. Samtidigt bygger det på att vi har ett förtroendefullt samarbete med byggherrarna. Detta ärende och ett antal andra ärenden visar att den politiska kontrollen har varit för dålig – det måste till och med jag säga. Vi ställs till svars för saker och ting som vi egentligen inte har beslutat grunderna för. Det är inte demokrati, utan det är någonting annat.

Anförande nr 60

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag vill bara avsluta med att lägga till en sak. Det vi har, som du tar upp, är ett ganska starkt förtroende med stora delar av byggbranschen i Stockholm. Det är någonting positivt. Det som har hänt här är att vi har skiftat byggherre mitt i steget. Man ska möjligen låta det vara ett benefit of the doubt om det är någonting som har hänt i processen där det bara har brustit i kommunikationen med den nya byggherren. Generellt har vi som sagt mycket bra relationer, och nästan uteslutande alla i Stockholm är långsiktiga byggherrar.

Förhoppningsvis är inte problemet så stort. Men låt oss vänta och se tills vi har fått en grundlig genomgång av detta.

Fråga nr 8. Kände övriga partier inklusive Alliansen till sexövergreppen som pågick under festivalen "We are Stockholm" i Kungsträdgården?

Anförande nr 61

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag tänkte försöka få lite klarhet i en fråga som många är intresserade av, inte minst många oroliga mammor och pappor runt om i Stockholm. Det gäller helt enkelt: Hur mycket kände politikerna här i Stockholm till om de sexövergrepp som pågick under festivalen We are Stockholm i Kungsträdgården?

Anförande nr 62

Borgarrådet M o g e r t (S): Detta skiljer sig lite från den skriftliga fråga du hade lämnat in. Men i grund och botten kan man säga så här: Det gavs information i nämnden efter sommaren som en del i rapporteringen om bland annat festivalen. Där framgick att vi hade stärkt upp vårt värdegrundsarbete, och att vi gjorde det bland annat på grund av problem med sexuella trakasserier.

Jag kan ha stor förståelse för att både oppositionen och, det ska sägas, delar av majoriteten inte kände igen sig i den bild som gavs i media. Tonläget i den mediala rapporteringen var minst sagt ganska uppskruvat. Med det sagt är det svårt att informera om någonting som de facto inte har hänt.

Anförande nr 63

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag vet inte vad Roger Mogert menar med att det inte har hänt. Det är väl rätt solklart vad som har hänt i Kungsträdgården.

Jag vill ändå fråga dig: När vissa partier påstår att de inte kände till något av vad som skedde festivalen i Kungsträdgården – skulle du vilja gå så långt som att säga att de ljuger?

Anförande nr 64

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag tycker att det är lite lustigt att du påstår att du inte visste någonting. Så långt kan jag gå. Låt mig vara tydlig. Din nästa fråga skulle kunna vara: Vad visste du? Det ligger lite dramatik i det. Jag kan berätta det på en gång. Jag fick information därför att jag var nere på festivalen. Det brukar jag vara varje år. Då fick jag information om att man hade problem med ökade sexuella trakasserier, och därför hade man i år satsat mer på arbetet mot detta. Man sade att detta skulle komma på radion dagen efter, vilket det också gjorde. Efter det skrevs det också om det i tidningarna. Detta var ingen hemlighet. Det rapporterades i radion, och det skrevs om det i tidningarna i augusti. Det är märkligt att ni inte känner till det, för även ni har väl radio och tidningar.

Anförande nr 65

M a r t i n W e s t m o n t (S): Ordförande! Om vi hade känt till det kan jag garantera dig, Roger Mogert, att också hela Stockholm också hade känt till det. Men vi sitter som du vet inte med i kulturnämnden, och vi har inte heller suttit med här i Rådssalen under föregående mandatperioder.

Jag vill ändå påpeka en sak. Alla partier har känt till detta, och det är något som också bekräftas av en före detta centerpartist som heter Tommy Deogan. Jag kan återge lite av vad han har sagt: Jag arbetade som funktionär i tolv år i rad. Jag lyfte detta i alla forum. Jag informerade samtliga partier i Stockholm, och det var något som lyftes upp men som stannade i rummet. Med andra ord: Det var locket på som gällde. Under tiden fortsatte de sexuella ofredandena, och så vidare.

Jag vill ställa en sista fråga till Roger Mogert. Du kände till detta. Tycker du själv att du gjorde tillräckligt för att förhindra att flickor sexuellt ofredades och våldtogs under denna festival?

Anförande nr 66

Borgarrådet M o g e r t (S): Låt mig för säkerhets skull börja med att understryka att det alltså inte bara är ledamöter i kulturnämnden som får lyssna på radio eller läsa tidningarna. Det står var och en fritt att göra det. Då har vi klargjort det.

Hela bakgrunden till We are Stockholm är socialpreventiv. Det är hela bakgrunden till att vi har festivalen. Den började som en efterdyning till kravallerna i Kungsträdgården. Det var kravaller där ungdomar spontant träffades och där det fanns stora problem med våld, kriminalitet, droger och sexuella trakasserier. Hela bakgrunden till att vi har denna festival är att möta upp ungdomsproblem i city. Man ska inte glömma bort det.

Det är därför alla fältare i hela staden är där. Det är därför vi satsar på att ha så många vuxna, så många väktare och så mycket folk där – för att se till att minska problemen bland ungdomar i city veckan innan skolan börjar. Detta är grunden till det vi gör.

Kan vi göra mer? Ja, vi gör mer varje år eftersom problemen förändras varje år. Därför är vi med, och vårt arbete förändras varje år.

Fråga nr 9. Personalförsörjningen

Anförande nr 67

S t i n a B e n g t s s o n (C): Detta är en lite kryptisk rubrik. Under hösten hade vi en ganska pressad situation, inte minst i socialtjänsten, på grund av flyktingkrisen.

Våra medarbetare gjorde en fantastisk insats. Det är vi överens om, och jag uppskattar verkligen att finansborgarrådet och socialborgarrådet har tagit initiativ till en tackfest. Det är fantastiskt bra. Jag har anmält mig, och jag kommer att vara där. Men jag tror också att vi måste se framåt så att situationen inte blir så pressad nästa gång. Det kommer att hända andra saker och nya saker.

Vi vet att det var en del tjänster och uppgifter som krävde socionomutbildning fast det egentligen var lite lägre kvalifikationer på själva jobbet. Därför tror jag att det kan vara bra att undersöka om man kan göra någonting bättre.

Jag undrar därför: Ämnar borgarrådet inventera vilka dessa uppgifter är i syfte att underlätta för våra medarbetare framöver?

Anförande nr 68

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): En av de viktigaste frågorna för mig som socialborgarråd är den arbetssituation som finns för socialsekreterarna runt om i staden. Därför har vi nu lagt fram en handlingsplan som handlar om att se över arbetssituationen ur en mängd olika aspekter. En av de delar som finns i handlingsplanen är en tydlig lista på administrativa uppgifter som man kan tänka sig att anställa en duktig administrativ för att utföra för att på så sätt avlasta socialsekreterarna.

Jag tror att detta är helt rätt väg att gå. Jag var på besök i en av våra stadsdelar för en tid sedan, där man har haft en svår situation. Socialsekreterarna hade bokstavligen flytt fältet. Ett av sätten för att vända situationen – och det har de verkligen börjat göra i den här stadsdelen – var att anställa fem administratörer som på olika sätt kunde ge stöd till socialsekreterarna i deras arbete.

Jag skulle vilja säga att listan i handlingsplanen – om jag uppfattade din fråga rätt, Stina – är en viktig del av den plan som vi har fattat beslut om.

Anförande nr 69

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag tror att vi egentligen ser problemet ganska tydligt, båda två. Det finns en situation som är den dagliga och det som är normalt. Den är vi inte riktigt tillbaka till nu, men ungefär. Det är klart att det är en pressad situation för socialsekreterarna nu också. Det är svåra fall de råkar ut för. Det behöver inte handla om att det är för mycket att göra, men det är tungt att vara socialsekreterare. Det måste vi ha respekt för.

Jag tänker också att man ska skapa en krisplan för att ha i krissituationer. Då kan man säkra försörjningen – inte kompetensförsörjningen utan mer personalförsörjningen. Det behöver inte alltid vara jättehög kompetens för att klara vissa situationer. Jag undrar därför om det är på gång att skapas någon form av krisplan eller dylikt för framtida liknande situationer.

Anförande nr 70

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Det finns ett viktigt uppdrag i budgeten för kommunstyrelsen. Det handlar om att se över organisationen när det gäller att ta emot människor till vår stad. Det handlar just om de här frågorna. Vi behöver sitta ned ordentligt och vrida och vända på frågorna för att verkligen öka kapaciteten och stärka beredskapen i vår stad.

Jag tycker att detta ärende är ett av de viktigaste vi har i vår budget: att långsiktigt se hur vi kan se till hur Stockholm, också baserat på de erfarenheter vi kan dra av höstens arbete, som stad kan stärka vår organisation och se till att vi klarar nya situationer på ett bättre sätt. Vi har klarat detta på ett fantastiskt sätt. Jag vill ge en stor eloge till personalen, precis som du har uttryckt många gånger, Stina. Men vi ska också ta med oss erfarenheterna av det som har gjorts för att se hur vi ytterligare kan stärka staden.

Det är oerhört viktiga frågor som du lyfter fram. Just personalförsörjningen är en väsentlig del i detta.

Anförande nr 71

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag tackar för svaret. Jag känner att det kanske inte är riktigt lika tydligt som jag skulle ha önskat, men jag tror ändå att om vi jobbar tillsammans kan vi hitta lösningar. Jag skulle ändå gärna se att det fanns någon form av krisplan där man faktiskt uttrycker sig ganska tydligt. Det kanske inte behöver vara just ordet krisplan, men det ska vara tydligt att det är någonting sådant som det handlar om. Det skulle jag gärna vilja se framöver.

Anförande nr 72

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Precis – oavsett om man kallar det krisplan eller något annat tror jag att det viktiga är att vi ser till att vi drar erfarenheter av arbetet och att vi fortsätter att stärka våra verksamheter och ser till att vi har en stärkt beredskap.

Jag kan också flika in i sammanhanget att många stadsdelar har skapat egna enheter, exempelvis när det gäller ensamkommande barn. Tidigare har man varit en del av det gemensamma arbetet med barn- och ungdomsvården, men nu har man skapat egna enheter för att jobba just med den här gruppen barn. Jag tror att det kan vara ett klokt sätt att jobba. Vi får titta på det och utvärdera det längre fram, men det är också ett sätt att titta inte minst på personalförsörjningen och se till att vi har tillräckliga resurser för att ge alla barn – både de som anländer och de som har bott i staden i många år – ett bra bemötande när de har kontakt med socialtjänsten.

§ 15 Valärende, fyllnadsval

Anförande nr 73

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! Jag har ett tillägg till fyllnadsvalen som vi skulle ha anmält i morse, men vi har lite sjukdomsfall och så vidare, så det föll bort.

I idrottsnämnden har vi en vakans på den ordinarie ledamoten. Vi vill välja in den person som i dag är ersättare där. Hon heter Mia Ternlund. Hon går alltså upp som ordinarie i idrottsnämnden. Vi vill också välja in Mehdi Oguzsoy som ersättare i idrottsnämnden.

§ 19 Stockholms stads kompetensutvecklingsfond (Utl. 2016:21)

Anförande nr 74

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en kunskapsregion. Vår verksamhet bedrivs av kunniga och skickliga medarbetare. Så ska det vara, och så ska det förbli. För att våra barn och äldre ska få den bästa omsorgen, för att staden ska utvecklas i takt med sin tid och för att vi ska erbjuda den bästa tänkbara kvaliteten i våra verksamheter måste vi värna medarbetarnas kompetens.

I ett sådant utpräglat kunskapssamhälle som det vi lever i i dag är det nödvändigt att man som arbetsgivare ger den egna personalen möjlighet att fördjupa sina kunskaper och höja den egna kompetensen. Om vi slarvar med kompetensutvecklingen riskerar vi i förlängningen verksamheternas kvalitet. Konsekvenserna av detta kan bli en omodern äldreomsorg, en barnomsorg som inte räcker till och en skola som inte ger eleverna de allra bästa förutsättningarna. Vi har således inte råd att slarva med kompetensen. Det duger inte.

På en väl fungerande arbetsmarknad där konkurrensen om arbetskraften är stor, som här i Stockholm, är det viktigt att kunna erbjuda sina medarbetare en möjlighet att utvecklas inom sin profession. Det är något som varje arbetsgivare måste och bör ta ansvar för, men särskilt viktigt är det för Stockholm som är en av landets största arbetsgivare med 40 000 anställda.

Därför föreslår vi i dag att Stockholm inrättar en kompetensutvecklingsfond så att vi gemensamt med systematiskt arbete kan arbeta med kompetensutveckling. Vi avsätter 200 miljoner kronor till det här. Vi möjliggör att man långsiktigt kan höja kompetensutvecklingen. Vi kommer att höja kvaliteten, och vi kommer att höja kompetensen. Därmed kommer vi också att bli attraktivare arbetsgivare.

Det går redan i dag att peka på några av de insatser som kan komma till stånd genom kompetensutvecklingsfonden. Vi kommer att utbilda fler förskollärare och barnskötare i barnomsorgen. Vi kommer att utbilda fler undersköterskor i äldreomsorgen. Vi kommer att utbilda fler lärare och fritidspedagoger i skolan.

Det alltmer aktuella behovet av validering av utländska utbildningar ryms inom kompetensutvecklingen. Vi får möjlighet att ge ökat stöd till anställda med kort skolbakgrund och annat modersmål än svenska. En introduktion för nyanställda socialsekreterare är ett behov som har funnits i staden under en längre tid. Det är också någonting som vi möjliggör med kompetensutvecklingsfonden.

Slutligen vill jag påpeka det självklara fundamentet att inget kunskapslyft till personalen kommer till stånd utan att vi säkrar vikarietäckning och ger vår personal den praktiska möjligheten att delta i utbildningen. Därför ger vi också förvaltningarna möjlighet att finansiera vikarier för att kunna säkerställa den egna personalens kompetens.

Vi står inför stora utmaningar på arbetsmarknaden. Vi står inför stora förändringar. Vi har stora rekryteringsbehov, och nyckelbefattningar inom skola och omsorg behöver fler människor. Vi har en skyldighet mot medborgarna att ge den bästa

omsorg och den bästa skola som finns. För att klara det måste vi vara konkurrenskraftiga arbetsgivare – arbetsgivare som tar ansvar för framtiden och arbetsgivare dit medarbetarna söker sig. Kompetensutvecklingsfonden är efterlängtd. Den är ett steg framåt i en viktig satsning för att stärka medarbetare och för att säkra Stockholms långsiktiga kompetensförsörjning.

Bifall kommunstyrelsens förslag till kompetensutvecklingsfond!

Anförande nr 75

Stina Bengtsson (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Kvalitet, kvalitet, kvalitet – är det något som ska prägla den service och de tjänster som staden erbjuder invånarna så är det kvalitet. Det gäller inte minst, eller kanske snarare allra mest, äldreomsorg, utbildning och socialtjänst. En del i en god kvalitet är möjligheten för den enskilde brukaren och hans anhöriga att välja vilken utövare hen ska använda. Det är också en möjlighet för kompetenta medarbetare att välja arbetsgivare för att passa den egna livssituationen eller för att kunna göra karriär.

Vi vet nu att den sossestyrd majoriteten väljer att återkommunalisera fler och fler verksamheter – detta trots att verksamheterna visar hög kvalitet, har goda resultat i medarbetarundersökningarna och skapar en mångfald i utbudet. Det här tycker vi i Centerpartiet är besvärande.

Ordförande! Det blir dock ännu mer besvärande när den sossestyrd majoriteten väljer att skapa orättvisa villkor mellan kommunala och privata alternativ. Med detta ärende blir det så att skattepengar går till det ena medan det andra helt står utan. Det är 200 miljoner kronor som helt enkelt inte används på bästa sätt, utan på ett direkt orättvist och ineffektivt sätt. Självklart är det viktigt med kompetensutveckling. Men den ska göras efter individens behov och villkor, och den ska i slutändan helt och hållet gagna dem som använder stadens tjänsteutbud.

Ordförande! När den sossestyrd majoriteten återkommunaliserar verksamheter är det ofta med argumentet att de bara bryr sig om kvaliteten. Om det vore sant skulle kompetensutvecklingsfonden också göras tillgänglig för medarbetare i de verksamheter som staden har upphandlat från privata verksamheter. Men det här handlar inte om kvalitet, kvalitet, kvalitet. För den sossestyrd majoriteten handlar detta bara om ideologi, ideologi, ideologi.

Bifall Alliansens reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 76

Mirja Råihä (S): Ordförande, fullmäktige! Minnet är kort i denna sal, kan jag konstatera. Förra mandatperioden hade vi statsbidrag för kompetensutveckling. Det var skattepengar, precis som detta. Hör och häpna – de gick bara till privata utförare i äldreomsorgen! Inte en spänn av dessa pengar gick till den kommunala verksamheten, utan allt gick till den privata. Var fanns rättvisan då? Var fanns likvärdigheten då, Stina?

Anförande nr 77

Stina Bengtsson (C): Nu har ju jag aldrig suttit i vare sig riksdag eller regering, så jag har aldrig fattat sådana beslut. Om den frågan hade kommit upp här kan jag garantera dig, Mirja, att jag hade ifrågasatt det också.

Anförande nr 78

Ewa Larsson (MP): Ordförande! Jag noterar till min glädje att alla är överens om att vi ska göra en behovsanalys. Däremot är frågan: Vem har rätt att få dessa skattemedel för kompetensutveckling? Jag ser att oppositionen undersöker huruvida det är juridiskt riktigt att utestänga riskkapitalbolag i vinstdrivande företag för att få skattemedel.

Då tänker jag: Vet Stina Bengtsson om det är juridiskt lagligt att ge skattepengar till vinstdrivande företag?

Anförande nr 79

Stina Bengtsson (C): De skattemedel som vi använder i den här staden och överallt i Sverige ska gagna invånarna, alltså de som betalar skatt och de som har olika behov. Min ingångsvinkel i detta är att den bästa kvaliteten ska komma ut ur det vi betalar för. Det gör den inte om man prioriterar det ena ägarförhållandet framför det andra. Man måste välja kvalitet.

Anförande nr 80

Borgarrådet Lindblom (V): Hej allihop! Jag hoppas att min röst håller; jag har varit sjuk i influensa i två veckor.

Först och främst hoppas jag att den fortsatta debatten handlar om inriktningen, vilka grupper som är strategiskt viktiga att satsa på och hur vi ska utforma denna kompetensutvecklingsfond. Det är en så pass stor och avgörande satsning att den förtjänar en intellektuell och konstruktiv diskussion.

Det man måste se är att detta handlar om våra möjligheter att säkra personalförsörjningen i framtiden. Vi står inför omfattande demografiska förändringar som kommer att innebära stora påfrestningar på kommunerna, framför allt eftersom andelen äldre, äldre äldre och barn kommer att öka, vilka är några av våra primära målgrupper. Där måste vi satsa på att vara riktigt bra arbetsgivare, vilket gör att vi kan säkra personalförsörjningen i bland annat förskolan och äldreomsorgen. Vi måste också se till att vi får fler vägar in i de här yrkena och att den värdefulla resurs som nyanlända utgör kan tas till vara.

Jag är väldigt stolt och glad över att vi lägger fram ärendet. Det pekar ut en övergripande inriktning på vissa yrkesgrupper och personalgrupper som vi bedömer som strategiskt viktiga. Det beror dels på att vi har en omfattande brist i dagsläget, vilket går ut över kvaliteten i våra verksamheter, dels på att vi redan nu måste förbereda oss på att det kommer att vara en stor utmaning att säkra personalförsörjningen i välfärdsyrken i framtiden.

Det är också viktigt att nämnderna får utforma sina ansökningar utifrån egen kunskap om den egna verksamhetens behov. Det finns en flexibilitet i att nya behov kan uppstå över tid, och på så sätt kan man anpassa fonden till rådande förhållanden.

Karin nämnde några av de grupper som omfattas. Med tanke på remissinstanserna och hur de har svarat ser vi att det finns ett stort behov. Detta är väldigt efterlängtat.

Jag vill göra några små juridiska påminnelser. Den första gäller likställighetsprincipen i kommunallagen. Det gäller kommunmedlemmar och när de träder i kontakt med kommunen i egenskap av just kommunmedlemmar. Det innebär alltså att en satsning på kompetensutveckling som rör personal gör att likställighetsprincipen inte är tillämplig. Sedan kan det inte vara så att bara för att vi har LOV-upphandlingar får vi inte investera i vår personal. Det är fullkomligt befängt. Varför skulle vi inte kunna vara en god arbetsgivare och erbjuda många vägar in i våra yrken och vidareutvecklingsmöjligheter? Alla arbetsgivare med självaktning inser att de måste investera i sin personal och se till att man kan rekrytera rätt kompetens i framtiden. Det måste också vi kunna göra.

Slutligen förstår jag att ni vill göra detta till en ideologisk fråga när det gäller det juridiska. Men jag hoppas att vi kan diskutera kompetensutveckling och vilka grupper som behövs och omfattas av detta.

Anförande nr 81

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag hängde inte riktigt med i allt det som du sade, för du pratar väldigt fort, Clara. Men jag hörde att du sade att det finns en stor kompetensbrist och att den går ut över kvaliteten. Det var precis det jag var uppe och talade om här tidigare: värdet av kvalitet

Om det nu är så att det saknas kvalitet i det kommunala undrar jag varför ni då väljer att återkommunalisera verksamheter som i alla undersökningar visar på mycket hög kvalitet i omsorgen och även på väldigt goda resultat när det gäller hur personalen mår och trivs och så vidare. Varför väljer ni att ta bort den kvaliteten?

Anförande nr 82

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Fru ordförande! Visst var det kompetensutvecklingsfonden vi diskuterade och inte eventuella förlängningar och avtal? Då håller jag mig till kompetensutvecklingsfonden. Vi måste ta ansvar som en god arbetsgivare. Vi är landets största kommun. Vi har 40 000 anställda. Det är självklart att när vi står inför förändrade försörjningskvoter, där det kommer att bli en stor konkurrens om arbetskraften – inte bara mellan olika aktörer inom samma bransch utan mellan olika branscher – måste vi redan nu förbereda för att höja välfärdsyrkenas status och locka folk till just välfärdsyrkena.

Om vi höjer kompetensen bland undersköterskor, till exempel, är det också någonting som kommer att komma de privata aktörerna till godo. Vi bidrar till att höja utbildningsnivån i hela regionen och i hela landet. Folk är rörliga. Vi har inget slaveri här, vilket gör att folk inte alltid kommer att jobba i Stockholms stad. Vi kan bidra till en generell höjning av kompetensen inom välfärdsyrkena.

Anförande nr 83

D e n n i s W e d i n (M): Hej! Vad kul att du är frisk! Jag vill fortsätta lite på det tema som vi var inne på tidigare. Det här är inte en kompetensfond, utan det här är en staden-fond. Ni har döpt den lite knasigt.

Jag kan tycka att det finns ett värde för staden i att kunna bistå sina verksamheter och göra dem bättre. Det är ett viktigt arbete som vi ska lägga ned. Sedan blir det knepigt när ni först ser till att verksamheter i äldreomsorgen går från privata till kommunala och sedan bara fokuserar på att stärka de kommunala. Man undrar om ni ser det värde som privata aktörer gör i den här staden.

Jag blir lite förvånad, och framför allt blir jag oroad. Vi satsade på ett demensprojekt som var likvärdigt. Vi kan kolla på ungdomsbesök när det kommer till vård- och omsorgsboenden, som vi snart ska fatta beslut om. Det går då till båda aktörerna. Jag undrar om detta är ett steg i att ni kommer att rikta pengar endast till de kommunala och inte ser värdet av de privata verksamheterna i staden.

Anförande nr 84

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det insinueras från flera håll här att detta inte skulle vara juridiskt hållbart, och så vidare. Jag vill bara poängtera att i samband med en beredning i Sveriges tredje största parlament, som vi är, gör man givetvis juridiska prövningar och tittar på kommunallagen, bland annat. Där finns det från juridikens sida ingenting som hindrar oss från att ta vårt ansvar som arbetsgivare.

Just när det gäller att ta sitt ansvar som arbetsgivare vill jag säga att vi självklart ska satsa på vår personal, på samma sätt som att jag förutsätter att de privata tar sitt ansvar och också funderar på de här frågorna. Jag tycker att det är fullkomligt befängt att vi inte skulle kunna göra vårt bästa för att vara en bra arbetsgivare. Det är självklart att man måste få göra det.

Vad gäller de statliga bemanningspengar som kommer nu finns det ingenting som säger att privata inte kan ta del av dem. Vi har många utbildningar inom äldreförvaltningen, som du vet, som erbjuds till både privata och offentliga. Vi talar om en demenscertifiering som är på gång. Vi har tagit detta i ett ärende i äldrenämnden, och där är det också privata och offentliga som omfattas. Vi försöker göra vårt för att höja statusen på välfärdsyrkena, och jag hoppas att de privata följer efter.

Anförande nr 85

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Kompetensutveckling är bra och nödvändigt för att utveckla verksamheten; där tror jag att vi alla är överens. Kompetensutveckling ska helst ske kontinuerligt och ska så långt det är möjligt vara individuellt utformad och anpassad efter den enskildes behov.

Kompetensutveckling ska komma *alla* medarbetare i vår stad till del. Men det gör tyvärr inte denna satsning. Den riktar sig bara till anställda av Stockholms stad. Alla de som på den privata sidan utför tjänster åt Stockholms stad och dess invånare ställs i denna fond helt åt sidan. Det tycks vara ännu ett sätt för vänstermajoriteten att bakvägen lägga hinder i vägen för icke-kommunala alternativ. Nu kommer vi under debatten att få höra att det inte alls handlar om det och att det inte finns några sådana avsikter. Men det börjar bli allt svårare för er att hävda det allteftersom man drar åt svängremmen för de privata utförarna.

För oss är det självklart att all skattefinansierad verksamhet oavsett driftsform ska få ta del av och kunna söka medel ur en sådan här kompetensfond. Allt annat är enligt mitt sätt att se det att snedvrیدا konkurrensen och gynna vissa aktörer framför andra.

Det är inte främst ett näringslivspolitiskt perspektiv jag har på frågan, även om det också är viktigt, utan det är den enskilde brukarens perspektiv som jag försöker ha. Barnen i förskolan och skolan och de äldre inom äldreomsorgen har också rätt till välutbildad personal. Äldre som har varit med och betalat skatt i hela sitt liv får nu plötsligt veta att dessa skattepengar bara kommer dem till del som har varit lydiga och valt ett kommunalt alternativ inom hemtjänst och särskilt boende, exempelvis. Annars får det vara.

Kristdemokraterna har en annan syn. Vi tycker att privata och offentliga utförare ska behandlas lika och att de medborgare som använder tjänsterna ska få en hög kvalitet och kompetent personal oavsett vald utförare.

2004 var det annat ljud i skällan. Då skulle en liknande kompetensfond klubbas igenom, och då sade ansvarigt personalborgarråd Leif Rönngren, Socialdemokraterna, så här: Det ter sig naturligt att även de privata entreprenörerna ges möjlighet att få del av de verksamheter som kompetensfonden ansvarar för. Vidare sade han: Kompetensfondens kansli försöker hitta olika lösningar så att satsningen även kommer de privata entreprenörerna till del.

Man undrar vad som har hänt under de här tolv åren. Varför har denna vänstersväng kommit? Är det FI:s intåg i fullmäktige som förklarar saken? Är det Vänsterpartiets starka position i fullmäktige? Är det Miljöpartiets haveri i näringslivspolitiska frågor och valfrihetsfrågor som har inverkat? Eller vad är det som har hänt, egentligen? Vi vill ha svar på det. Vi vill ha rättvisa.

Bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 86

T o r u n B o u c h e r (V): Jag vill bara återkoppla till det som Mirja Räihä förut sade. Förra mandatperioden, och jag tror också förrförra under den tid som ni satt i majoritet, användes statliga kompetenssatsningar. De beslutades av Stockholms stad; det var inte staten som beslutade. Det beslutades då att de oavkortat skulle gå till privata utförare.

Varför? Jo, därför att kommunens egna medel uteslutande gick till den egna personalen. Vi fullföljer bara en gammal tradition som ni inrättade.

Anförande nr 87

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det var den första tradition från alliansstyret som en vänsterpartist vill fortsätta, i så fall. Är det någon hämndaktion ni sysslar med? Jag tycker att det är lite fåniga argument här. Mirja säger att det var statsbidrag, och Torun säger att det var staden som betalade ut dem. Ni verkar inte riktigt veta själva vad som hände, ens. Om jag ska vara helt ärlig kände jag inte riktigt till de här statsbidragen, så jag vet inte hur de fördelades. Det finns säkert en förklaring som är god. Det tror jag, men jag kan inte redogöra för den här och nu.

Anförande nr 88

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige och lyssnare! Vi är helt överens om att kvalitet är viktigt. Kvalitet är ett av konkurrensmedlen när vi konkurrerar om

upphandling. Där kan företag gå in och konkurrera, och där kan kommuner gå in och konkurrera. Kvalitet är en del i konkurrensen. Det är vi överens om.

Då undrar jag: Menar nu Kristdemokraterna att Aleris, Attendo och Carema Care också ska söka skattemedel från vår kommunala, snart inrättade, kompetensfond för att bli bättre konkurrenter till staden själv när de konkurrerar om ett avtal? Är det så ni har tänkt er det hela? Förklara gärna, för jag förstår inte!

Anförande nr 89

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Vi har pengsystem i den här staden. Man får pengar för utförda tjänster. Det kan ske genom LOV, och det kan ske genom entreprenad. När man tillför nya pengar, exempelvis för kompetensutveckling eller andra pengar och satsningar, och när det tillkommer nya pengar in i systemet utöver pengarna och schablonerna ska även de privata utförarna få del av dessa pengar.

Om det är satsningar som sker inom den ram som redan är satt för budgetåret är det självklart en annan sak. Om kommunen bestämmer att inom den peng som vi har satt ska vi ha en kompetensutveckling är det helt okej. Då behöver inte de privata utförarna ta del av det. Men nu är det nya pengar som tillkommer in i kompetensutveckling, och då ska också de privata utförarna få ta del av det. Det gäller inte främst utifrån ett näringslivspolitiskt perspektiv, utan utifrån att de äldre och barnen i skolan och de äldre på äldreboendena och hemtjänsten också har rätt till kompetent personal.

Anförande nr 90

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Ärendet handlar om hur staden kan tagga upp och bli en ännu bättre arbetsgivare. Vi ska kunna säkerställa att många söker sig till oss och vill jobba för Stockholms stad, och vi ska säkerställa kompetensförsörjningen.

Jag tycker inte att det är ett dugg konstigt att jag delar våra juristers bedömning att vi kan inrätta en kompetensutvecklingsfond med 200 miljoner kronor. Vi vet att vi behöver kompetensutveckla många inom våra verksamheter. Det är inte ett dugg konstigt. Det är inte ett dugg konstigt att privata företag kompetensutvecklar sin verksamhet utan att betala någonting till kommunen för det. Det är inte ett dugg konstigt.

Företag som vill vara attraktiva arbetsgivare behöver satsa på kompetensutveckling. Varför ville inte ni det under åtta år av styre av Stockholm? Ni tror inte på kommunal verksamhet. Vi tror på både och. Vi tror på hög kvalitet.

Anförande nr 91

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Detta blir en tydlig ideologisk debatt. Jag är inte alls förvånad över att Karin Wanngård inte tycker att det är något konstigt att bara de kommunala utförarna får del av fonden. Det ligger liksom i ert ideologiska tänk, och det ligger i hela majoritetens tänk.

Men varför kompetensutvecklar vi personalen? Det är framför allt för att brukarna, barnen i förskolan och skolan, de funktionsnedsatta inom handikappomsorgen och de äldre inom äldreomsorgen ska få bättre personal. De ska få bättre verksamhet

därigenom. Då bryr jag mig inte om ifall den är kommunal eller privat. Då ska de pengar vi lägger på kompetensutveckling som är nya pengar ovanför pengarna och schablonerna också komma de privata utförarna till del.

Kompetensutveckling sker kontinuerligt. Det ska rymmas inom den peng vi ger. Men nu har vi beslutat att tillföra ytterligare resurser. Då ska alla anställda, alla företag och alla brukare få ta del av dem. Det tycker jag är naturligt.

Anförande nr 92

J o h a n n a S j ö (M): Fru ordförande, kära ledamöter och stockholmare! Kompetensutveckling är en nödvändighet i vårt föränderliga samhälle och arbetsliv. Att ständigt höja kompetensen hos sina anställda är en central del i att erbjuda en attraktiv anställning. Det gäller både kommunala arbetsgivare och andra arbetsgivare. Men det gäller också att finansieringen sker på lika villkor. Precis som Erik Slottnér var inne på ska inte brukarna behöva bry sig om ifall det är en utförare i egen regi eller en utförare i privat regi. De ska ha lika väl utbildad personal, och de ska ha lika mycket kommunala resurser som har gått till dem.

Det ska inte handla om att måla med breda penseldrag eller att alla behöver samma sak. Tvärtom måste det vara upp till varje förvaltning att avgöra vilka behov som föreligger inom just deras verksamhetsområde. Då verkar det väldigt byråkratiskt och typiskt den rödgrönrosa majoriteten att de förvaltningar som hittar ett behov ska fylla i en ansökan och skicka till någon annan. Denna andra ska sedan bedöma huruvida verksamhetscheferna på den lokala avdelningen förstår vad deras personal behöver för att sedan kunna återvända med ett beslut om huruvida de ska få tummen upp eller tummen ned. Det är en byråkratisk och kostsam överbyggnad som kommer ut snett.

Staden måste utgå ifrån den enskildes behov och ta fram individuella kompetensutvecklingsplaner i samråd mellan den anställde och respektive ledning. Att tro att alla behöver samma insatser eller kompetenser är helt feltänkt i dagens specialiserade tillvaro.

Jag vill understryka att vi tycker att det är självklart att Stockholms stad som helhet ska se till att det finns ekonomiska medel till kompetensutveckling för dem som arbetar för stadens medborgare. Men kompetensutveckling i stadens verksamheter ska vara en väsentlig och integrerad del av den ordinarie fortlöpande verksamhetsutvecklingen och ska därför finansieras inom ram. Nu avsätter vi, som vi har hört av den rödgrönrosa majoriteten, 200 miljoner för medarbetare inom Stockholms stad. Men det gäller bara dem som jobbar i egen regi. Kompetensutvecklingen ska ju komma alla stockholmare till del!

Valfriheten inom välfärdsverksamheterna blir trolig och rimlig om medborgarna har att välja mellan utförare som ges lika förutsättningar. Men när den rödgrönrosa majoriteten enbart premierar medarbetare i egen regi urholkar man denna likvärdighet. Det är inte bra för stockholmarens välfärd.

Som jurist undrar jag också om det ens är lagligt att lägga ut overheadkostnaderna, som borde ingå i till exempel skolpengen och liknande, i en pott vid sidan om och därmed undgå att dela ut pengarna lika. Jag skulle vilja se en tydligare redogörelse för de juridiska förutsättningar som ni har lagt fram.

Bifall Alliansens reservation!

Anförande nr 93

E w a L a r s s o n (MP): Jag tycker också att det är viktigt med enskilda behov. Men jag tänker även att det händer att regeringen bestämmer saker, till exempel att barnrättskonventionen ska upprättas till lag. Det får konsekvenser för alla socialsekreterare, och då är det himla bra med en generell insats för alla så att man utbildar alla i detta specifika. Det är någonting som jag tänker att ni kanske har glömt när ni bara skriver om det individuella. Det kan också finnas stora generella insatser som staden kan göra, eller kommun- och landstingsförbundet, för den delen.

När det gäller utförare tänker jag på att vi här i kommunfullmäktige har beslutat att vi ska ha en viss procent ekologisk mat på våra förskolor. Vi försökte ute i Skarpnäck att utbildar alla utförare inom förskolan – vi har många enskilda. Men det var svårt att genom dataregistren komma åt alla. Registren var inte riktigt utformade, och vi visste inte riktigt vilka vi hade. Det vet vi numera. Vissa saker kan vi också informera alla om, även de enskilda utförarna.

Anförande nr 94

J o h a n n a S j ö (M): Självklart behöver en del insatser göras till alla som jobbar inom en viss verksamhet. Men det handlar inte bara om alla som jobbar inom en viss verksamhet i egen regi. Med tanke på hur många som kommer från andra länder nu kommer vårdpersonal och skolpersonal att behöva få särskild kompetens vad gäller de frågorna. Då handlar det inte bara om att lärare som är i Stockholms stads egna skolor ska ha särskild kompetens vad gäller nyanlända, utan det handlar om alla. Då måste man lägga det på skolpengen och inte i en särskild pott vid sidan av, för då får vi en snedfördelning.

Anförande nr 95

T o r u n B o u c h e r (V): Hej! Stadens jurister har tvärtom funnit att det skulle vara ganska knepigt om vi skulle använda dessa pengar även till privata verksamheter. Det är vad de har kommit fram till. Detta är en fondering av ett resultat som staden har gjort. Det finns ingenting som hindrar de privata verksamheterna att använda sina resultat till kompetensutveckling, och det skulle se konstigt ut om staden tyckte att det var orättvist bara för att de kunde få använda sina resultat lite hur som helst och att inte också vi kunde få ta del av deras resultat och så vidare. Det blir lite konstigt. Det här är våra verksamheter.

Det finns inte heller något som hindrar privata företag att använda resultat från andra verksamheter inom samma företag. Privata verksamheter inom äldreomsorgen kan till exempel sälja tilläggstjänster, vilket vi inte kan. Resultaten från dessa tilläggstjänster skulle mycket väl kunna användas till kompetensutveckling av de privata företagen. Det är så företag fungerar, och även Stockholms stad.

Anförande nr 96

J o h a n n a S j ö (V): Alla har inte kommuninvånarnas plånböcker att ösa mer pengar ur som en säkerhet.

Jag ska svara på en annan fråga, som du ställde till min kollega tidigare. När jag tittar på redovisningen av Omsorgslyftet ser jag att det står att 2014 hade 758 anställda

inom äldreomsorgen i Stockholms stad genomgått utbildning inom ramen för Omvårdnadslyftet. Jag förstår inte riktigt det som ni sade tidigare om att det här inte har kommit Stockholms stad till del.

Framför allt är det väldigt konstigt att man tror att Stockholm ska kunna satsa andra pengar på egna verksamheter än de kan satsa på de konkurrerande i privat regi. Då har man inte lika förutsättningar. Det vore jättemärkligt.

Anförande nr 97

M a g n u s N i l s s o n (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag är glad att stå här och tala om den här fonden i dag. Jag tror att vi alla kan konstatera – vilket också många har gjort från talarstolen – att Stockholm växer, och att Stockholm växer oerhört snabbt. Det innebär också att vi som politiker har ett stort ansvar för att tillvarata alla resurser som kommer hit, men också alla resurser som finns här. De utmaningar vi står inför med generationsväxlingar, nyinflyttningar av fler människor och nyanlända som kommer till vårt land är enorma.

Den yttersta resurs vi har är egentligen alla våra anställda i staden. Det är ändå i grund och botten en viss konkurrens som finns. Det finns en konkurrens om personal, och det finns ett ansvar som vi har som arbetsgivare för vår personal att visa att vi är en god arbetsgivare som tar kompetensutveckling av all vår personal på allvar.

Jag sitter själv i utbildningsnämnden, och jag tycker att det som kanske är mest intressant från mitt perspektiv är allt som behöver göras inom utbildningsområdet. Det handlar om alla specialpedagoger och speciallärare som behöver utvecklas bättre för att kunna ta emot asylsökande och nyanlända och alla de utmaningar som traumatiserade barn har utstått på vägen hit. Det handlar om allt det som behöver göras för lärare inom digital kompetens och att bättre utnyttja de utmaningar vi står inför på det området. Det gäller även att vi verkligen ska bli klara med lärarlegitimationen för att se till att kompetensutveckla och komplettera hos dem som saknar nödvändiga utbildningar.

Allt detta är otroligt viktigt. Det är därför oerhört glädjande att vi då kan skapa en fond med 200 miljoner. Jag blir också lite fundersam, för det är väl de här konkreta sakerna vi egentligen vill diskutera? Jag blir fundersam över diskussionen om att fonden skulle bryta något slags konkurrensneutralitet utifrån aspekten att den inte tilldelas privata aktörer. Det är ett märkligt resonemang som jag har svårt att ta till mig. Någonstans är det ju vår egen personal inom staden som vi har det yttersta ansvaret att kompetensutbilda. Vi går inte in och detaljstyr vårdföretag och privata friskolor och säger: Nu ska ni kompetensutveckla så här och så här! De har helt inom sin räckvidd och möjlighet att omfördela pengar inom sina koncerner från andra delar av verksamheten och satsa och på något sätt kontra vårt förslag med att utbilda ännu mer. De kan visa att de minsann likaväl som vi kan konkurrera genom att kompetensutveckla lika bra.

Jag tycker att det vore något positivt. Jag hoppas verkligen att de privata aktörerna visar att de också kan kompetensutveckla på samma nivå som vi. Men jag ser inte riktigt varför vi måste lägga det på samma nivå. Vi måste någonstans se att den personal som är vår personal inom stadens verksamhet är den personal som ytterst är viktig.

Anförande nr 98

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Ser du ändå inte något principiellt problem med att man tillför nya pengar, Magnus Nilsson, och att alla utövare då borde få ta del av dessa pengar? Vi skulle ett år kunna sätta en väldigt låg peng, låt oss säga en väldigt låg skolpeng, och sedan under det löpande året säga: Nu lägger vi till en fond här för kompetensutveckling, en fond man kan söka ur för att öka personaltätheten, en fond för matlyft, en fond för att utveckla skolgården, en fond för den pedagogiska utvecklingen och så vidare! På så sätt har man strypt de fristående alternativen, för de överlever inte på sin lilla peng. Till de kommunala ger man sedan en massa dattar hit och dit för att de ska kunna överleva.

Hade det varit okej enligt ditt sätt att se det? Jag tycker att det är lite så här ni nu gör genom kompetensutvecklingsfonden när ni bara låter den gå till kommunala utövare.

Anförande nr 99

M a g n u s N i l s s o n (S): Jag tycker att det här är lite konstigt. Det är mycket hypotetiska resonemang: Tänk om! Tänk om vi skulle kunna! Tänk om vi eventuellt hade gjort så! Men det är inte detta vi har gjort. Förutsättningarna är att man får skolpeng, och man får lika förutsättningar genom denna peng. Man omfördelar beroende på var eleverna går, vilken utförare det är och så vidare. Det finns ju en neutralitet utifrån det. Däremot ser jag det inte som någon motsättning att vi satsar på kompetensen hos personalen som är inom Stockholms stad.

Jag förstår vad du menar, och jag hör vad du säger. Du talar om att det är ett problem och att det handlar om att totalt undergräva hela systemet. Men det är inte detta det handlar om. Det här handlar om en kompetensutvecklingsfond för personal, som även privata utförare kan satsa på. Det finns pengar inom dessa koncerner också. Det finns möjlighet att kontra detta, och jag ser det inte som något problem att vi gör en sådan här satsning – speciellt inte eftersom det inte exkluderar att andra aktörer gör på samma sätt.

Anförande nr 100

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tycker att det finns ett allmänt problem när vi pratar näringspolitik med er socialdemokrater. Det är att ni vurmar väldigt mycket för de stora företagen. De har gjort mycket bra i Sverige. Stora vårdföretag gör mycket bra i Sverige.

Jag tror att jag misstolkade dig när jag tyckte att du lite föraktfullt nämnde de stora koncernerna. Jag tror inte att du menade det. Jag tror att du menade att större företag kan satsa mer på utbildning och kompetensutveckling än vad små företag kan göra. De kan göra olika avsättningar över åren och liknande. Det är bara det att ni brukar ondgöra er över de över 100, ibland 200, utförare vi har i Stockholms stad. Och de tillhör inte olika koncerner. Det är ofta väldigt små företag som drivs av kvinnor. De har inte de här fonderna och koncernerna att hämta pengar ifrån.

Hur ska de kunna få del av medel till kompetensutveckling?

Anförande nr 101

M a g n u s N i l s s o n (S): Absolut! Det är klart att det finns en mångfald av aktörer i Stockholm. Det är helt sant. Det finns stora, det finns små, det finns

kommunala och det finns alla möjliga olika. Det är väl det som är det positiva. Nu måste vi utgå från den förutsättning som vi har. Vi är en ganska stor aktör, och en kommunal aktör, som har en hel del personal där vi måste ta till vara resurserna maximalt. Det måste vi våga satsa på. Det är vår förutsättning. Det är de förutsättningar vi står inför, och det är det vi kan göra.

Sedan är jag säker på att såväl små aktörer som stora koncerner kan göra andra prioriteringar. Det är väl lite det som är poängen; det finns en mängd olika aktörer som måste agera utifrån sina förutsättningar. Nu gör vi det utifrån våra förutsättningar.

Anförande nr 102

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tänkte egentligen börja med det som vi brukar tala om – likabehandlingsprincipen. Stockholm ska växa ihop, och klyftorna ska minska. Det är viktigt med kompetensutveckling, och det är viktigt med utbildning. Ungefär så här brukar Karin Wanngård uttrycka sig. Jag håller med om att utbildning och kompetensutveckling är väldigt viktigt. Jag skulle vilja säga att det är synnerligen viktigt i olika vårdföretag och vårdssammanhang.

Under den förra mandatperioden gick min fru en del av de utbildningar som Stockholms stad hade möjlighet att erbjuda dem som jobbade inom vård och omsorg i Stockholm. Hon är anställd av ett privat vårdföretag. Hennes kompisar får inte denna möjlighet nu.

Jag ställer mig lite frågande. Jag tror att ni vill att de företag som många kvinnor driver i äldreomsorgen ska ha lika kompetenta medarbetare som stora Stockholms stad har. Om man nu vill det ska kompetensutvecklingsfonden kunna vända sig till alla. Med andra ord ska det vara lika förhållanden som gäller. Det ska inte finnas någon klyfta mellan privata och offentliga utförare i det här fallet.

Jag ska inte säga det tvärsäkert, men jag tror att ni dessutom bryter mot lagen när ni gör så här. Eftersom detta fungerar enligt lagen om valfrihetssystem är det så att om pengar ska betalas ut till någonting ska de betalas lika till privata och offentliga utförare. Det borde vara självklart eftersom ni alltid hävdar att det inte ska vara någon skillnad, utan att det ska vara lika förutsättningar för alla. Då borde det vara det i det här fallet också. Detta är inkonsekvent.

Den andra delen vore förfärlig – om ni faktiskt inte vill att de privata utförarna ska ha lika hög kompetens som de som jobbar för Stockholms stad. Det vore riktigt illa, för då skulle ni tycka att relativt sett skulle kvaliteten hos dessa 150–200 utförare – de har blivit färre, så låt oss säga 150 – successivt komma att sjunka. Med ert resonemang att bara gynna era egna drar ni verkligen undan mattan för en lång rad kvinnor, i dag rätt så lågutbildade, som gör ett fantastiskt jobb i många små, privata omsorgsföretag. Det tror jag inte att ni menar att göra. Därför bör ni ändra detta.

Bifall till Alliansens reservation!

Anförande nr 103

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det ditt resonemang bygger på, Björn Ljung, är att privata aktörer inte har någon kompetensutveckling över huvud taget. Det är din grundtes: Ingen har någon kompetensutveckling, och nu är det bara Stockholms stad som har det. Problematiken som vi i det nya styret i Stockholm har ärvt är att vi saknar en adekvat kompetensutveckling av stadens anställda för att säkerställa att vi är en attraktiv arbetsgivare.

Det handlar om att vi inte vill ha endast 38 procent förskollärare i våra verksamheter. Vi vill höja den andelen. Vi vill verkligen att anställda i staden får kompetensutveckling. Jag vet att även privata företag jobbar med kompetensutveckling, för de vet också hur viktigt det är att vara en attraktiv arbetsgivare på denna hårda arbetsmarknad som Stockholm är.

Anförande nr 104

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Finansborgarrådet Karin Wanngård! Du väljer att blanda bort korten och inte svara på några frågor. I det här fallet är det ganska allvarligt, för då säger du egentligen indirekt att jag har rätt i att det är mycket tveksamt enligt lagen om valfrihetssystem att ni kan göra så här. Ni riktar pengar utöver de olika pengssystem som ska vara lika mellan olika utförare endast till er egen verksamhet. Det är mycket allvarligt.

Sedan väljer du i repliken att säga att de privata vårdgivarna inte har någon kompetensutveckling. Det är möjligen en freudiansk felsägning. Jag tror inte att du menar det, men det är allvarligt om det är den inställning ni har. Självklart skulle ni göra som under Alliansens tid: När man satsar på olika slags kompetensutveckling ska alla kunna söka på samma sätt, och alla ska behandlas lika. Det är i alla fall allianspolitik.

Anförande nr 105

E w a L a r s s o n (M): Ordförande, fullmäktige, ledamöter och åhörare! Jag tycker att det är så bra att vi alla är överens om att vi ska göra en behovsanalys. Det är ett erkännande av att det finns behov av kompetensutveckling, och det är fantastiskt bra.

Sedan har vi olika ideologiska inriktningar i debatten, men jag kan egentligen inte se de jättestora skillnaderna. Jag har hört lite grann om att småskaligt kvinnligt företagande skulle missgynnas för att de inte skulle kunna köpa in kompetensutveckling. Helt plötsligt ser jag framför mig ytterligare småskaligt kvinnligt företagande som kommer att bildas för att just ge denna kompetens. Jag ser att detta är en utbildningsmarknad som kommer att växa.

Jag tänkte till att börja med säga att staden nu tar ett samlat grepp kring kompetensutvecklingen, och det tycker vi i den rödgrönrosa majoriteten är väldigt bra. Det är bra att det är just ett samlat grepp, men det är någonting som vi tycker lite olika om. Jag tycker i alla fall att det är bra, och vi tycker att det är jättebra. Kompetensutvecklingen är efterlängtdad utifrån ett samlat grepp, och remissinstanserna visar att de delar den uppfattningen. Det är bra.

Någonting som vi inte har tagit upp ännu är något som är helt och hållet nödvändigt för alla oss som arbetar i stadsdelsnämnder. Det är att det går att sätta in vikarier. Just när vi talar om den löpande kompetensutvecklingen måste man ha en vikarie för att kunna delta i den. Arbetsbelastningen är hård, och ofta tackar man nej eftersom ingen gör jobbet under den tid man är borta. Jag tycker att det är en av de bästa delarna i det här att det finns vikarier, för det gör detta möjligt för oss i stadsdelsnämnderna – för nu talar jag inte om arbetsmarknaden och inte om skolan. Det är helt nödvändigt att man kan få vikarier.

Det handlar också om att kunna göra en del utbildning i egen regi och att skraddarsy insatsen. Det är fantastiskt bra. Hur många av er ledamöter här känner till exempel till regeringens fyra jämställdhetspolitiska mål? Upp med en hand! Det är tre stycken som räcker upp handen. Då förstår ni alla som hör detta att det är nödvändigt att ha en samlad utbildning om de jämställdhetspolitiska mål som gäller i Sverige oavsett politisk majoritet. Det är samma mål som har gällt i över 20 år. I Stockholms stad är det alltså tre stycken kommunalpolitiker som känner till dem. Jag ser fram emot det samlade greppet om jämställdhetsutbildning.

Anförande nr 106

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag noterar, Ewa Larsson, att det var ungefär två stycken på den där sidan som kände till regeringens fyra viktigaste jämställdhetsmål. Att ingen av oss kan regeringspolitiken må väl vara oss förlåtet, men det måste vara rätt uselt om det bara är några få på er sida.

Men det var inte det jag skulle säga, utan jag vill säga att jag är bekymrad. Jag är bekymrad, och jag tycker att detta är trist. Ni i Miljöpartiet de gröna, och du som också har varit ordförande för Gröna kvinnor, släpper er politik när det gäller småföretag. Där hade Liberalerna och de gröna mycket gemensamt tidigare, men nu när ni kommer till maktens grytor är det som bortblåst. Nu är det inte viktigt med småföretag som behöver kompetensutveckling, utan stora Stockholms stad ska endast gynna sina egna. Men hur går det med småföretagen, Ewa Larsson? Hur ska de ha råd att betala de vikarier du talar om? Stockholms stad betalar sina egna, men inte småföretagen. Hur går det ihop?

Anförande nr 107

E w a L a r s s o n (MP): Först vill jag tala om att regeringens jämställdhetspolitiska mål har gällt i ungefär 20 år. De gällde alltså också under alliansregeringens tid. Ni gjorde inte om dem, för ni tyckte att de var så förbaskat bra. På er sida var det två stycken som kände till dem. Om det var fyra på vår sida var det dubbelt så många. Det visar vilket behov av utbildning vi har. Jag tror att också Sten Nordin kan intyga detta. Han har tidigare sagt att jämställdhetsutbildningen får man själv sköta i nämnder, styrelser och bolag. Han skrev nämligen under konventionen om att vi skulle ha en jämställd politik i Stockholm redan 2009. Men vi fick sköta det själva i nämnderna.

Nu ska vi få en samlad utbildning. Det är helt fantastiskt! Nu kan det bli verkstad också i jämställdhetsfrågor. Jag menar att detta också gäller kvinnligt småföretagande, som kan komma in nu. De privata aktörerna på marknaden kan köpa tjänster av dem. Du talar om de små kvinnliga företagen. Jag ser att det finns en potential här

om fler kvinnliga företag kan komma in och sälja sina tjänster på denna så kallade fria marknad.

Anförande nr 108

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag tycker att det verkar finnas en viss okunskap om en sak från majoritetens sida. Det gäller hur det fungerar med skolpengen. Det är nämligen så att de pengar som kommunen lägger ned på utbildning – och där ingår också kompetensutveckling och alla kostnader som man lägger på skolsidan – ska ligga till grund för att man sedan ska beräkna skolpengen. Det gör att när det gäller de som arbetar inom skolan och som får möjlighet att använda sig av den kompetensutvecklingsfond som vi diskuterar här måste man kunna analysera pengarna tillbaka och se till att de ligger till grund för beräkningen av skolpengen.

Jag kommer personligen att se till att det verkligen blir på det sättet. Det är också en viktig fråga för revisorerna – att säkerställa likabehandlingen av eleverna.

Anförande nr 109

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Ulla Hamiltons personliga mission i denna fråga har jag inga kommentarer till. Jag välkomnar den, så får vi se var det landar.

Anförande nr 110

G a b r i e l l a L a v e c c h i a (S): Ordförande och fullmäktige! Personligen tycker jag att det är lite pajigt att stå här och diskutera om Stockholms stad som arbetsgivare inte skulle få satsa på sin personal utan också ha någon sorts ansvar för andra arbetsgivares kompetensutvecklingsinsatser i Stockholm. Det känns väldigt märkligt, måste jag säga.

Med detta sagt vill jag mest bara säga att jag är stolt över att Stockholms stad som arbetsgivare förstår att kompetensutveckling av personalen är A och O när det handlar om att möta både nutid och framtid. Som ett exempel vill jag nämna elevassistenterna och deras oerhört viktiga arbete. Elevassistenterna är den grupp som i dag kanske står allra närmast många av de barn som har det svårast i skolan. Det är på många sätt ett oerhört ansvarsfullt jobb, som kräver mycket. Vi vill därför nu satsa ytterligare på denna grupp genom att utbilda i rollen som elevassistent. Vi vill utbilda om funktionshinder och om skolans kunskapsmål. Det gör mig både stolt och väldigt glad.

En annan del som är oerhört viktig för framgång i stadens skolor är behov av kompetensutveckling i mottagandet av nyanlända. Att kompetensutveckla all personal när det gäller kunskap om flerspråkighet, om språkutveckling och så vidare är oerhört viktigt för alla inblandade om vi ska lyckas med det som vi har föresatt oss.

Detta är bara några exempel som kan göra stor skillnad för många elever, framför allt. Men det gäller också skolan och stadens medarbetare. Jag är glad över att få vara med och fatta ännu ett beslut som visar att Stockholms stad har barnens bästa för ögonen. 200 miljoner kronor kommer att göra skillnad.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 111

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det inte en särskilt snygg recension av en debatt att säga att det är pajigt eller något sådant om någon framför en uppfattning som troligen har lagstöd. Om man erbjuder pengar utanför pengsystemen till en verksamhet som drivs enligt lagen om valfrihetssystem ska det erbjudas både den kommunala utföraren och den privata utföraren. Ni blandar ihop att ni är finansiärer, arbetsgivare och avtalspartner till både den egna verksamheten och de privat drivna verksamheterna.

Jag är inte förvånad, för ni brukar göra den här sammanblandningen. Men jag tycker att det är allvarligt när det sker 2016 och vi har en tydlig lagstiftning, lagen om valfrihetssystem.

Anförande nr 112

G a b r i e l l a L a v e c c h i a (S): Jag tror att du har fått svar på hur juristerna ser på lagligheten. Traditionellt svarar alla seriösa arbetsgivare för att rekrytera personal och för att lönesätta personalen. Man är ansvarig för arbetsmiljön på arbetsplatsen och för att kompetensutveckla sin personal. Det gäller alla arbetsgivare. När då vi i staden väljer att göra det, så förutsätter vi naturligtvis att andra arbetsgivare också väljer att kompetensutveckla sin personal. Jag ser inga motsatsförhållanden här.

Anförande nr 113

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag blir lite förundrad. Vi är helt överens om att kompetensutveckling behövs. Om du säger någonting annat har du inte riktigt lyssnat på debatten. Det har framgått av alla inlägg här att vi är överens om det.

Men det här förslaget innebär att brukare i slutändan kommer att behandlas olika. Det kommer att bli orättvist beroende på vilken driftsform de väljer att använda. Ni underminerar på det här sättet möjligheten för både brukare och deras anhöriga att få bästa möjliga kvalitet oavsett driftsform. Ni underminerar också möjligheten för god personal att kunna göra karriär och välja jobb beroende på livssituation och så vidare. Det är hela problemet.

Anförande nr 114

G a b r i e l l a L a v e c c h i a (S): Men varför skulle detta bli orättvist? Det är faktiskt helt obegripligt. Varför skulle detta bli orättvist? Alla arbetsgivare har ett ansvar att kompetensutveckla sin personal. Nu tar Stockholms stad ytterligare ansvar för att kompetensutveckla sin personal. Det finns ingen som helst orättvisa i detta. Det står alla arbetsgivare fritt att kompetensutveckla sin personal. Jag tycker att ni i stället skulle uppmuntra alla företag att ta ansvar och själva avsätta medel på samma sätt som vi förväntar oss att alla kloka arbetsgivare i detta avlånga land avsätter medel för att kompetensutveckla sin personal. Det finns ingen motsättning i detta.

Anförande nr 115

J o h a n n a S j ö (M): Fru ordförande! Jag måste fråga en sak. Ja, alla arbetsgivare har samma ansvar. Men om inte alla arbetsgivare har samma ersättning och om vi nu har en skolpeng som ligger på en viss nivå och det inte får komma några särskilda pengar från föräldrar eller elever utan man ska ha samma skolpeng oavsett vilken skola man går i, hur kommer det sig då att det är rimligt att staden skjuter till

särskilda pengar till kompetensutveckling i sina egna verksamheter – de pengar kan komma var som helst ifrån – samtidigt som de andra bara har de pengar som kommer från skolpengen? På vilket sätt är det rättvist mot eleverna?

Anförande nr 116

G a b r i e l l a L a v e c c h i a (S): Men andra företag har ju andra förutsättningar än vad Stockholms stad har. De har till exempel förutsättningar att göra vinst. Det gäller inte alla företag, men många företag har möjligt att göra vinst och ta ut vinsten. Den vinsten skulle till exempel kunna användas till att kompetensutveckla i stället. Alla har ju olika förutsättningar. Företag har förutsättningar att göra vad de vill med de pengarna.

Anförande nr 117

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Trots den lite tråkiga debatten där man säger att det inte går, att vi inte kan och undrar om det inte är olagligt trots att det juridiska i detta kanske snarare handlar om att vi som arbetsgivare har en skyldighet att ta hand om vår personal, känner jag ändå stor glädje och stolthet över att vi i majoriteten i dag fattar det här beslutet om att inrätta en kompetensutvecklingsfond i Stockholms stad.

Den här satsningen handlar om flera saker. För det första handlar det om kvalitet. Genom att säkerställa att vår personal i staden har möjlighet att fördjupa sina kunskaper eller att komplettera med en grundutbildning om det är det de behöver stärker vi kvaliteten i våra verksamheter. Det handlar om att Stockholms stad ska möta stockholmarna på bästa möjliga sätt.

För det andra handlar detta om att Stockholm ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare. Möjligheter till kompetensutveckling höjer värdet på oss som arbetsgivare. Det signalerar att staden satsar på sin personal och att vi i Stockholm tycker att medarbetarna är värdefulla och viktiga. Att vara en attraktiv arbetsgivare underlättar för oss att locka till oss duktiga personer och behålla medarbetarna kvar hos oss.

För det tredje handlar den här satsningen om att kompetensutveckling måste vara mer än vackra ord. Det måste också gå att genomföra i praktiken ute i verksamheterna. Genom att tillföra resurser säkerställer vi att kompetensutveckling verkligen kan genomföras. Vi ser också till att det kommer att finnas möjligheter till vikarietäckning. Det är väldigt viktigt att se till att någon kan täcka upp så att man i praktiken kan ta del av de kompetensutvecklingsinsatser som erbjuds.

Som socialborgarråd vill jag också passa på att lyfta fram tre satsningar som jag är särskilt glad över i det här ärendet. Det är satsningarna på ett gediget introduktionsprogram för nyanställda socialsekreterare och biståndshandläggare, det är satsningarna på specialistutbildningarna för socialsekreterarna inom exempelvis barn- och ungdomsområdet och det är satsningen på ett ledarskapsprogram för bland annat chefer inom socialtjänsten.

Sammanfattningsvis är kompetensutvecklingsfonden en oerhört viktig satsning för Stockholm. Det handlar om kvalitet i våra verksamheter, det handlar om att vara en

konkurrenskraftig arbetsgivare och det handlar om att inte bara sprida vackra ord utan också möjliggöra kompetensutveckling på riktigt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 118

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Ja, du har rätt i alla ska kompetensutveckla, Åsa. Alla företag har ansvar för att kompetensutveckla. Vi skulle inte säga någonting om det var så att ni här lade fram en strategiplan för fullmäktige att besluta om som handlade om kompetensutveckling i Stockholms stad som sådan. Men det här handlar om att ni ger extrapengar till en utförare i system som är generella.

Ni i Miljöpartiet de gröna har också varit mycket starka förespråkare för lagen om valfrihet, inte minst när det gäller friskolereformen och skolpengen. Det här är exakt samma sak, Åsa. Ni tar en extra pott pengar och ger den bara till den ena och inte till den andra. Det finns ingen exakt rättvisa här i världen, men detta skapar två läger där det ena får möjlighet att kompetensutveckla och få vikarietäckning från staden medan det andra inte får det. Det är olagligt, Åsa.

Anförande nr 119

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ibland vet jag inte riktigt hur jag ska hantera det jag hör. Jag jobbade som konsult innan jag började på heltid i politiken. Där hade jag en arbetsgivare som satsade väldigt mycket på kompetensutveckling. Det var jag mycket tacksam för. Tanken att vi som konsultfirma skulle gå till våra kunder att be dem att betala för vår kompetensutveckling är lite svindlande. Jag har så otroligt svårt att se att man ska göra på det sättet.

Jag förstår att man som kommun kan vilja satsa även på privata aktörer. Även om det var helt vansinnigt i den värld jag kommer ifrån förstår jag att vi kan göra det som kommun. Men jag tycker också att det är oerhört viktigt att förstå att vi har ett ansvar som arbetsgivare att ta hand om vår personal. Det är inte per definition och per automatik så att vi också ska ta ansvar för de privata aktörerna. De har ett ansvar för kvaliteten, och jag förutsätter att de tar det.

Anförande nr 120

J o h a n n a S j ö (M): Fru ordförande! Friskolan som får skolpeng ska ta av skolpengen för att ordna kompetensutveckling för sin personal. Men med ert förslag ska skolorna i egen regi använda hela skolpengen till den ordinarie verksamheten och sedan ska de hämta kompetensutvecklingspengar ur den här särskilda potten. Tycker ni verkligen att det ska vara så?

Sedan vill jag korrigera dig. Du säger att vi vill satsa på privata aktörer. Nej, det vill vi inte. Vi vill att alla stockholmare som tar del av välfärdstjänster ska få samma finansiering från staden. Om du tror att er kompetensutveckling kom någon annanstans ifrån än från er kunder undrar jag hur det företaget ordnade sin verksamhet. De flesta har nämligen bara en väg in i budgeten.

Skillnaden här är att ni vill att till exempel friskolor bara ska ha en enda pott som ska lösa allt men de kommunala skolorna ska ha en extra pott.

Anförande nr 121

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Det jag ville säga med mitt förra inlägg var att jag förutsätter att företag som säljer tjänster till Stockholms stad gör allt de kan för att hålla bra kvalitet. I det ingår att de ska satsa på sin personal. Jag tycker att det är så oerhört konstigt att inte tycka att de har det ansvaret. Jag förstår inte riktigt det. Det är väl självklart att ett företag som vill sälja tjänster till Stockholms stad ser till att hålla en bra kvalitet. Det är deras jobb att hålla en bra kvalitet. Därför har de också ett ansvar att satsa på kompetensutveckling, precis som vi har ett ansvar att satsa på kompetensutveckling för vår personal. Det är precis det vi gör nu. Vi satsar på att ge personalen ännu bättre verktyg för att möta stockholmarna på bästa möjliga sätt. Det ansvaret har vi som arbetsgivare.

Anförande nr 122

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det kanske behöver förtydligas och sägas en gång för alla att vi inte är emot kompetensutveckling. Vi är inte heller emot kompetensfonden. Det vi är emot är hur fonden har utformats. Den har utformats på ett sätt som snedvrider konkurrensen. De privata utförarna ska använda den peng de får för kompetensutveckling, precis som Johanna Sjö förklarade, medan kommunala utförare kan gå till fonden för kompetensutveckling och använda peng till annan verksamhet. Det gör att konkurrensen snedvrids.

Då undrar jag hur det känns för Miljöpartiet. Ni tog en gång i tiden Alliansen till hjälp för att göra det lättare för näringslivet och privata företag. Nu tar Socialdemokraterna, Vänstern och FI er i Miljöpartiet till hjälp för att försämra företagsklimatet och snedvrider konkurrensen. Hur känns detta med handen på hjärtat, Åsa Lindhagen?

Anförande nr 123

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Med ert resonemang hade varit bättre att vi inte hade någon fond över huvud taget, att vi inte tog ansvar för att ge vår personal den kompetensutveckling som de behöver och att vi inte tog ansvar för att det finns oerhört stora behov i äldreomsorgen. Vi behöver ta ansvar för kompetensförsörjningen.

Jag kanske är lite präglad av min bakgrund. Vad vet jag? Jag tycker att näringslivet har ett ansvar att tillhandahålla tjänster av god kvalitet. Jag förstår ert resonemang. Det är klart att man hade kunnat tänka sig att ha den här modellen där även privata aktörer hade kunnat ta del av de här medlen, men jag tycker också att ni borde ha väldigt stor respekt för detta och tycka att det är positivt att vi i den här majoriteten tar ansvar för att kompetensutveckla vår personal. Jag har så otroligt svårt att förstå hur man inte kan tycka att det är positivt att vi nu satsar på att höja kompetensen och tar vårt ansvar som arbetsgivare på största allvar.

Anförande nr 124

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Det är jätteviktigt att man investerar i personal, men det är också mycket viktigt att man har ett stort fokus på varje enskild individs förutsättningar och behov. Det är också viktigt att man innefattar alla, oavsett om det handlar om offentlig eller privat sektor. Det tycker i alla fall vi i Sverigedemokraterna.

Med det sagt stöder Sverigedemokraterna Moderaternas och Liberalernas reservation i ärendet.

Anförande nr 125

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Då har alla här gett sin ståndpunkt till känna. Därför får väl vi socialkonservativa också göra det. Ni har lagt det här ärendet i knät på mig. Man ska ta ställning mellan majoritetens förslag och det något lätt modifierade förslaget från oppositionen. Hur ska jag kunna göra det?

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har sina rötter i arbetarrörelsen. Det står i kollektivavtalet att man ska instruera den nyanställa, men det var på den tiden som Socialdemokraterna och Vänstern ägnade sig åt arbetarpolitik. Nu är allting bara genuspedagogik, hbtq och så vidare. Ni har tydligen frångått det där.

Nu ska vi fatta ett litet beslut, men det känns ändå som om frågan är större än att man bara ska fatta ett beslut i isolering. Det handlar ju om arbetsgivaransvaret. Vilket personalansvar ska Stockholms stad ha när man har den här utförar- och beställarmodellen? Jag har helt enkelt inte den större bilden. Eftersom Sverigedemokraterna inte sitter i några nämnder får man inte den informationen.

Jag vet att det är en stor stridsfråga i landstinget mellan oppositionen och den styrande Alliansen om det ska ingå avtalsliknande villkor för personalen inom till exempel färdtjänsten när man skriver avtal med utförare. Ska man ha krav på personalövertagande när man byter utförare? I landstinget är det lättare att kunna orientera sig.

Här vet vi ingenting, vilket leder till att jag måste stå här och prata och snurra eftersom vi inte har fått någon information. Åsa Lindhagen tyckte att man som privat utförare inte kunde komma och be om utvecklingspengar från staden, men jag undrar ändå om det inte skulle kunna vara en väg ut att det ska ligga pengar avsatta för detta i avtalet.

Anförande nr 126

T o r u n B o u c h e r (V): Fru ordförande, ledamöter, åhörare! Jag är också mycket glad över att staden beslutar att använda en del av sitt resultat till en kompetensutvecklingsfond. Utifrån ett äldreperspektiv finns det stora kompetensutvecklingsbehov på alla nivåer. Äldreförvaltningen lyfter i sitt remissvar fram bland annat de ökande kraven på dokumentation, behov av utbildningar i svenska som andra språk och behov av ledarutbildningar.

Jag är själv mycket glad över förslaget om en specialistutbildning i geriatrik. Det saknas egentligen såväl utbildade i geriatrik som utbildningar i geriatrik. Man ska inte underskatta värdet av att staden som en stor aktör efterfrågar utbildningar som till exempel utbildningar i geriatrik. Jag ser också att borgarna helt verkar ha missat just precis det perspektivet att vår efterfrågan på utbildningar också främjar utbudet av utbildningar och även de aktörer som erbjuder utbildningar.

Jag ser den här satsningen som en satsning på Stockholm. Vi främjar utbildningar och ökar tillgången på utbildad personal i Stockholm. När jag lyssnar på den här debatten kan jag få för mig att ni på tror att vi har någon sorts slavkontrakt i våra

verksamheter. Att vi satsar på att utbilda personal inom till exempel äldreomsorgen i Stockholm kommer hela Stockholm till godo.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 127

D e n n i s W e d i n (M): När vi nu kommer in på äldreområdet vill jag återigen påpeka hur märkligt det blir när ni ägnar er åt återkommunaliseringar. I samband med detta ser vi hur ni inte riktigt har tilltro till de privata aktörerna. Det är ur det perspektivet vi ser det här förslaget, och det märks hur ideologiska ni är i ert brinnande intresse av att endast höja kvaliteten i de kommunala verksamheterna. Vi försöker säga att kvaliteten är minst lika viktig i de privata verksamheterna som i de kommunala. Det finns ett krav på privata aktörer inom äldreomsorgen i dag som inte kommunala aktörer behöver följa. Jag ser snarare att vi har ett ökat intresse för bådats kvalitetsarbete.

Jag vill fråga dig en sak utifrån ett tidigare besked. Kommer de pengar till demenscertifiering som vi fattar beslut om i morgon i äldrenämnden att gå till både privata och kommunala verksamheter eller bara till kommunala?

Anförande nr 128

T o r u n B o u c h e r (V): Det är ett ärende som handlar om ett försök som kommer att bli en verksamhet senare. Då kommer den verksamheten att gälla samtliga.

Jag vill också poängtera att stadens jurister säger att det inte är möjligt att erbjuda äldreomsorgsföretag med avtal som är upphandlade enligt LOU extra ersättning i annan ordning än vad som föreskrivs av avtalet. Juristerna har också svarat att även äldreförvaltningen gjort en korrekt bedömning av rättsläget när äldreförvaltningen svarade på en skrivelse till äldrenämnden som ni lade fram i äldrenämnden. Ni har alltså redan fått ett korrekt svar ur det juridiska perspektivet. Jag förstår inte er jättestora tveksamhet ur ett juridiskt perspektiv i det här ärendet. Ni sitter egentligen på alla svar. Ni har redan fått de här svaren. Det är inte möjligt att göra det som ni allra helst vill, och alternativet skulle därför vara att inte göra någonting. Är det ett bra alternativ?

Anförande nr 129

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag hade egentligen inte tänkt gå upp i den här debatten, men jag blir mycket bekymrad när jag inser att det finns väldigt många i majoriteten som inte har koll på hur lagstiftningen ser ut framför allt när det gäller skolpengen. Därför skulle jag vilja vända mig till finansborgarrådet och höra hur hon ser på detta med uträkningar av skolpengsberäkningsunderlaget. Vi ifrågasätter inte kompetensutvecklingsdelen, men vi har en lagstiftning i Sverige på skolsidan som är mycket tydligt när det gäller likabehandling. Det är kommunens satsningar på skolan som ska ligga till grund för beräkningen av skolpengen. Det är mycket viktigt att man har lika villkor på det området. Här låter det som om ni med berätt mod eller av okunskap kommer att fatta ett beslut där ni bryter mot lagen, såvitt jag har förstått det. Därför vill jag ställa några konkreta frågor till finansborgarrådet.

Har du kontrollerat med stadens jurister hur ni ska hantera den här frågan när det gäller skolpengsberäkningen? Det är uppenbarligen så att många människor som jobbar i skolverksamheten i Stockholms kommun kommer att kunna använda sig av den här kompetensfondens pengar med all rätt. Då måste vi säkerställa att den satsningen inte undergräver skolpengen, precis som flera från alliansidan har varit inne på. Det behövs faktiskt något slags system som innebär att man öronmärker de pengar som går till skolan så att det inte blir en orättvis fördelning av pengarna. Ni brukar ju prata så otroligt mycket om rättvisa. Det finns en risk för att det inte blir rättvist för de fristående skolorna och att de barn som väljer de fristående skolorna får en mindre summa pengar.

Det här handlar inte om huruvida friskolor satsar på kompetensutveckling eller inte. Det här handlar om att vi har en lagstiftning på just det här området som är mycket tydlig. Det finns många friskolor som har vänt sig till domstolarna för att få rätt när det gäller hur man räknar ut skolpengen eftersom de känner sig förfördelade. Det jag hör i den här debatten är att det finns en djup okunskap hos majoriteten om just de här frågorna. Ni verkar över huvud taget inte ha reflekterat över att det finns en lagstiftning som är mycket tydlig på det här området. Därför är jag mycket nyfiken på hur finansborgarrådet har resonerat på det här området.

Anförande nr 130

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag betvivlar inte en sekund att du har koll på de här frågorna, Ulla Hamilton, i och med din roll som vd för Friskolornas riksorganisation. Jag har fullt förtroende för att du behärskar skolpengssystemet. Jag hoppas att du också kan lita på att jag, som finansborgarråd i staden, också har koll på de här frågorna. När vi utvecklar kompetensutvecklingsfonden handlar det om hur staden som helhet kan bli en ännu bättre och en ännu mer attraktiv arbetsgivare. Vi har kollat med stadens jurister. Jag litar på dem också när det gäller juridiken. De säger att det är helt okej. Jag är inte ett dugg orolig när vi taggar upp och vill säkerställa att vi blir ännu bättre genom att avsätta 200 miljoner i kompetensutvecklingsfonden.

Anförande nr 131

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Ska jag tolka finansborgarrådets svar så att du har ställt frågor till stadens jurister om att de satsningar som görs på skolans område också ska ligga som grund för uträkningar av skolpengen och att stadens jurister har tagit ställning till just den specifika frågan? Här förs det ju en mycket bredare debatt.

Jag pratar om att skolområdet skiljer sig från många av de andra områdena. Det finns en tydlig lagstiftning på det här området. Ditt besked till mig är alltså att du har ställt just den specifika frågan och fått ett besked från dem om att det är okej. Jag tolkar det också så att de pengarna som används för kompetensutveckling på skolområdet också ska ligga som beräkningsunderlag för den skolpeng som friskolorna sedan ska få möjlighet att använda sig av.

Anförande nr 132

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är skillnad på de olika lagstiftningarna lagen om offentlig upphandling, LOU och lagen om valfrihetssystem, LOV. Friskolereformen är en föregångare till den senare. När det gäller den förra säger lagen att om man har ett system enligt lagen om valfrihetssy-

stem ska de som finns inom systemet ha lika möjligheter, lika rättigheter och lika skyldigheter. Samma förfrågningsunderlag ska gälla för alla aktörer. Sedan är det upp till var och en att följa regler och avtal. Om man då vill tillföra pengar i det här systemet ska man göra det lika, antingen genom att man, som Ulla Hamilton sade, höjer till exempel skolpengen inom ramen för det systemet eller genom att höja hemtjänstpengen eller förskolepengen för alla.

Det är helt okej om ni vill ha en kompetensfond på 200 miljoner, men då ska utbildningen genom den fonden betalas av era egna verksamheter. Då ska de betala för den utbildningen. Den ska inte vara gratis. Den ska inte vara fria nyttigheter, därför att då bryter ni mot den här lagen. Det handlar inte om LOU-verksamheterna. Ni kommer inte undan med att prata om LOU-verksamheter i det här fallet. Detta gäller verksamheter som regleras av lagen om valfrihetssystem. Det här helt okej om ni säger till era resultatenheter och stadsdelar att de får den här utbildningen och att det finns pengar avsatta för den men att det är de som ska betala för den och de som ska stå för vikariekostnaden. Det är helt okej.

Men om ni vill betala vikariatskostnad och annat för er egen verksamhet ska precis samma chans ges till de utförare som har avtal enligt lagen om valfrihetssystem. Då följer ni lagen, annars gör ni inte det. Ni blandar ihop er roll som finansiär av hela systemet med er roll som arbetsgivare för en del av systemet. Finansiär är ni därför att ni just nu sitter på kassakistan med skattebetalarnas pengar. Enligt de här lagarna ska ni använda dessa pengar så att båda får del av extrasatsningar på samma sätt. Det gäller inte LOU-upphandlingar, men det gäller lagen om valfrihetssystem. Den frågan kan ni inte ha ställt till Stockholms stads jurister.

Bifall till Alliansens reservation!

Anförande nr 133

Borgarrådet Lindblom (V): Jag tänker inte göra anspråk att kunna juridik annat än att jag har läst rättskunskap A på komvux. Jag har framför allt jobbat som vårdare på ett korttidshem för personer med utvecklingsstörning och autism i Stockholms stad. Däremot gör jag anspråk på att ha mycket stor tilltro till våra jurister. Vi har en lång rad jurister anställda i Stockholms stad som är specialiserade på kommunallagen, LOV och skolpengssystemet. De är givetvis delaktiga i framskrivandet av det ärende som stadsledningskontoret lägger fram. Nog om detta.

Jag skulle återigen vilja belysa det unika och stora i att vi fattar det här beslut i dag. Jag ser det som ett sätt att göra viktiga strategiska satsningar som har efterfrågats av våra verksamheter under en mycket lång tid. Det är också en möjlighet att ta ett samlat grepp. Det kommer givetvis att bli individuella utvecklingsplaner. Det är verksamheterna som ska få utforma hur de här utbildningarna ska se ut eftersom det är de som känner sina verksamheter och deras behov. Men vi tänker ut riktningar på vissa områden som vi ser är strategiskt viktiga för att vi ska kunna klara den framtida kompetensförsörjningen.

Det finns några saker som jag skulle vilja nämna. Den första är detta med centrala chefs- och ledarutbildningar. Vi tar ett samlat grepp om arbetsmiljö- och samverkansutbildningar för att förbättra arbetsvillkoren och chefernas kompetens i arbetsmiljöfrågor. Det är helt avgörande för att till exempel ha ett hälsofrämjande arbete på

arbetsplatserna och förebygga sjukskrivningar. Det handlar om stora satsningar på våra kvinnodominerade områden som till exempel äldreomsorg och socialtjänst där vi har kvinnliga chefer som har utbildning och erfarenhet men väldigt dåliga förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap.

Vi bygger ut introduktionsutbildningar för biståndshandläggare och socialsekreterare. Där underlättar en stor engångssumma så att vi kan bygga upp centrala utbildningar. Elevassistenterna har nämnts, men jag vill också nämna LSS-personalen. Det handlar om att vi har ett stort behov av att klarlägga kompetensen hos personalen och definiera vad en vårdare ska kunna. Vad är en vårdare? Vad ska en vårdare eller elevassistent kunna? Sedan ska vi också klargöra yrkestituleringsfrågan. Där finns det diskussioner om stödassistent och stödpedagog. Där behöver man ta ett helhetsgrepp, och det är inte någonting som verksamheterna klara själva.

Jag är som sagt mycket stolt över den här satsningen, och jag tycker att vi nu visar att vi menar allvar när vi säger att Stockholms stad ska vara en riktigt bra arbetsgivare som erbjuder goda arbetsvillkor och goda möjligheter att vidareutvecklas inom sitt yrke.

Jag är mycket stolt och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 134

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag lovar att det är sista gången ni behöver höra mig i det här ärendet. Jag tycker att du säger många kloka saker, Clara Lindblom. Väldigt mycket av det du säger stämmer. Många forskningsrapporter har under de senaste åren visat att speciellt chefer i kvinnodominerade yrken har underskattats. Man skulle ha dessa platta organisationer utan chefer. Mellancheferna har en renässans nu, och ska ha det särskilt inom vård och omsorg.

Däremot är det tyvärr så att det inte finns något nämnt i ert ärende om just lagen om valfrihetssystem och hur man ska hantera den. Jag tycker att det är tråkigt att ni förmenar en stor del av de vård- och omsorgsanställda i Stockholms stad som är anställda av privata utförare att få fortsätta den kompetensutveckling som vi startade under allianstiden.

Anförande nr 135

Borgarrådet L i n d b l o m (V): När det gäller LOV inom äldreomsorgen lades det fram en gemensam skrivelse från Alliansen i äldrenämnden. Det fanns också ett mycket tydligt och bra svar från äldreförvaltningen som gällde just LOV-verksamheter. Jag har den här, och annars finns den på Insyn. Jag minns inte datumet. Där besvarade man specifikt frågan: Är det problematiskt ur juridisk synvinkel att göra detta på äldreområdet? Och äldreförvaltningens svar var ett bestämt nej. Det är inte problematiskt, utan vi kan göra detta.

Jag vill återigen betona det Torun har pratat om när det gäller äldreomsorgen. Det är svårt att uppnå full konkurrensneutralitet. Privata aktörer kan till exempel ha tilläggstjänster. Det kan inte vi. Man kan flytta inom koncernen. Vi ser också till att vi ökar tillgången på utbildad arbetskraft på hela arbetsmarknaden, och det kommer att gynna de privata aktörerna också.

§ 20 Gemensam avtalsreglering genom LOV för insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) (Utl. 2016:22)

Anförande nr 136

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag har en fråga till majoriteten som jag är intresserad av att få svar på. Om jag minns rätt kom lagen om valfrihetssystem till 2008. Det var Alliansen som införde LOV, och det var faktiskt Kristdemokraternas partisekreterare Acko Ankarberg Johansson som utredde LOV. Den har fått utstå mycket spott och spe, inte minst från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Hoten har varit många om att avveckla LOV, och väldigt många rödgröna kommuner har valt att inte införa LOV.

Nu har vi ett ärende där vi ska utvidga LOV i Stockholms stad. Jag tycker att det känns fantastiskt bra. Vi i Alliansen stöder ärendet helt och hållet. Min fråga är egentligen bara: Innebär detta att den rödgrönrosa majoriteten i Stockholm ställer sig bakom LOV och att hoten om att avskaffa eller upphäva LOV är borta?

Anförande nr 137

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag ska svara på frågan. Nu lägger vi fram ett ärende om LOV, och vi lägger ju fram ärenden som vi tror på. Det som kan vara värt att nämna i just det här ärendet är att det tidigare har yrkats återremiss när det har varit uppe tidigare. Det är kanske mer intressant att diskutera det än själva LOV, som finns i det ärende som vi lägger fram.

Några av de saker som vi vill ha belysta och som vi tycker har blivit bättre beredda i det ärende som finns här nu är bland annat att flera stadsdelar flaggade för risken för ökade kostnader och kände en stor oro för det, och det har nu blivit mer belyst i ärendet. Vi kommer också att besluta om att det ska vara en schablonersättning i stället för ett fast anslag, och jag tror att det är ett bättre sätt att göra detta på. Det fanns några olika delar som vi tycker har blivit bättre belysta och beredda i ärendet. Det är klart att vi lägger fram ett ärende som vi tror på, och det här är majoritetens förslag till beslut.

§ 21Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § och rapportering enligt 28 f § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) kvartal 2 år 2015 (Utl. 2016:23)

Anförande nr 138

A n d r e a S t r ö m (M): I ärendet om rapportering av ej verkställda beslut enligt LSS och SoL ser vi hur antalet ej verkställda beslut ökar. I tabell 1, bistånd enligt LSS, har till exempel antalet för ej verkställda beslut för daglig verksamhet fördubblats jämfört med motsvarande kvartal 2014. Under vår mandatperiod hade den dåvarande oppositionen ganska hög svansföring när det gäller hur man såg på ej verkställda beslut.

Eftersom jag själv inte satt i fullmäktige under föregående mandatperiod har jag roat mig med att låta göra lite research för att se hur debatten gick då. Jag hittade följande citat från en socialdemokrat den 27 maj 2013: I grund och botten mäts alltid graden av anständighet i ett samhälle i hur man behandlar dem som har det allra svårast att klara av saker på egen hand, och det är precis den här gruppen. Därför skulle jag tycka att det vore väldigt trevligt om vi nästa eller nästnasta gång kom fram till att det här faktiskt hade minskat ordentligt.

Därför undrar jag om den här graderingen gäller fortfarande när vi ser att antalet ej verkställda beslut i staden ökar under er period.

Anförande nr 139

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag uppfattade att frågan var hur mycket vi levererar när det gäller att ta hand om dem som har det allra svårast och om detta gäller. Det är självklart någonting som jag ställer mig helt och fullt bakom. Jag tycker att det är ett mycket bra sätt att mäta vilken typ av samhälle vi lever i.

När det gäller de ej verkställda besluten ser vi i det här ärendet att de minskar när det handlar om många av de olika siffror som mäts, men jag tror inte att vi ska luta oss tillbaka för det. En av de stora frågorna här gäller bostäder. Där har vi inte alls levererat så som vi som kommun borde göra. Här behöver vi verkligen ta ett nytt tag och se över vilken incitamentsstruktur som finns när vi bygger bostäder och hur vi tillgodoser olika gruppers behov. En sak som jag verkligen skulle vilja lyfta fram är att vi behöver göra ett bättre jobb här.

Anförande nr 140

A n d r e a S t r ö m (M): Då är jag mycket nyfiken på att höra hur den åtgärdsplanen faktiskt ser ut, för väldigt många av de här siffrorna ökar. Och jag hör inget konkret från majoriteten om hur man ska lösa det.

Anförande nr 141

Borgarrådet L i n d h a g e n (M): Vi har ett uppdrag i budgeten som handlar om att ta ett grepp i bostadsfrågan. Det arbetet pågår. Det är en otroligt viktig punkt i de budgetuppdrag som vi har gett för 2016. Vi kommer att få anledning att återkomma till detta, men jag vill i alla fall skicka med att ett arbete pågår och att det finns ett uppdrag i budgeten. Det här är en oerhört viktig fråga.

§ 22 Förslag att 2016 firas som ett frihetsår för yttrande- och tryckfrihet (Utl. 2015:158)

Anförande nr 142

Hanna Gerdes (L): Vi lever i omvälvande tider. Tack vare friheter vi alltför ofta tar för givna här hemma har en stor värld krupit närmare och blivit mindre. Medan vi åker på charter till Alanya rapporterar desperata journalister på Twitter hur de brännmärks, censureras och riskerar fängelsestraff i Erdoğan's Turkiet. I Polen, Europas postkommunistiska framgångssaga, har nya medielagar antagits som ger regeringen makten att utse och sparka chefer för public service. Vi lever i en tid av motsägelser, en tid då det är farligt att vi tar de friheter vi har vunnit för givna.

Jag tror att vi ibland känner att allt det här är extremer som sker på en annan plats. Samtidigt lever vi i en tid som får mig att fundera på vad de här friheterna betyder här hemma. När en ung student från Sveriges officiella Twitterkonto ber om ursäkt för den egna utrikesministerns agerande mot Israel känner jag mig faktiskt trygg. Vetenskapen om att detta är möjligt bekräftar att jag lever i en demokrati. Strax därefter får jag ont i magen när jag läser att polisen kanske undanhåller information av rädsla för att kanske gynna rasistiska krafter. Jag blir rädd eftersom jag är fast övertygad om att det starkaste vapnet mot totalitära krafter är transparens.

I det vardagliga ställs de här frågorna ständigt på sin spets när Operan drar tillbaka affischer, när utställningar på Kulturhuset får svallvågor att gå höga och när universitet känner att de behöver ge triggervarningar och skydda juriststudenter mot detaljer i våldtäktsmål. Då skräms jag. Jag tror att det är mer angeläget än på mycket länge att föra samtal om innebörden av yttrandefrihet, åsiktsfrihet och tryckfrihet.

År 2016 markerar en viktig höjdpunkt för det fria ordet. Det är 250 år sedan Sveriges första tryckfrihetsförordning och offentlighetsprincipen infördes. Jag är mycket glad över att alla remissinstanser har ställt sig mycket positiva till vår motion, och jag har en varm förhoppning om att staden tar sig tid att synliggöra och samordna detta så att det syns och märks för stockholmarna att 2016 är ett frihetsår värt att uppmärksamma. Vi lever i omvälvande tider. Diskussioner om dessa friheters innebörd behövs mer än någonsin, annars riskerar vi att stå här en dag och upptäcka att vi inte längre har dem kvar.

Anförande nr 143

Borgarrådet Moger (S): Fru ordförande! Det här är en motion som man av naturliga skäl känner stor sympati för. Det är en viktig fråga som rör grundläggande mänskliga, medborgerliga och demokratiska rättigheter. Det handlar om tryckfriheten, offentlighetsprincipen och i förlängningen yttrandefriheten. Precis som motionären slår fast är detta inte värden som vi kan slå oss till ro och ta för givna. Det här är rättigheter som måste värnas varje år och varje dag. Jag är mycket nöjd med att vi trots ganska kort varsel i den här frågan, för det fanns ju inte särdeles mycket planerat, gör en hel del saker i våra verksamheter på de här områdena under märkesåret 2016. De redovisas både i remissvaren och i motionssvaret. Däremot anser vi principiellt att huvudansvaret för ett nationellt märkesår bör vara nationellt.

Anförande nr 144

Per Ossmer (SD): Fru ordförande! Vi fick vår första tryckfrihetsförordning 1766, och som bekant hände saker och ting redan på 1770-talet när Gustav III inskränkte tryckfriheten. Sedan dess har tryckfriheten gjort många olika resor. I dag har vi formellt en ganska långtgående tryckfrihet även om den har sina inskränkningar som förhindrar en fri debatt, och var tid har ju sina inskränkningar. I 7 kap. 4 § i tryckfrihetsförordningen finns det en hel del inskränkningar. Det finns inte mindre än 18 klausuler. Några av dem åberopas jämt och ständigt mot Sverigedemokraterna.

I dagens mediasamhälle är det annorlunda än 1766. Det är andra saker som hindrar den fria debatten. Vi har visserligen en möjlighet att komma ut på nätet, men helst ska man äga en tidning eller en tv-kanal för att komma till tals. Bara det som är politiskt korrekt är ju som bekant godtagbart. Vill vi i Sverigedemokraterna till exempel annonsera i tidningar säger den samlade tidningspressen nej. Då är vi lite inne på yttrandefrihetsgrundlagen.

Samma förbehållslösa beundran som motionären har för tryckfrihetsförordningen har av naturliga skäl inte Sverigedemokraterna. Vi har upplevt den på ett annat sätt än vad hon har gjort. Men det är egentligen inte enbart därför vi sverigedemokrater säger nej till motionen. Vi ser helt enkelt inte den här typen av stora arrangemang som föreslås som en primär uppgift för Stockholms kommun, och som bekant är ingenting heller gratis. Dessutom, och det var Roger Mogert inne på, får vi inte glömma att det redan är planerat att på olika sätt arrangera seminarier, föreläsningar och andra arrangemang i Stockholms stad genom Stadsarkivet och Stadsbiblioteket.

Fru ordförande! Avslag på motionen!

Anförande nr 145

Stina Bengtsson (C): Fru ordförande! Per Ossmer står här i talarstolen i Sveriges tredje största parlamentariska församling och talar om att han inte får komma till tals. Dessutom menar Per Ossmer att vi inte har tryckfrihet i det här landet på grund av att egna företagare nekar SD att annonsera. Det handlar faktiskt om rättigheten att driva sitt företag som man vill. Jag tycker att det fantastiskt märkligt att Per Ossmer kan påstå att han inte har rätten att komma till tals och att tryckfriheten är inskränkt i det här landet därför att människor har en annan åsikt än vad SD har. Det är inte samma sak att ha olika åsikt som att inskränka tryckfriheten. Kom ihåg det, Per Ossmer!

Anförande nr 146

Per Ossmer (SD): Jag har som vanligt svårt att följa med i ditt resonemang här. Jag tar inte upp vilka möjligheter andra har, utan jag håller mig till det lilla och väsentliga, nämligen vilka möjligheter Sverigedemokraterna har. Vi får inte komma till tals. Artiklar nekas att komma in i tidningar. Man försöker hindra oss på alla sätt. Det är det jag tar upp. Därför hyser vi inte samma beundran för tryckfrihetslagen eftersom vi anser att den är ihålig och gynnar vissa samtidigt som den nekar andra deras elementära rättigheter.

Anförande nr 147

H a n n a G e r d e s (L): Detta att ni inte får komma med i tidningarna stämmer kanske inte riktigt. Det var inte så länge sedan som en intervju med din partiordförande Jimmie Åkesson fick fyra eller fem sidor i DN. Jag tror att vi ska hålla oss till sanningen här.

En sak som jag tycker är mycket intressant är just detta att yttrandefrihet inte innebär att stå oemotsagd. Det innebär att man får yttra sig, men inte att inte bli motsagd. Det är därför jag tycker att ni i Sverigedemokraterna verkar ha en mycket konstig definition av yttrandefrihet.

Anförande nr 148

P e r O s s m e r (SD): Vi tillåter gärna att man säger emot oss. Vi vill inget annat än att ha en fri debatt, men vi får inte ha denna fria debatt. Du hoppar över det viktiga andra ledet att någon ska få replikera på någon annan.

Anförande nr 149

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Vi socialkonservativa yrkar avslag på den här motionen därför att det helt enkelt inte finns någonting att fira. Formellt antog vi den här tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen för 250 år sedan, men vi har inte haft 250 år av tryck- och yttrandefrihet i Sverige. Vi har haft en lite krokig resa i 199 år fram till 1965.

Det händer ibland att vissa händelser och anföranden blir vattendelare och epokgörande. Ett sådant tillfälle var Olof Palmes jultal 1965. Det var släktmiddag då och vi lyssnade på det. Jag kommer fortfarande ihåg hur min farfar sade till oss barnbarn att han förstod vart det barkade. Han sade: Ni kommer inte att få det lätt barn, för ni kommer inte att få säga vad ni vill. Och precis så blev det.

Det som skiljer dagens Sverige från Nordkorea, Sovjetunionen och Afrika är ingenting essentiellt, utan det är bara graden av brutalitet. Om man går emot etablissemangen i Afrika blir man nedslagen. I arabvärlden och Mellanöstern blir man fängslad och torterad. I Vietnam och Kina sätts man i arbetsläger. I Sovjetunionen hamnade man på mentalsjukhus. I Sverige blir man av med jobbet.

(O r d f ö r a n d e n : Håll dig nu till motionen, Rickard!)

Här har vi en klassisk fallstudie på svensk yttrandefrihet 2016. När Vänstern är här får de säga vad som helst, ta upp vilka ovidkommande saker som helst och dra sina haranger, men när jag säger någonting griper ordföranden in på en gång och avbryter mig. Hallå, pressen, massmedier, åhörare och webbtittare, så här går det till i Sverige! Vi har inte någon reell yttrandefrihet i Sverige.

Jag var en framgångsrik universitetslärare i många år och fick 600 000 om året. Ett par månader efter det att jag hamnade i Sverigedemokraternas distriktsstyrelse var det slut med det.

Anförande nr 150

H a n n a G e r d e s (L): Nu kommer Rickard Wall kanske att bli förvånad, men jag håller till viss del med om det som du socialkonservativa anför om sakers

tillstånd. Det är därför jag har skrivit den här motionen. När Alfons skrämmer eller när det uppstår oklarheter om huruvida myndigheter gömmer information är det viktigare än någonsin att diskutera dessa frågor. Det är därför det Rickard Wall och Sverigedemokraterna säger blir helt ologiskt för mig. Om ni menar att detta är frågor som på ett eller annat sätt är under angrepp är det väl inte rätt sätt att hantera det att tysta det? Det är ju precis det ni vill göra. Ni säger att den här motionen inte är viktig. Detta ska inte firas. Men om någonting inte fungerar tiptopp ska det väl inte sörjas.

Jag som liberal är lite mer problemlösningsorienterad. Jag tror snarare att man ska kasta upp frågorna på bordet och diskutera dem. Det är därför vi föreslår detta, och det är därför vi tycker att det är så otroligt viktigt att detta genomsyrar all verksamhet i staden under alla år men särskilt under detta år.

Anförande nr 151

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! När jag lyssnade på ditt anförande ställde jag mig mycket positivt till det, men jag tycker att det du säger här skiljer sig från dokumentet. Det står till exempel att det ska firas. Jag tycker inte alls att det ska firas. Däremot kan det uppmärksammas och hanteras på det sätt som du nu beskriver. Jag tycker att det du säger skiljer sig från det skrivna. Det är därför som jag gör det här avståndstagandet. Hade du skrivit det på ett sådant sätt att det handlade om att försvara yttrande- och tryckfriheten och lyfta fram den ytterligare hade du haft mig med i båten.

Anförande nr 152

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Nu ska jag försöka att få lite logik i den här debatten. Sverigedemokraterna säger nej till motionen eftersom vi anser att tryckfrihetsförordningen är ihålig. Den har inte det värde som motionären tror. Därför vill vi inte särskilt fira den, och därför vill vi avslå motionen.

Anförande nr 153

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Kommer ni ihåg var vi var i historiebeskrivningen? Vi var alltså vid Olof Palmes jultal 1965 när Sverige började gå snett. Vad var det som hände sedan?

På 1980- och 1990-talen fick man till exempel inte säga att det fanns någonting som hette hedersvåld om man ville ha kvar sitt jobb. Det fanns inte. Man valde att förtrycka de här flickorna, och i förlängningen ledde det till att de blev mördade. När den mördade Fadimes ansikte sedan stirrade er alla i ögonen skulle man säga att det bara var Fadimes pappa som var sådan och att alla de andra männen var jättesnälla. Så rullade det vidare.

Nu är vi i moderna tider. Nu står jag här och säger att ett samhälle inte blir bra med en kraftigt ojämn könsfördelning. Men om man vill ha kvar sitt jobb måste man säga att det blir jättebra och att alla blir jättegglada. Ni är spritt språngande galna. Det är klart att det blir dåligt. Och så fortsätter det.

Den senaste cirkusen som ni har ställt till med är de ensamkommande så kallade barnen. Det var ingen 15-åring som mördade Alexandra. Det var en vuxen karl. Ni placerade den här vuxna karlen på ett boende för ensamkommande barn. Ni har

Alexandras blod på era händer. Det är ni som har gjort det. Jag, som har protesterat mot det, blev avskedad. Jag är rasist, fascist, Adolf Hitler, gaskamrar, judeutrotning och allt vad det är. Ni är spritt språngande galna. Detta är inte yttrandefrihet.

Ute i världen såg man däremot på en gång att den som mördade Alexandra var en vuxen karl.

(O r d f ö r a n d e n : Rickard, det är yttrande- och tryckfrihet som behandlas i motionen. Du är lite utanför det, men fortsätt och avsluta det.)

Jag har beskrivit avsaknaden, och jag försöker förklara varför jag motsätter mig den här texten. Jag måste väl kunna få förklara det.

Jag yrkar avslag på motionen och ska trycka in mig en gång till.

Anförande nr 154

H a n n a G e r d e s (L): Sverigedemokraterna står här och säger att vår grundlag är ihålig. Då antar jag att ni tänker på alla de inskränkningar som finns rent juridiskt mot total yttrandefrihet, till exempel upphovsrättslagar, lagar om förtal, lagar om olaga hot, uppvigling, spioneri, hets mot folkgrupp och så vidare. Hela poängen med den här motionen är just att vi ska diskutera de här frågorna och lära oss mer om vad yttrandefrihet innebär och om gränsdragningar. Det är ett utmärkt tillfälle att också diskutera de gränsdragningar som finns i dag. Jag tycker verkligen att ert förhållningssätt, där ni försöker tysta detta och säga att den här motionen inte ska anses besvarad eller snarare bifallas, är mycket märkligt.

Er inställning till yttrandefrihet skiljer sig väldigt mycket från min egen. Jag minns hur ni stod här i den här talarstolen och pratade om att ni tyckte att bidrag till KFUK-KFUM skulle dras in därför att de bedrev en antirasistisk kampanj. Vet ni vad? Det är också en del av yttrandefriheten. Det som är den enas provokation, som ni kallade det, är för den andra en kamp för mänskliga rättigheter. Jag tycker nog ändå att ni motsäger er själva hela tiden.

Anförande nr 155

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! Jag har lite svårt att följa Hanna Gerdes. Hon pratar om KFUM och allt möjligt annat. Vi talar ju om tryckfrihet, och jag ska hålla mig till det. Du började tala om 4 kap. 7 § och de 18 undantagsklausulerna som är ganska omfattande. Jag kan göra det ännu enklare för dig och säga att egentligen är det den elfte klausulen, som handlar om etnicitet och mycket annat, som åberopas ständigt när Sverigedemokraterna talar om flyktingar och annat.

Jag vill ändå sluta med några vänliga ord. År 1766 var det viktigt med tryckfrihetsförordningen, och den har haft betydelse i Sverige. Jag ska inte gå in på historien och Gustav III och Karl IVX Johan, och den inskränktes ju till och med under andra världskriget. Det kan vara viktigt att uppmärksamma den, men det är inte någon uppgift för staden. Och i bakgrunden finns naturligtvis att den är ihålig och inte ger den frihet som till exempel finns USA att uttrycka sina åsikter.

Anförande nr 156

Hanna Gerdes (L): Jag konstaterar att vi har olika syn på det här. När någonting inte fungerar tycker du att man ska tysta det och inte diskutera det. Jag tycker precis tvärtom. Om man tycker att det finns brister i dag är det väl ett alldeles utmärkt tillfälle att diskutera just innebörden av yttrande- och tryckfrihet. Det här är extremt viktiga friheter som är under attack och som i alla fall jag vill värna.

Anförande nr 157

Rickard Wall (-): Ordförande, ledamöter! Nu ska jag komma till poängen. Vi pratade om den man som knivmördade Alexandra. Utländska medier var i rättssalen i Göteborg, och de såg på en gång att detta var en vuxen karl. Det kunde ju vem som helst se. Nu har han blivit uppgraderad i ålder. Det var busenkelt att se det. I utlandet skrev man på en gång att det var en vuxen karl. Sedan frågade man sig varför svenska myndigheter gör så här. Varför placerar de vuxna karlar bland barn? Det kunde man inte läsa om i svenska mainstreamade massmedier eftersom en journalist som skriver på det sättet skulle bli av med jobbet. Det finns förstås också en del journalister som tycker om att ljuga till det.

Hur kan det då komma sig att vi känner till det? Det går inte att läsa svenska medier. Där kan man inte läsa hur saker och ting förhåller sig, utan man måste gå till så kallade alternativmedier. Där står detta. De är förvisso inte förbjudna, men de kallas för hatsajter, rasistsajter, nazistsajter, fascistsajter och så vidare. En sådan jätteenkelt sak som att i dagens Sverige säga att detta är en vuxen karl och inget barn betraktas som rasism. Man blir av med jobbet. När det förhåller sig på det sättet har vi inte en väl fungerande yttrande- och tryckfrihet i Sverige. Vi har ingen fungerande yttrande- och tryckfrihet i Sverige. Ta till er det! Ni har det för er själva med era vansinnigheter som ni häver ur er hela tiden. Den som säger någonting vettigt kallas för rasist, fascist och så vidare.

Nu är tiden obönhörligt ute, och jag har yrkat avslag på motionen. Jag tackar för att jag fick tala till punkt.

§ 24 Ökad ljussättning på stadens husfasader (Utl. 2015:160)

Anförande nr 158

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det är glädjande att vi verkar vara överens. Fastighetsnämnden och trafiknämnden nämner i sina utlåtanden att de arbetar aktivt med att lysa upp staden. Men jag tycker att det går mycket sakta att lysa upp staden. Därför vore det intressant om Roger Mogert eller någon annan kan tala om varför det tar så lång tid. Jag tycker att det vore önskvärt att ni som sitter i berörda nämnder trycker på arbetet lite så att vi kan få en ljusare stad. Det är en mycket viktig fråga, inte minst för tryggheten i Stockholm.

Anförande nr 159

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Som framgår av ärendet finns det en ganska bred samsyn om att detta med belysning är någonting positivt för Stockholm. Ambitionen att jobba med belysningsfrågor har funnits under en lång tid. I det sammanhanget ska man också säga, vilket också framgår i det här utlåtandet, att staden aldrig har varit så belyst som den är i dag.

Sedan frågar du vad det är som gör att det tar tid. En av sakerna är att fastighetsägaren måste vara med i processen, och Stockholms stad äger inte alla fastigheter i Stockholm.

Anförande nr 160

Å k e A s k e n s t e n (MP): Vi yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag som innebär att man ska fördjupa och detaljera arbetet med stadens belysning av byggnader. Det är bra. Det kan faktiskt behövas eftersom det finns en hel del kvar att göra. Nu känns det som om de kommersiella ljusen tar över mer och mer i staden. Jag har i och för sig inga synpunkter på det, men fastighetskontoret har den uppfattningen att den kommersiella belysningen i området runt omkring gör att Stadshuset inte framstår så ljusstarkt. Det är en intressant iakttagelse. Jag tycker att Stadshuset aldrig har varit speciellt belyst. Det har varit ganska mörkt. Det finns en bild i ärendet. Jag tycker att Stadshuset nästan ser ut så på kvällen, men när man ser den på datorn är det i själva verket en idé till hur det kan bli. Det är mycket bättre än det vi har nu. Det ska bli intressant att se hur det kan bli.

Förra gången tycker jag att det var en besvikelse. Jag märkte knappt att det hade hänt någonting förutom att tornet hade belysts. Det syntes, men det är faktiskt inte mycket. Stadshuset förtjänar bättre än detta. Det finns mycket att göra både här och där.

Anförande nr 161

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! De flesta av oss har väl varit i Köpenhamn under december månad och sett att de har en underbar ljussättning där. Det finns i andra städer också. Andemeningen i motionen känns väl bra. Men jag är glad att du ska upp här nu, Martin Westmont. Förra gången svarade du inte på min fråga. Kanske gör du det den här gången. Den här motionen, som den är skriven, är en typisk vänstermotion. Det står jag vill, jag vill och vi vill, vi vill utan några överväganden i övrigt.

När Ulla Hamilton invigde den nya ljussättningen för ett antal år sedan tog man faktiskt upp kostnadssidan. Jag vill fråga Martin Westmont vilken kostnadsräkenskylt Sverigedemokraterna har. Vi ser det som positivt, och det finns massor av positiva saker man kan hitta på och vilja, men man måste alltid väga det mot kostnaderna. När man väcker en motion ska den vara genomtänkt, Martin Westmont. Då bör man ha tänkt lite på kostnadssidan.

Hallå, Martin, nu pratar jag med dig! Kör inte vänsterstilen här! Jag vill be dig att komma fram här och redogöra för kostnadsbiten. Vi har en intäktssida. Det är jättekul med ljus. Men sedan har vi en kostnadssida som ska vägas mot nyttan och mot andra tänkbara investeringar. Jag utgår ifrån att du har gjort ett bra jobb och tagit med det ordentligt, men det du har inte skrivit någonting om det.

Kul med ljus, men vad kostar det, Martin?

Anförande nr 162

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Sverigedemokraterna är ju ett socialkonservativt mittenparti. Vi tar helt enkelt det bästa från höger och vänster. Sedan vill jag tacka för Åke Askenstens engagemang i den här frågan. Det är hedervärt.

Med det sagt vill jag yrka bifall till motionen.

Anförande nr 163

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det har varit en del intressanta inlägg i den här motionsdebatten. Jag tycker bland annat att det var mycket bra att Åke Askensten lyfte upp behovet av att lysa upp Stadshuset mycket mer. Jag reagerar nästan dagligen på hur lite Stadshuset är upplyst. Jag tycker nästan att det är en skymf mot denna Stockholms kanske viktigaste byggnad, denna varumärkesbyggnad både för Sverige och internationellt. Det är i princip eländigt mörkt. Det är nästan svårt att se Stadshuset när solen har gått ned. Det gäller för väldigt många andra byggnader också.

Mogert säger att en stor del av problemet ligger i att staden inte äger alla fastigheter. Det är klart att det kan vara en del av förklaringen till att det går för långsamt, men det är långt ifrån allt såklart. Jag tycker att Stadshusets mörkläggningsföretag får bevisa att det inte bara handlar om ägarfrågan. Vi har flera broar. Vi har bland annat föreslagit att Västerbron skulle kunna lysas upp och bli en märkesbyggnad i mörka tider. Då talades det lite om belysning på undersidan av Västerbron. Jag tror att det råder en försiktighetskultur i väldigt många förvaltningar och att det egentligen är grundproblemet. Jag tycker att man kan se det ganska många gånger hos stadsbyggnadskontoret när de går väldigt försiktigt fram hela tiden. Det gäller när vi ska bygga balkonger och terrasser och när fastighetsägare vill sätta upp skyltar på sina fasader. Det är mycket återhållsamt, och jag tror att det är det synsättet och den kulturen som gör att det går mycket långsamt i denna fråga.

Jag reagerade redan när Alliansen styrde. Vi lade flera miljoner kronor på detta ändamål, men det hände ändå väldigt lite. Vi frågade förvaltningarna varför. Svaret blev: Nja, vi jobbar på detta. Vi ska ta fram ett program. Alla måste vara med på tåget. Kulturen ska säga sitt, trafiken sitt och stadsbyggnad sitt.

Till slut blir det ingenting. Jag skulle vilja se någon som håller i taktpinnen här och säger att Stockholm ska bli en ljusare stad. Vi har pengar avsatta. Nu måste de pengarna realiseras och användas.

Anförande nr 164

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Vi kanske kan komma överens om ett program för kommunalisering av citynära fastigheter i Stockholm, Erik. Skämt åsido. Om jag minns rätt var det 2003 som vi invigde belysningen av Stockholms stadshus. Jag minns, precis som du, besvikelsen. Det var jag som fick trycka på en knapp för att det skulle lysas upp, och så gjorde det inte riktigt det som man hade tänkt sig.

När det gäller Stadshuset måste jag ändå säga – det är möjligt att jag bara har vant mig – att jag tycker att den belysningen kommer mer och mer till sin rätt. Det är hela tiden en avvägning mellan det mörker som finns och den kontrast som vi skapar genom att belysa fastigheter till viss del. Skulle vi belysa för mycket kan det också vara så att vi minskar effekten av belysningen. Det är naturligtvis alltid en avvägning att göra detta i Stockholms kulturmiljö.

Anförande nr 165

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det är klart att det handlar om avvägningar mellan olika intressen. Men vissa märkesbyggnader skulle verkligen kunna belysas mycket mer än i dag. På Stadshuset handlar det till exempel bara om taket. Man skulle kunna ha en rejäl belysning från marken till taket. Man kanske inte skulle göra det året om men en period av året. Det är fantastiskt vad Stockholm har kommit långt med sin julbelysning. Skulle man inte kunna passa på att göra rejäla belysningar av till exempel Stadshuset, broar och kyrkor i samband med detta? Vi skulle kunna föra samtal med Svenska kyrkan och höra om de skulle vilja göra detta under december månad för att göra något spektakulärt med ljuset någon gång. Och vi skulle också våga säga att vi gör detta därför att det är spektakulärt, för att få uppmärksamhet och för att någonting oväntat ska hända i Stockholm i stället för att alltid använda principen om försiktighet där många argument ska vägas mot varandra.

Anförande nr 166

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Jag vänder mig ännu en gång till Martin Westmont. Martin Westmont har skrivit en motion om ljussättning där han bara tar upp nyttosidan. Än en gång vänder jag mig till dig, Martin Westmont. Jag ber dig och bjuder in dig att komma upp här och prata om kostnadssidan. Gör du inte det har du själv placerat dig i vänsterfacket, det vill säga hos dem som bara pratar ur magen, de som bara vill och vill och är helt ekonomiskt oansvariga. Var lite karl nu, Martin!

§ 26 Sportotek - för att alla ska kunna idrotta (Utl. 2015:165)

Anförande nr 167

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Vi vill att den här motionen bordläggs. I dag är fyra föredragande borgarråd frånvarande trots att kommunallagen stipulerar att föredragande borgarråd ska vara på plats. Jag anser att när ett borgarråd är borta bör motionen kunna bordläggas. Det är orimligt att diskutera den utan att föredragande borgarråd finns närvarande.

Anförande nr 168

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara bemöta detta. Vi är fullt kapabla att ta debatten om motionerna. Vi har föredragande och stor backup för den delegationen som vi använder oss av. Vi är redo att debattera.

Anförande nr 169

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag betvivlar inte att finansborgarrådet besitter en viss kompetens också på det här området. Men när man väcker en motion vill man naturligtvis att det är fördragande borgarråd och inte andra borgarråd som berättar varför kommunstyrelsen har lagt fram det yttrande som den har gjort. Det är också anmärkningsvärt att fyra föredragande borgarråd är bort en och samma kväll trots att kommunallagen stipulerar att samtliga ska vara här.

§ 27 Matglädje för Stockholms barn och äldre (Utl. 2016:17)

Anförande nr 170

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tycker att det är roligt att läsa remissvaren på den här motionen. I princip hela Stockholms stad, åtminstone stora delar av den, delar Centerpartiets uppfattning att maten är en viktig del av vardagen för barn, unga och äldre. Det är också roligt att få läsa om allt mycket bra som görs i staden på det här området.

Men vi i Centerpartiet vill ju lite mer. Vi tycker att det är självklart att staden efterlever Livsmedelsverkets rekommendationer och att staden jobbar aktivt för att minska klimatpåverkan från maten. Den diskussionen kommer vi att återkomma när nästa motion ska behandlas. Den här motionen handlar om vad staden kan göra utöver det som vi redan gör och utöver det som vi måste göra, det vill säga hur maten kan användas mer i pedagogiskt syfte, i hälsofrämjande syfte och hur måltiden också kan vara någonting mer än att bara bli mätt och få i sig de rätta näringsämnen.

Även om väldigt många bra saker görs har många elever ojämna lunchtider och väldigt få förskolor har odlingslotter där barnen kan följa maten från jord till bord. Det är fortfarande så att många elever inte äter sig mätta i skolan, det är fortfarande så att många äldre ofrivilligt äter ensamma och det är fortfarande så att många äldre inte tycker att maten varken smakar så bra eller så mycket som man skulle önska.

Därför tycker vi att staden behöver en ny måltidspolicy. De nuvarande styrdokumentet som det hänvisas till i det här motionssvaret är otillräckliga och behöver uppdateras. Stadens nuvarande kostpolicy härstammar till exempel från ett kommunfullmäktigebeslut från 2008.

Jag tror att vi är överens om intentionerna och om visionerna, men vi i Centerpartiet är inte nöjda. Vi vill mer. Därför vill jag yrka bifall till motionen.

Anförande nr 171

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Precis som Karin säger ser vi att intentionerna med den här motionen är goda. Vi har bedrivit ett mycket bra arbete i stora delar av staden. Vi är överens om det önskade utfallet, men den fråga som jag tror att man måste ställa sig när man har den här typen av diskussioner är om det smartaste sättet att nå det önskade utfallet är att lägga arbetstid på att ta fram ytterligare en handlingsplan eller ytterligare ett styrdokument. Handlingsplaner och styrdokument får aldrig bli ett egenvärde, utan man måste hela tiden väga det och se om vi tror att det är viktigt för att nå det önskade utfallet.

I det här fallet tror jag att det finns tillräckligt många olika kostråd, nationella rekommendationer, lagstiftning, läroplaner och så vidare. Vi har flera budgetuppdrag som lyfter upp mat och måltid inom både äldreomsorg och förskola, och vi ska inte heller glömma LSS-verksamheten.

Utbildningsförvaltningen bedriver ett arbete, och vi har 3 miljoner som vi satsar på dietister i stadsdelarna. Vi använder statliga bemanningsmedel inom äldreomsorgen för att anställa dietister ute i stadsdelarna. Vi har också en stor satsning inom ramen för kompetensutvecklingsfonden som vi precis klubbade som just lyfter upp vikten

av grund- och vidareutbildning för så kallade ekonomiassistenter och kökspersonal inom äldreomsorg, förskola, korttidshem, servicebostäder och gruppboendestäder. Det är just den här typen av konkreta åtgärder som jag tror att vi ska fokusera på och låta våra medarbetare ägna sin arbetstid åt för att komma ännu längre fram. Ytterligare ett styrdokument är lovvärt, men jag tror helt enkelt inte att det gagnar ändamålet i det här fallet.

Anförande nr 172

Karin Ernlund (C): Jag fick delvis svar på min fråga i slutet av ditt anförande. Det blir lite konstigt att säga att eftersom vi redan har så många styrdokument är det inte så smart att anta ytterligare ett styrdokument. Ett av de stora problemen är kanske att vi inte har en samlad måltidsstrategi i staden utan att vi har en rad olika budgetuppdrag och flera olika överlappande policyer. Trots att vi ser att mycket bra görs vidhåller vi att fler konkreta saker behöver göras, och framför allt behöver staden en samlad policy när det gäller måltidsupplevelsen.

Anförande nr 173

Borgarrådet Lindblom (V): Jag håller helt med om att mer behöver göras. Jag tycker att intentionerna i motionen är lovvärda, men ett problem som vi har som kommunpolitiker är att vi tenderar att lägga fram nya styrdokument men aldrig ta bort några. Vi har väldigt många styrdokument eftersom det har varit mycket tydliga signaler, också från er politiska majoritet, om att lyfta upp mat och måltid. Staden har ett upparbetat arbete för detta.

Jag håller med om intentionen, men jag tror att vi ska fokusera på verkstad nu. Vi har konkreta budgetuppdrag, det ska anställas dietister och vi kommer att ha en stor kompetensutvecklingssatsning på just personal som jobbar med att tillaga mat eller med att hjälpa brukare att tillaga mat. Det handlar om näringsrik kost, hur man jobbar klimatsmart i de här avseendena och så vidare. Jag tror inte att det handlar om ännu ett styrdokument utan om fokusering på verkstad.

Anförande nr 174

Mirja Rähä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Det är givetvis glädjande att det finns ett engagemang på alla sidor när det gäller maten, och nu pratar jag om de äldres mat. Det är mycket viktigt för mig. Äldreförvaltningen har sedan länge arbetat med just kosten för äldre på uppdrag av äldrenämnden, och det gäller inte bara maten och dess innehåll utan också hur måltidssituationen ser ut. Det kan vara lika viktigt hur maten serveras som vad som finns på tallriken.

Förvaltningen följer regelbundet upp hur måltiderna sköts på våra äldreboenden och inom hemtjänsten. Där följer man kostpolicyn och också de nationella närings- och kostrekommendationer som måste användas när det gäller äldres mat. Därtill kommer också beslutet i äldrenämnden om att anställa dietister som kan spela flera roller när det gäller äldres mat på våra äldreboenden. Det kan handla om kompetensutveckling av personalen när det gäller kost och måltider, och det handlar också om att följa upp i det nära samarbetet med stadsdelsförvaltningen och de medicinskt ansvariga sjuksköterskorna.

Det finns många olika sätt att jobba med detta. På Södermalm hade man ett förslag om att man skulle få smaka på maten inför upphandlingen eftersom den skulle vara god, men det var ganska motarbetat av den dåvarande majoriteten, men till slut så gick det att göra så. Det kan vara ett bra sätt att arbeta. Micasa kommer nu att investera i ett tillagningskök på Mälärbacken. Det innebär att maten kommer att vara lagad mycket närmare, vilket också innebär att den oftast är godare eftersom den har lagats samma dag. De pedagogiska måltiderna finns framför allt på demensboenden där man inte alltid lägger upp maten färdig på tallriken utan den äldre får ta själv och äta i sällskap med personalen och alla andra. Man vet till exempel att man ska använda färgglada tallrikar när det gäller dementa eftersom det ökar aptiten. Det är viktigt att sådana praktiska saker görs.

Det är viktigt att få fortsätta att jobba med det här inom äldreomsorgen, och det gör att det är viktigt för oss att man inte just nu använder tiden för att ta fram ytterligare en strategi. Vi tycker att det räcker med kostpolicyn och de nationella riktlinjerna.

Anförande nr 175

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Tack för motionen! Det här en motion med en mycket bra viljeinriktning. Som nämnts görs mycket inom de ramar som staden har. Jag tänkte nämna några exempel. På Östermalm har vi bland annat tagit fram en måltidsstrategi för förskolorna som just heter Den klimatsmarta måltiden. Där finns väldigt mycket av det som efterfrågas, och det gäller alla förskolebarn på Östermalm.

Ett annat gott exempel på Östermalm är en upphandling som vi har gjort av matlådor för den kommunala hemtjänsten. Minst 35 procent av maten ska vara ekologisk. Vi ska ha minst två klimatsmarta måltider på menyn. Allt kött ska vara producerat enligt svenska djurhållningsregler. Företaget ska också verka aktivt för att minska matsvinnet. Men tyvärr är all annan mat till de äldre på Östermalm upphandlad. Det skedde under den förra mandatperioden, så där finns det över huvud taget inga krav ställda på detta. Det är mycket tråkigt, men så fort det finns möjlighet att göra nya upphandlingar jobbar alla stadens verksamheter med att göra det så bra som möjligt och jobba efter dessa normer. Att förbättra matsituationen för de äldre är högprioriterat för oss i majoriteten.

Anförande nr 176

G a b r i e l l a L a v e c c h i a (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker i grund och botten att det är mycket sympatiskt och fint att måltidens ska vara en glädjens stund. Den ska vara ett avbrott från det vanliga och inte någonting som man ska klara av bara för att man måste bli mätt. Jag tycker att det är jättefint.

Men jag tycker kanske också att vi inte behöver gå in och detaljreglera detta ännu mer i styrmekanismerna utan att vi i stället kan ha tilltro till att personal och verksamheterna i staden jobbar med detta och att staden får fortsätta att kompetensutveckla personalen. Jag vet att personal och verksamheter i staden jobbar mycket aktivt med detta. Det gäller både äldreomsorg och barnomsorg.

Inom förskolan jobbar man till exempel mycket aktivt med att måltiden ska vara en del av den pedagogiska verksamheten. Det är säkert många föräldrar som, precis som undertecknad, med häpnad ser hur duktiga småttingarna är på att turas om att ta mat, hjälpa varandra, hålla upp och duka av. Det lär de sig nästan alltid i förskolan. Det är

en del av den pedagogiska verksamheten. Det är någonting annat än att det är en glad stund och ett avbrott. Det är en del av ett lärande. Det är inte bättre eller sämre, utan det är någonting annat. Visst ska måltiden vara en höjdpunkt på dagen för alla, men det tror jag att vår fantastiska personal redan vet. Och jag tror att de arbetar för detta med de befintliga styrdokument och den utveckling som pågår.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 177

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Vi rödgrönrosa instämmer såklart i motionens andemening. Måltiden är en viktig del av dagen i förskolan. Det ska vara en lugn och lustfylld stund för barnen där de får näringsrik och god mat. Även samtal om vad som händer med maten, varför man ska äta den och var den kommer ifrån brukar ingå. Men vi behöver inte något nytt styrmedel för detta.

Däremot satsar vi på att allt fler förskolor ska ha ett eget tillagningskök och en egen kock. Det är också viktiga delar i detta. Då blir maten god. Den är nylagad och av god kvalitet. Doften sprider sig i förskolan. Barnen kan få se hur det går till att laga den och så vidare. En kock säkerställer också att det finns en bra kompetens när det gäller alla eventuella allergier, och de ökar alltmer. Därmed är maten även säker för alla barn.

Vi rödgrönrosa satsar också på att maten ska vara ekologisk i så hög grad som möjligt. I Skarpnäcks stadsdel har förskolorna lyckats servera 63 procent ekologisk mat under januari. Vi är eniga om att maten och måltiden på förskolan ska vara en lustfylld stund. Det är också en förutsättning för att förskoledagen ska bli en dag fylld av lek och lärande och att man ska orka med.

Ni nämner också odlingslotter. Det är något som många av förskolorna i Skarpnäck har. De har arbetat mycket med det under de senaste åren, men det är viktigt att vi låter personalen på förskolorna själva bestämma hur de ska arbeta pedagogiskt. Vi har kloka förskollärare, barnskötare, pedagogiska ledare och chefer. De kan själva utforma den pedagogiska verksamheten. Det finns många bra sätt, och vi litar på att personalen har den bästa kunskapen och kännedomen om hur de ska prioritera.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 178

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Ordförande, fullmäktige! Jag tror inte att det finns någon i den här salen som inte tycker att det är viktigt med maten på skolor, förskolor, äldreomsorg och LSS-boenden. Men ändå kan ju det som är någorlunda bra faktiskt bli bättre. Den mat som räknas är den som man får i magen. Det spelar ingen roll hur bra mat man lagar och hur nyttig den är om den fortfarande ligger kvar på tallriken. Det är ingen hemlighet att det är många äldre som sitter ensamma och inte äter som de borde eftersom de inte har någon matlust. Även om maten i matlådorna är näringsriktig är den inte särskilt rolig, så den äter man inte upp. Eller också delar man upp den på tre fyra gånger fast den egentligen är beräknad för en gång.

Det är bra att vi har en kostpolicy, men den är sedan 2008. Det är åtta år sedan. Jag tycker egentligen att borgarrådet Clara Lindblom förde fram det bästa argumentet för varför det är viktigt att se över detta. Vi har redan så många olika riktlinjer och policyer att vi inte ska ha några fler. Det viktigaste är att man får jobba på fältet. Det är just det vi har. Vi har så många olika dokument som spretar åt olika håll. Det är bra om man kan ha en minsta gemensamma nämnare. Sedan ska verksamheterna självfallet få utforma detta på det bästa sättet som passar just lokalt, men det är bra om man har en gemensam bas som dessutom hålls levande. Man måste hela tiden jobba med de här frågorna. Det är en färskvara. Personal byts ut. Ibland har man dietister, och ibland har man inte det. Ibland har man några som är särskilt intresserade av mat på en förskola, och ibland finns de inte kvar. Detsamma gäller äldreboenden. Därför är det bra att man har något hårt och stabilt att hålla sig i och som gäller alla verksamheter så att man sedan kan utforma det fritt.

Sedan vill jag säga något till Centerpartiet om att man har skrivit att man förutsätter att man följer Livsmedelsverkets intentioner. Ibland ska man kanske tänka till lite eftersom de var ute efter att till exempel helt förbjuda Bregott på skolorna.

Visst kan det här bli mycket bättre.

Anförande nr 179

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Såsom motionen är utformad handlar det inte om att man ska ersätta befintliga kostpolicyer eller samla nationella riktlinjer och göra en renodling, utan det handlar om att utarbeta ytterligare måltidsstrategi. Det är det jag vänder mig emot. Frågan är hela tiden vilket som är det effektivaste sättet att nå det önskade utfallet. Jag tror att det sätt som till exempel äldreförvaltningen har arbetat fram tillsammans med Äldrecentrum, där man har haft många inspirationsdagar för personalen inom hemtjänsten och på särskilda boenden, är saker som vi ska lägga tid på snarare än att ta fram ytterligare en strategi. Motionen är inte riktigt utformad såsom du beskriver den nu, inte såsom jag läser den i alla fall.

Anförande nr 180

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Men det faktum att det finns så många olika gör att det kan vara bra att samla det. Man kan ju kalla det för en ny strategi om man samlar ihop dessa. Jag har också sett det utmärkta material som Äldrecentrum har tagit fram. Jag tror att det är till mycket stor hjälp och handledning, men det bör komma ännu fler till del.

Anförande nr 181

Å k e A s k e n s t e n (MP): Matglädje och matlust hör ihop och har naturligtvis en stor betydelse. Det finns en betydligt allvarigare sida än lust och glädje i detta. Jag vet inte ni kommer ihåg detta, men för några år sedan kom Livsmedelsverket med en rapport där man uppskattade att ungefär hälften av dem som bodde på äldreboenden var undernärda. Det är utomordentligt allvarligt. Det kan bero på många saker. Jag vet inte hur det är i Stockholm för det nämndes inte speciellt i den där rapporten, men det är alldeles uppenbart att problemen finns här också. Det handlar inte bara om bristen på glädje, utan ensamheten spelar också in. Att någon från hemtjänsten kommer hem och hjälper till med matlagning är väl i stort sett en nåd att stilla bedja om kan jag tänka mig. Det händer väl i alla fall inte särskilt ofta. Problemet är att det hela tiden är så bråttom. Det gäller även maten i skolorna och

överallt. Man har inte tid. Många äldre skulle behöva ha hjälp med att få i sig maten. Får de inte i sig maten blir de självfallet undernärda. Det är ett problem.

Här är det ungefär som med fasadbelysningen som vi pratade om förut, det vill säga att det finns mer att göra, men jag tror faktiskt att det är lite enklare att klara fasadbelysningen än maten.

Anförande nr 182

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, åhörare och ledamöter! Den handbok som heter *Mat för äldre. Råd och rekommendationer för Stockholms stads äldreomsorg* som kom i ny utgåva förra året är en praktisk bok. Oppositionen skriver i sin reservation att mer behöver göras, och det kan man verkligen och i stort sett alltid instämma i. Däremot känner jag mig tveksam till något övergripande styrdokument. Det vi behöver är praktiska redskap och också kompetensutveckling hos personalen.

Jag tror att det *ska* se olika ut beroende på om det är en förskola, om det är äldreomsorg eller om det är i Farsta eller Rinkeby eller på Norrmalm. På ett demensboende kan dukningen vara avgörande liksom kontrasterande färger och kunskap om kognitiva förutsättningar som finns för att alls uppfatta maten. Ofta är det enkla knep. Det är bara viktigt att alls känna till dem. Man ska inte ha vit fisk på vit tallrik på vit duk med vita servetter. Det skulle jag kunna ha hemma; jag gillar vitt. Det är en dukning som jag skulle kunna uppfatta som estetisk men som en person med demens inte klarar av att hantera.

Det är inte fler dokument som behövs utan mer verkstad och mer kunskap, och det är vi dessutom säkert helt överens om. Lite av den här kompetensutvecklingsfonden kanske kan tas till vara. Vi har en hel del olika medel och insatser på gång för att just sprida kompetensutveckling på detta område, för det är nästan det som är allra viktigast. Det är inte jättestora saker vi behöver göra. Egentligen handlar det ofta om hur vi ska tänka, för att maten inom äldreomsorgen ska så att säga också ätas upp. Det är ju det som är målet.

Anförande nr 183

K a r i n E r n l u n d (C): Den här debatten som vi har haft visar, måste jag ändå säga, vilket jättestöd det finns för Centerpartiets ambitioner och visioner för maten i Stockholm. Jag förstår att jag inte kommer att få den här motionen bifallen av en majoritet i fullmäktige, men det kanske inte gör så himla mycket, för jag har ändå lyckats piska upp debatten i frågan. Aldrig har jag väl hört så mycket utlovat från majoriteten som jag har hört nu i den här debatten! Vi ska inte ha några styrdokument, utan vi ska ha handlingskraft, vi ska ha riktiga åtgärder och ni ska göra handfasta saker. Detta kommer vi såklart att bevaka, och jag ser verkligen fram emot att ni kommer att verkställa allt det som ni har lovat i den här talarstolen i kväll. Men jag yrkar ändå fortsatt bifall till min motion.

§ 28 Miljö- och klimatsäkra maten (Utl. 2016:24)

Anförande nr 184

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Moral är bra, men är verkligen dubbelmoral dubbelt så bra? Sverige har världens bästa djurskydd, och det är någonting som vi är riktigt stolta över. Men är vi beredda att betala för det? Ska det bara vara upp till oss själva som privatpersoner att självklart välja det kött som gör att djuren har det bäst i världen, eller ska vi använda upphandlingar för att göra verklighet av våra högt ställda ambitioner? För mig är det självklart. Vi behöver ha en strategi som gör att vi ökar andelen kött som kan ätas med gott samvete och där vi vet att djuren har haft det drägligt.

Men det är inte bara djuren som mår bra av höga djurskyddsregler. Även vi människor mår bra av att slippa äta antibiotikafylld mat. Överanvändningen av antibiotika i matproduktionen i Europa är ett faktum. Denna helt oansvariga hantering kan resultera i att vi inte kommer att kunna bota sjukdomar som vi i dag enkelt kan bota.

Jag måste faktiskt säga att det inte är någonting annat än flathet eller brist på politisk vilja som gör att finansborgarrådet svarar på den här motionen med detta snömos och hänvisningar till miljöprogrammet. Det finns mig veterligt ingenting i miljöprogrammet, som vi just nu har ute på remiss, på just det här området. Det går jättebra att slå på stora trumman och kräva 50 procent Kravmärkt mat, men när det gäller djurskydd är man ointresserad.

Alla berörda förvaltningar delar motionens ambitioner, men att dela ambitionen är kommunspråk för att hålla med men att inte göra någonting. I stället hänvisar man till ett oklart rättsläge.

Det är faktiskt så att min och Katarina Luhrs egen förvaltning, miljö- och hälsoskyddsnämnden, menar att det går att upphandla och det går att ställa krav om man gör det på rätt sätt. Vi som är en av Sveriges största upphandlande organisationer måste gå före och våga utmana. Men det är väl rädslan för en överprövning av en upphandling som är det som styr i det här fallet, inte att se möjligheterna i lagen om offentlig upphandling.

Motionen fokuserar också på hur man kan minska klimatpåverkan från den mat som vi konsumerar, och här kanske vi har något att hämta från miljöprogrammet. Frågar man en miljöpartist är det väl en köttfri dag i skolan som är receptet, eller så hänvisar man kanske till den kommunala kokboken.

Vi anser att frågan är mer komplex än så. Därför är inte motionens förslag verkligen besvarat. Vi kan konstatera att vi har fortsatt stora behov av en spetsigare och tydligare strategi för att klimat- och miljösäkra stadens mat. Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen och bifall till motionen!

Anförande nr 185

E l l i n o r R i n d e v a l l (S): Jag vill börja med att tacka Karin Ernlund för en bra motion, och så vill jag tacka Centerpartiet för höga ambitioner i den här frågan. Det tycker jag är jättebra och glädjande. Det är bra att vi gör liknande analyser av

vad som behöver ses över för att minska miljö- och klimatpåverkan i matproduktionen. En gemensam önskan och vilja om att komma framåt i de här frågorna kommer definitivt att skynda på arbetet med att ställa om Stockholm till att bli hållbart.

Stockholm har fått flera erkännanden internationellt för ett framstående miljöarbete. Det är glädjande, och vi tar avstamp i det framåt för att gå vidare för att göra Stockholm till en hållbar och klimatsmart stad.

Vi är inte klara, och vi är inte heller helt nöjda, och därför fortsätter vi framåt. Det är viktigt att matproduktionen sker så miljö- och klimatsmart som möjligt och att djur behandlas värdigt. Precis som motionerna visar går Sverige verkligen före vad gäller djurhållning jämfört med många andra länder.

I det nu gällande rättsläget är det dock inte helt möjligt att, som motionen efterfrågar, ställa krav på att kött ska vara producerat enligt svenska djurskyddsregler. De nya upphandlingsdirektiven från EU ökar möjligheten att ställa krav på djurskydd i offentlig upphandling, så just nu avvaktar vi att arbetet med att implementera direktiven i svensk lagstiftning ska avslutas. Det ska vara klart under våren 2016, och vi har förhoppningar om att den nya lagstiftningen kommer att göra det lättare att ställa tuffare miljö- och djurskydds krav. Självklart kommer staden att följa den nya lagstiftningen när den är på plats, och vi välkomnar både ökad tydlighet och ökade möjligheter till tuffare krav.

För att uppnå en miljö- och klimatsmart matproduktion behöver vi dock göra insatser på alla plan. Det handlar bland annat om mer ekologiskt, mer vegetariskt, fossilbränslefria transporter och smartare hantering av matavfall. För att uppnå detta har ett beslut om att minska matens miljö- och klimatpåverkan redan fattats i budgeten för 2016. Ett nytt upphandlingsprogram är antaget, och samtidigt pågår arbetet med det nya miljöprogrammet, den kommande färdplanen, för ett fossilfritt Stockholm 2040 och så vidare.

Alla de här dokumenten är jätteviktiga för att uppnå ett långsiktigt hållbart och klimatsmart Stockholm. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 186

J o n a s N a d d e b o (C): Ellinor, det är ju jättebra saker som du säger i talarstolen, men jag ser ändå att det finns en brist på politisk vilja i det här fallet. När man är en så stor upphandlare som Stockholm stad måste man också våga utmana innevarande regler. Det finns ju andra kommuner som lyckas med sådan här, men vi vågar inte göra det fast vi borde vara dem som är duktiga på att göra riktigt bra upphandlingar och kunna reglerna kring detta.

Jag säger därför att vi ändå borde göra mer. Vi kan inte bara vänta på att EU säger till oss att vi kan göra mer, utan jag tycker att vi verkligen borde utmana upphandlingen och reglerna kring detta och inte bara vänta. Men det är fina ord!

Anförande nr 187

E l l i n o r R i n d e v a l l (S): Jag tycker att Jonas Naddebo säger fina ord också, så det är ju fantastiskt att vi kan säga så mycket fint ihop här.

Jag tänker så här att den upphandlingsplanen som vi nu har antagit ligger, men den kommer i så fall att revideras när vi vet vad som gäller. Våren 2016 är faktiskt väldigt snart. Jag tycker att vi ska göra det vi kan i de upphandlingar som vi genomför för att göra det här så bra som möjligt, men det kommer också såklart att underlätta arbetet när vi vet vad som kommer att gälla när utredningen är klar.

Anförande nr 188

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Jag vill först bara säga att även jag tycker att det här är en bra motion på många sätt, och vi håller förstås med om intentionen. Jag har själv en gång pratat med en grisbonde som var mäkta förbannad över att kommunen en gång per år kom ut och inspekterade hans anläggning och ställde väldigt hårda djurskyddskrav, men sedan när kommunen skulle beställa mat till sin egen verksamhet så var det kött som han producerade för dyrt, och i stället upphandlades det från något annat land. Detta är en absurd situation som tyvärr har varit en följd av ett rättsläge som handlar mycket om lagen om offentlig upphandling, och det är alltså det som är problemet här.

I motionen står det att ni önskar att kommunen tydligt ska ta ställning för svenska djurskyddsregler vid upphandling. Men det är inte riktigt lagligt. Man får ställa de specifika kraven, men man får inte ställa krav på att det ska vara svensk lagstiftning som gäller, för då diskriminerar det andra länder. Detta är absurt, och därför vore det kul om vi kunde upprätta något slags enad front här mot en del absurda inslag i lagen om offentlig upphandling. Men det känner jag att vi kanske inte kommer att enas om. Vi får se.

Några har redan varit inne på att staden ändå gör någonting och att även regeringen nu håller på att jobba med upphandlingsreglerna. Vi hoppas att våra kommuner ska kunna ställa samma krav vid upphandlingar som vi gör när vi inspekterar de anläggningar där djuren befinner sig.

När det gäller klimatet är det bra att ha en klimatstrategi. Där vet ni också att den rödgröna majoriteten har varit mer ambitiös än vad ni lyckades med under era år av styre. Andelen ekologisk mat ska uppgå till 50 procent, och vi siktar på att nolla utsläppen av växthusgaser till 2040. Där är livsmedelssektorn utpekad som en viktig del. Vi säger också bland annat att vi ska öka utbudet av vegetarisk mat.

Det som förvånar mig lite är att ni inte själva kopplar ihop å ena sidan djurskyddet och köttet och å andra sidan klimatet. Det är ju nämligen så att vissa typer av kött, framför allt nötkött och mjölk, orsakar en väldigt stor klimatpåverkan. Jag tror att jag någon gång läste att svenskarnas konsumtion av kött och mjölk leder till utsläpp av 10 miljoner ton koldioxid per år, vilket nästan är lika mycket som personbilarna. Miljönämnden är också inne på detta i sitt svar.

Ni pratar i motionen om säsongsbaserad mat och närodlat mat och så vidare, men det är helt tyst om den här viktigaste källan till utsläppen, nämligen köttet. Det är en fråga!

Anförande nr 189

K a r i n E r n l u n d (C): Om det är någon som blandar ihop korten så är det ju ni och du, Rikard, i det här anförandet. Det enda ni hänvisar till hela tiden i den här

debatten är nämligen att ni har ett mål om minst 50 procent ekologisk mat i staden. Men den ekologiska maten tar varken hänsyn till djurskydd, antibiotika eller klimatpåverkan. Jag tror kanske därför att Rikard Warlenius behöver göra sin hemläxa själv först innan han anklagar oss för att blanda ihop korten.

Dessutom tror jag att det hade varit bra om ni hade läst på lite mer om vilken typ av krav som vi faktiskt får ställa, för det finns kommuner som redan i dag ställer krav när det gäller antibiotikaanvändning och djurskydd i upphandlingar. Det är klart att man inte får ställa krav att det ska vara just svenskt kött, men du kan ställa krav som i praktiken innebär att det enda kött som går att köpa upp utifrån de krav man ställer blir svenskt kött.

Anförande nr 190

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Det var ungefär det jag försökte säga. I motionen står det att det ska vara svensk lagstiftning, men så får man inte ställa kravet. Visst kan man gå längre, och jag vet att det pågår ett arbete både i staden och i Regeringskansliet för att kunna ställa högre krav på djurskydd, så där är vi faktiskt överens.

Nej, jag rör inte ihop saker. Vår majoritet har högre ambitioner när det gäller att nå låga utsläpp, och vi har identifierat livsmedelssektorn som en viktig del. Vi har också identifierat att en viktig del i detta är att vi behöver äta mer vegetariskt och mindre kött. Man skulle kunna tro att Centern här tiger om den viktigaste utsläppskällan på grund av sin ganska nära koppling till lantbruksrörelsen. Vi är jätteangelägna om att vi har ett levande lantbruk, men det kan kanske inte enbart bestå av att producera väldigt klimatbelastande livsmedel som mjölk och kött. Den debatten får vi dock ta en annan gång.

Anförande nr 191

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Tack än en gång – det här var också en väldigt bra motion, tycker jag. Det känns positivt att vi i den nya majoriteten jobbar precis i den här ambitionen. Under de åtta år som ni satt och styrde känns det inte som att det gjordes någonting, i alla fall inte om jag tittar runt i staden på goda exempel. Ni får gärna rätta mig om jag har fel. Nu efter ett år med oss görs det väldigt, väldigt mycket.

Innan jag går in på detta tänker jag säga att ekologiskt kött visst tar hänsyn. Du får inte använda antibiotika till hela besättningar. Du får använda det till enskilt sjuka djur, Karin, men inte till hela besättningar som man gör i EU. Ekologiskt kött är väldigt bra ur antibiotikaanvändningssynpunkt, så jag förstår inte varför du sade så.

Som jag nämnde tidigare har Östermalms förskolor utarbetat just en koststrategi. För att det ska vara klimatsmart, vilket nämdes här, så är det vegetariskt två dagar i veckan, eftersom mindre kött är klimatsmart och hälsosamt. Det kommer att vara mer ekologiskt – 55 procent – och man kommer att jobba med säsongodlade råvaror just för att minska klimatpåverkan. Halvfabrikat och processad mat kommer att minskas eller helt undvikas. Strategin heter Den klimatsmarta måltiden så det görs ju väldigt mycket, inte bara här utan på flera ställen i staden, så de här tankarna finns nu och implementeras.

Man ska även minska matsvinnet. Någoting som inte ni nämnde men som man också jobbar med är att det ska vara kemikaliesmart. Utifrån ekologisk synpunkt ska man se på vilka livsmedel, grödor och frukter som är mest utsatta för bekämpningsmedel och prioritera i den ordningen när man köper in ekologiskt. Man ska ha ett pedagogiskt förhållningssätt så att barnen både lär sig att minska matsvinnet och också vet vad de äter. Man kommer även att odla, även om inte alla kan erbjudas odlingslådor som det ser ut i staden i dag. Man kommer att jobba med Grön Flagg-certifiering, och där ingår också ett stort pedagogiskt moment. Det var ju väldigt lite sådana initiativ under er tid.

Jag tycker alltså att vi gör väldigt, väldigt mycket. Det har gått ett år, och det händer väldigt mycket i staden som jag är väldigt stolt över!

Anförande nr 192

Karin Ernlund (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Alla tycker att det här är ett jättebra förslag. Jag hör ingenting annat. Men fortfarande: I er budget finns det inte ett enda ord om antibiotika och djurskydd. I förslaget till nytt miljöprogram finns det inte heller ett enda ord om vare sig antibiotika eller djurskydd. Det enda ni hänvisar till är ert mål om ekologisk mat, men det tar inte hänsyn vare sig till antibiotikafrågan eller till klimatpåverkan från mat. Jag vet inte riktigt om det här handlar om bristande engagemang eller bristande kunskap om miljö- och klimatpåverkan från mat.

Det var ett enormt engagemang i frågan om mat i den motion som vi debatterade alldeles nyss, och där efterfrågade ni handlingskraft och konkreta förslag. Här har ni ett superkonkret förslag som verkligen skulle göra skillnad, både för människors hälsa och för miljön. Därför är ni väldigt välkomna att bifalla den här motionen om det nu är så att ni vill ha konkreta förslag och konkret handlingskraft. Bifall till motionen!

Anförande nr 193

Maria Antonsson (MP): Det pratas väldigt mycket, tycker jag. När det gäller den första upphandlingen på Östermalm så kunde vi ju inte ställa krav på att det skulle vara svenskt kött, men man kan ange de regler som gäller för svenskt kött i upphandlingskraven. Det gjorde vi bland annat när vi upphandlade matlådor till hemtjänsten. Detta gjordes dock aldrig under era åtta år. Så jag bara funderar: Det finns ju i alla fall inget att leva vidare på från er tid när det gäller att jobba med mindre antibiotikaanvändning, om man säger så.

När Karin säger att ekologiskt kött inte tar hänsyn till antibiotikakraven, vad menar hon då? Man får inte utfodra en hel besättning med antibiotikafoder när ett djur blir sjukt till exempel utan bara det enskilda djuret, och det är precis så det ska vara, tycker jag. Det köttet är alltså per definition antibiotikasmart också.

Anförande nr 194

Karin Ernlund (C): Om vi börjar med frågan om ekologisk mat är det klart att ekologiskt är bättre än ingenting, men det är fortfarande inte det som den här motionen föreslår. Vi föreslår nämligen att Stockholms stad självklart ska ställa samma krav på maten som vi ställer på svenska bönder. Det är inte samma sak som

ekomat. Vi tycker också att ekomat är jättebra, men det behöver kompletteras med djurskyddsfrågan.

Sedan är det jättebra, och jag blir väldigt glad att höra detta, att ni på Östermalm har ställt dessa krav vid upphandling. Då tycker jag att Maria Antonsson ska tala om det för sina koalitionskollegor, för det har varit flera stycken uppe i talarstolen som har sagt att man inte får ställa den här typen av krav. Men ni på Östermalm har alltså gått före och visat att det går och att vi visst får göra så. Så ta med det inför kommande förhandlingar om både miljöprogram och stadens budget! På Östermalm gör ni ju helt rätt, men det behöver spridas till resten av staden också.

Anförande nr 195

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Jag tycker att det är så härligt att få debattera frågan om hur viktigt det är med att ställa om till ekologiskt och klimatsmart, så jag är glad över motionen. Då finns det också möjlighet att tala om hur ett engagemang från politiken kan driva frågor framåt, även om det inte redan har kommit in i budgettexten.

I budgettexten under Alliansens tid var kravet väldigt lågt ställt på omställningen till ekologiskt mat, jämfört med andra kommuner i Sverige. Nu har vi i den nya majoriteten ökat kraven väsentligt, men arbetet kunde ändå pågå under Alliansens tid eftersom det fanns lokala kreativa och driftiga politiker som ställde krav. I Skarpnäck till exempel lyckades vi driva fram ekologiskt helt enkelt genom att erbjuda utbildning till dem som lagar mat på förskolor till exempel. De fick lära sig och tyckte att det var jättespännande, och så spreds det och vi kunde använda de vanliga upphandlingarna för att ställa krav och fick då ett litet försprång. Sedan, när vi tog över och höjde ambitionerna, då var vi redan framme och vi hade kommit så långt! Nu har vi en förskola som på alldeles eget initiativ har 86 procent ekologisk mat.

Nja, säger Karin, det var inte riktigt det hon var ute efter. Men se det var det *jag* var ute efter: hur engagemanget kan driva fram en fråga! Sedan kanske politiken ibland springer efter.

Nu säger Karin att det är djurskyddsfrågorna som är viktiga. Ja, men Maria har ju berättat att det redan nu går att ställa de kraven. En del stadsdelar har gjort det redan innan upphandlingskravet, och det har vi gjort också i Skarpnäck. Det kanske finns någon fler stadsdel? Upp och berätta det i så fall så att vi får lära mer, för det är ju synd att inte alla vet att vi är så himla bra och kan ställa krav! Djurskyddsfrågan ingår ju också delvis i ekologisk mat, för du kan inte köpa Krav utan att ha vissa bestämmelser, vilket Maria också tog upp. Men sedan kan man spetsa till, och det är stadsdelar duktiga på.

Jag tycker att det är roligt att vi får ha den här diskussionen och att vi använder de upphandlingsregler som vi redan har!

Anförande nr 196

K a r i n E r n l u n d (C): Jag tycker att det är lite svårt att tolka Miljöpartiet i den här frågan. Å ena sidan slår ni er för bröstet och säger att det görs väldigt mycket bra och att den här motionen i princip är onödig eftersom allting redan görs. Å andra sidan hänvisar ni fortfarande bara till ert mål om ekologisk mat.

Jag vill därför fråga representanter som jag har här framför mig från Miljöpartiet: Tycker ni att det är viktigt att vi jobbar aktivt med att minska antibiotikaanvändning i köttproduktionen? Kommer ni i så fall att skriva in det både i stadens nya miljöprogram och i den kommande budgeten?

Anförande nr 197

E w a L a r s s o n (MP): Jag tycker att det är svårt när Karin inte kan höra hur glada vi i Miljöpartiet och andra är för att få diskutera denna braiga motion här i fullmäktige. Jag tycker att det är svårt att inte Karin kan tolka det som att det är bra att kunna diskutera det här.

Dessutom får vi ju möjlighet att berätta att vi redan via att ställa krav på ekologisk mat får in det här med antibiotikaanvändningen, eftersom den inte finns med i den ekologiska maten, och vi jobbar ju för att öka andelen ekologisk mat. Vi brukar inte skriva in just ordet ”antibiotika” i budgeten, men vi kan väl diskutera det. Om det är väldigt viktigt att just det ordet står med så kan vi diskutera det, det har jag inga problem med, men vi brukar inte gå ned på så detalj utan vi brukar ju skriva om själva riktlinjerna.

Det är absolut ingen onödig motion, och svaret på frågan är ja!

§ 29 Ingå vänortsavtal med städer i Rumänien (Utl. 2016:25)

Anförande nr 198

E r i k S l o t t n e r (KD): Sofia Modigh och jag har skrivit den här motionen för att vi vill flytta fokus, kan man säga, från kortsiktiga lösningar i Stockholm till långsiktiga lösningar i de berörda personernas hemländer, detta eftersom i princip samtliga berörda och insatta människor som jobbar med det här dagligdags menar att det är just så bör hantera frågan om fattiga EU-medborgare.

Därför vill vi förstärka samarbetet med några av de städer i Rumänien som en stor andel av de som tigger i Stockholm kommer ifrån. Särskilda vänortsavtal kan bidra till att fler människor får hjälp på plats i hemländerna, och vi kan också bidra till att situationen för dessa personer förbättras långsiktigt.

Målet måste rimligtvis vara att uppnå en varaktig förändring och att förändra grundläggande samhällsstrukturer i de berörda länderna och därmed bryta människornas fattigdom. Tillfälliga brandkårsuttryckningar när akuta problem och behov uppstår i Stockholm kan i bästa fall vara positivt kortsiktigt men kan aldrig ersätta de långsiktiga åtgärder som behöver vidtas för att bryta fattigdomen.

Tyvärr är majoriteten avvisande till förslaget. Man hänvisar till den internationella strategin som man menar förhindrar att man ingår vänortsavtal. Vi är väl medvetna om att det här är stadens nuvarande linje, men den kan självfallet omprövas, förslagsvis i samband med att den internationella strategin ska ses över. Det relevanta för vår del är inte heller om ett samarbete med fattiga städer i Rumänien och i Bulgarien benämns med beteckningen ”vänortsavtal” eller om det sker inom ramen för ett internationellt projekt med fastställd tidsram – det viktiga är ju innehållet i projekten och vilket resultat som uppnås.

Borgarrådet säger i Mina synpunkter att stadens socialtjänst även ska utveckla sina rutiner för kontakter med sina motsvarigheter i berörda länder. Det tycker jag är ett väldigt bra uttalande. Jag tycker att det är bra om man har sådana ambitioner, men jag skulle vilja veta lite mer. Eftersom det bara står en mening om detta i Mina synpunkter och eftersom jag inte kan hitta det i några tidigare beslut skulle jag gärna vilja få höra mer från borgarrådet om hur dessa rutiner ska utvecklas framöver.

Jag yrkar därmed bifall till motionen och till det ersätтарыttrande vi har lagt i kommunstyrelsen.

Anförande nr 199

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Kristdemokraterna Erik Slottner och Sofia Modigh har skrivit en väldigt välformulerad motion, och jag delar i stort den analys som ni gör.

Diskriminering och fattigdom tvingar människor till Sverige och Stockholm för att kunna försörja sina familjer. Diskriminering och fattigdom splittrar familjer för att människor ska kunna försörja sig. Vi delar motionärernas analys att det enda sättet att lösa detta är att tillse att de personer som tigger i vår stad ges bättre livsvillkor i sina hemländer.

Kristdemokraterna skriver välformulerat så här i sitt ersättaryttrande: ”Målet måste rimligtvis vara att uppnå en varaktig förändring och att förändra grundläggande samhällsstrukturer i Rumänien och därmed bryta människors fattigdom.”

De insatser som krävs måste vara långsiktiga. Här är vi helt överens. Jag tror däremot att vi måste vara medvetna om att de insatser som vi gör som kommun i liten utsträckning kan komma att förändra den situationen som vi har i Stockholm, som vi har i Sverige, som finns i Europa och den strukturella diskriminering som finns i bland annat Rumänien.

Jag är glad över att vi har en rödgrön regering som förra året tecknade ett samarbetsavtal med Rumänien förra året. Jag är glad över att våra regeringsföreträdare har initierat konstruktiva samtal även med regeringsföreträdare i Bulgarien. Jag är stolt över det arbete vi gör i majoriteten i den här staden.

Jag tror dock inte att ett tecknande av vänortsavtal kommer att bidra till det som motionärerna efterfrågar. Ofta är vänortsavtal otydliga i sina åtaganden och vidsträckta i sin tidsrymd. Jag tror att detta kommer att bli ett slag i luften och vill därmed yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 200

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Den här motionen har vissa brister. Vad händer om man börjar ge vissa byar eller städer i andra länder vissa förmåner? Jo, det resulterar i att fler städer och byar gör samma sak som de byar som har fått något.

Det resulterar alltså i ringar på vattnet, och Sverige kan därför inte ta på sig något för vad som sker i städer i Rumänien eller Bulgarien. Det kommer ju bara att fyllas på mer och mer. Ser människor att jaha, åker vi till Sverige så får vi vissa förmåner i vår by, ja, då kommer ju människor i grannbyn att göra detsamma.

Tanken är alltså god, men i grund och botten är idén väldigt naiv. Sverigedemokraterna yrkar avslag på motionen.

Anförande nr 201

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Jag ska inte göra mig till uttolkare av vilka intentioner Kristdemokraternas Erik Slottner och Sofia Modigh har. Men Martin Westmont gör väldigt märkliga tolkningar av det som står i motionen: Då kommer folk att komma hit, förstår ni! Bara för att de vill ha mer pengar till sina byar så kommer de att sätta sig utanför Konsum och Ica och tiggas, och de kommer att bo i Nackareservatet. Och därför ingår Stockholm ett vänortsavtal.

Alltså, det är att ha väldigt höga tankar om saker och ting.

Anförande nr 202

M a r t i n W e s t m o n t (SD): När det gäller naturreservat har vi ju stora problem med bosättningar, trädfällningar och så vidare, inte minst i nationalstadsparken.

Man får inte glömma att till exempel Rumänien, som vi talar om, får väldigt mycket pengar från EU. De har inga problem att hjälpa sina medborgare, och därför är det en

bättre lösning att sätta mer press på länder som Rumänien att de ska ta hand om sina medborgare och hjälpa dem. Tro mig, de har resurser att göra det, och därför ska vi sätta mycket större press på dem än vad vi gör i dag.

Anförande nr 203

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Allright, Martin Westmont! Du sade nu här kategoriskt att om man ingår sådana här vänskapsavtal så kommer andra byar och andra människor att följa efter. Då undrar jag på vilka grunder du drar dessa imperativa slutsatser.

Sedan vill jag också fråga vad Martin Westmont själv och Sverigedemokraterna vill göra i den rådande situationen. Nu sade du att man ska sätta press på Rumänien. Men för att det ska kunna lyckas krävs det ju att Rumänien själva önskar förbättra situationen för de här människorna. Då vill jag fråga: Är Martin Westmont säker på att de styrande i Rumänien inte är ganska nöjda med att de här människorna lämnar landet och åker hit i stället?

Anförande nr 204

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Jag tror att Rickard Wall har helt rätt i den analysen. Jag tror att det är många människor i Rumänien som, precis som Rickard Wall, inte har någonting emot att delar av befolkningen åker till andra länder.

Det är inga lätta frågor, det här, men jag är övertygad om, och det kanske är mer en fråga på riksplanet, att vi måste sätta större press på Rumänien för att få till en lösning. Självklart vill även vi i Sverigedemokraterna hjälpa de människor som är i behov av hjälp, men vi tror att det som föreslås i den här motionen är fel väg att gå.

Anförande nr 205

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag skulle vilja tacka Erik Slottner för den här motionen. Jag tycker att det är en väldigt sympatisk motion och ett försök att titta på just den här frågan om vad vi kan göra för långsiktiga lösningar även som kommun.

Jag tror att vi alla är överens om att det vi verkligen vill åstadkomma är långsiktiga förändringar. Men samtidigt är vi också begränsande i vad vi som kommun kan få göra. Vi har vårt uppdrag här, men det här är ett försök att också se vad vi kan bidra med. De långsiktiga förändringarna är alltid det som även jag kommer att känna starkast för, så jag tycker att det är en väldigt sympatisk motion.

Jag tycker också att det är viktigt att lyfta fram det som står i Mina synpunkter i det här ärendet just kring vikten av att jobba med duktiga organisationer till exempel. Där uppfattar jag också att vi verkar vara överens. Vare sig vi kallar det för vänortsavtal eller om vi gör någonting annat så är ju det viktiga att vi försöker att på något sätt stötta organisationer som finns på plats och se om vi kan dela med oss av kunskap som finns i vår kommun. Det skulle till exempel kunna handla om att söka EU-medel. Vi har duktiga medarbetare i kommunen, så vi skulle kunna dela med oss av den typen av kunskap och på olika sätt ha något partnerskap.

Jag har även en fråga kring det som lyfts fram om att stärka samarbetet med socialtjänst på plats. Jag tänker att detta är ett arbete som redan pågår inom socialförvaltningen. EU-teamet har ju på olika sätt jobbat med att försöka etablera kontakt

också med socialtjänst i exempelvis Rumänien, och det arbetet måste fortgå. Det kan till exempel handla om att man har lyckats länka en person som är sjuk och som man har träffat här i Stockholm, och sett till att den personen har fått sjukvård i sitt hemland.

Den typen av erfarenheter tycker jag att man ska bygga vidare på. Det är inte helt lätt, men arbetet pågår, och det måste fortsätta så att vi lär oss mer och mer om hur vi kan bygga de här relationerna.

Tack för en bra motion! Vi jobbar vidare med de här jätteviktiga frågorna.

Anförande nr 206

Erik Slottner (KD): Tack för de positiva tongångar som råder kring motionen, även om den i vanlig ordning inte bifalls!

Karin Gustafsson säger att vi bara kan göra lite och att ett sådant här vänortssamarbete skulle vara en liten droppe i havet – så är det säkert, och så är det med väldigt mycket. Många hjälpinsatser som vi gör som privatpersoner och som vi gör som land när det kommer till biståndsarbete betyder väldigt lite i det stora hela, men då får man ändå använda det utslitna men mycket ändå aktuella orden om många bäckar små. Det tror jag att Karin håller med mig om. Jag ville bara ändå bemöta det argumentet.

Karin Gustafsson säger också att vänortsavtal ofta är väldigt vidlyftiga till sin karaktär. De är de måhända, men då får vi väl i så fall ändra på det och inrätta vänortsavtal som inte är så vidlyftiga utan mer konkreta kring ett samarbete skulle kunna utvecklas.

Vi är av åsikten att en del av de insatser som har föreslagits och kommit upp på bordet kring vad vi ska göra i Stockholm för den berörda gruppen ibland har varit för långtgående. Vi har som bekant också kritiserat en del av de här insatserna. Då funderar vi på: Vad kan vi som kommun göra i stället? Det var ju så idén till den här motionen föddes. Kan vi göra någonting annat från kommunalt håll än bara insatser här i Stockholm? Skulle vi genom vänortsavtal, som ändå är en beprövad metod, kunna hjälpa till i länderna? Vi får ju inte ge bistånd. Kommunen är ingen biståndsaktör, men kan man genom vänortsavtal på något sätt ersätta biståndsmedel? Då skulle detta kunna vara ett sätt att hjälpa till med att bygga upp fungerande strukturer inom områden som har identifierats som stora problem, exempelvis skola och socialtjänst, där vi i Stockholm och i alla svenska kommuner sitter med en stor kompetens.

När man pratar med det civila samhällets organisationer som är på plats i Rumänien och Bulgarien tycker jag ändå att jag får signaler om att det är möjligt att skapa ett förändringsarbete. Vi får ibland en känsla av att allt är nattsvart och att inga kommuner eller borgmästare vill göra någonting för de romska medborgarna. Men så är det inte, utan man får höra en hel del historier där det ändå verkar möjligt att förändra attityder och där man genom utveckling av socialtjänst och skola faktiskt kan bidra till förändring. Det är det som jag och Sofia Modigh vill att Stockholm ska kunna bidra med.

Jag tycker ändå att Åsa Lindhagens signaler var väldigt positiva, att vi nu jobbar med socialtjänsten på plats. Jag vill också lyfta fram det vi ofta kallar för Köpenhamnsmodellen, där man väldigt aktivt jobbar med socialtjänst på individuell nivå, och fortsätta jobba med det.

Anförande nr 207

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Mycket av det vi diskuterar här är om den här motionen och idén med vänskapsavtalen kommer att leda till målet. Sverigedemokraternas Martin Westmont var framme och sade att det kommer det inte att göra. Då begärde jag replik och ställde frågor till Martin Westmont. Så fick jag svar på en av dessa tre frågor, den tredje frågan. Sedan gick Martin Westmont sin väg, fast det var 25 sekunder kvar.

Därför upprepar jag återigen mina frågor. Dessutom, när det gäller den tredje frågan som Martin Westmont svarade på, då håller han med mig. Men det går inte riktigt logiskt ihop, eftersom jag gick emot Martin Westmont.

Problemet är, som jag sa, att när frågan om EU-migranterna dök upp första gången ute i Europa kom man på att EU ska hjälpa till med finansiering genom olika stödåtgärder. Då hade EU medfinansieringskrav som innebar att Rumänien skulle betala och EU skulle betala hälften ungefär. Det visade sig att det var man i Rumänien från de styrandes sida inte alls intresserade av. Nehej. Då sade man att de har inte råd riktigt, så då började man försöka arbeta utifrån att EU skulle betala allting. Men det visade sig att Rumänien inte var så jätteintresserade av det heller, och då är situationen nog helt enkelt såsom Martin Westmont håller med mig om: att det är många i Rumänien som är ganska nöjda med att de här EU-migranterna lämnar Rumänien och bor någon annanstans. Och i så fall hjälper det ju inte med ekonomiska styrmedel.

När Martin Westmont säger att han ska sätta press på Rumänien, vad är det då för press som Sverigedemokraterna vill sätta på Rumänien? Det önskar jag att han tar och utvecklar. Nu har man provat medfinansiering och man har provat full finansiering. Vad är det då för åtgärder Martin Westmont och Sverigedemokraterna tänker sig?

Jag har frågat Martin Westmont flera gånger om Sverigedemokraternas ståndpunkter, men Martin Westmont kommer inte upp. Därför får jag väl vända mig till gruppledarna Dag Kareliusson och Per Ossmer och höra om ni kan svara på de här frågorna från mig å Martin Westmonts vägnar.

Anförande nr 208

Borgarrådet L i v h (V): Jag tänker också gå upp och berömma Erik för den här motionen, även om jag inte håller med om lösningen på problemet.

Jag tycker att det är jättebra att diskussionen kommer upp här i fullmäktige, för vi har ju möjligheter. Vi hade tidigare ett projekt liknande det som Åsa Lindhagen pratade om med Estland och Litauen, tror jag att det var, där vi hade ett samarbete för att bygga upp inom äldreomsorgen. Att undersöka de möjligheter som Åsa föreslog tycker jag därför är jättebra.

Sedan tycker jag när vi tar fram vår nya internationella strategi att vi ändå ska titta på vänorter. Jag håller fullständigt med om att Stockholms stad inte kan ha miljoner vänorter på det sättet, men kanske våra stadsdelsnämnder kan ha vänorter? En stadsdelsnämnd skulle kunna ha en mindre kommun till exempel. Det är någonting som jag tycker att vi skulle kunna titta på.

Jag vill också påpeka att romska medborgare är oerhört diskriminerade i hela Europa. I Italien har de till och med läger för romer, har jag sett. Detta är alltså ett mycket större problem än bara Rumänien och Bulgarien, och därför tycker jag att vi ska diskutera frågan med våra romska organisationer i Stockholm. Där finns nämligen ett internationellt arbete, både med Rumänien, Bulgarien och Italien och många andra länder där romer diskrimineras mycket värre än i Stockholm. Så vi vill se ett samarbete med romska organisationer, som ju gör ett stort arbete i Rumänien som vi inte så ofta pratar om.

I övrigt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 31 Insyn för ökad förståelse (Utl. 2016:27)

Anförande nr 209

P e r O s s m e r (SD): Ordförande! Motionären tillhör inte längre Sverigedemokraterna och är inte närvarande här i salen. Men jag vill ändå säga några ord om motionen.

Föredragande borgarrådet hänvisar i sitt avslag på motionen att det står Sverigedemokraterna fritt att läsa in sig på alla handlingar som går att se och läsa på nätet, alldeles precis som alla Stockholms övriga en miljon invånare. Det är inget bra svar utan rena flosklerna. Riktig kunskap får man bara genom att kunna delta i olika sammanträden, lyssna på och diskutera med föredragande, och inte genom att varje vecka läsa några decimeter av intetsägande protokoll.

Som vi alla vet är kunskap makt. Det finns ju ingen anledning för vänstermajoriteten och övriga här i salen att hyckla som man gör med att man på olika sätt vill utestänga Sverigedemokraterna från kunskap, alldeles precis som man försökte 2010 i riksdagen men misslyckades med det.

Man vill fortsätta anklaga Sverigedemokraterna för att vi är dåligt pålästa och allmänt lätt förståndshandikappade, och det får vi stå ut med. Varför det? Vi vet i och för sig vad kommunallagen säger och att vi i dag inte har någon laglig rätt till representation i nämnder och styrelser. Vi får rätta oss efter det. Men vi vet också att om två år kommer allt att förändras. Vi ser fram emot valet 2018.

Till dess, fru ordförande: Bifall till motionen!

Anförande nr 210

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi försöker inte utestänga någon. Tvärtom – vi har allmänna val vart fjärde år, och då är det upp till väljarna att avgöra vilka som ska representera deras talan i nämnder och styrelser i staden.

Vi hade ett valresultat 2014, vilket i sin tur innebär att Sverigedemokraterna inte har någon representation i stadens nämnder, styrelser eller kommunstyrelsen. Det är ett resultat av valet. Vi har inte på något sätt utestängt någon, utan det är helt enkelt väljarna som inte vill se Sverigedemokraterna i nämnder och styrelser i staden.

Det är så att man kan följa nämndernas arbete genom att läsa handlingarna. Man kan väldigt lätt följa vad besluten handlade om genom att läsa protokollen. Det är ingen här som fördömer eller fördummar någon, utan det är bara att läsa på. Och är det någonting som jag älskar så är det valrörelser. Jag ser också fram emot 2018!

Anförande nr 211

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag vill bara nämna något med tanke på det Karin Wanngård nämnde här. Hon nämnde bland annat att man kan läsa i protokollet vad som sker i våra nämnder till exempel, och då vill jag nämna ett väldigt aktuellt exempel.

I ett protokoll från kulturnämnden kan man läsa att det var publikrekord under festivalen We are Stockholm i Kungsträdgården, fast det fördes fram information att det förekom sexuella övergrepp. Jag delar därför inte Karin Wanngård's åsikt om att

man får full information om vad som sker genom att följa protokollen från nämnder och styrelser.

Anförande nr 212

S t e n N o r d i n (M): Ordförande! Jag kan inte låta bli att gå upp när jag hör den här gråtmildheten från Sverigedemokraterna. Det finns en majoritetskonstellation som samarbetar och fördelar poster inom sig. Det finns en allians som samarbetar och fördelar poster inom sig. Sverigedemokraterna har dessutom alltid varit noga med att ni är ett tredje block i svensk politik, och det lär ni få vara antingen ni vill eller inte, för ni är inte inbjudna till något av de andra. Och då är det valresultatet som gäller.

Vad ni begär är att majoriteten och Alliansen ska släppa platser till er som ni inte kan vinna av egen kraft, och det är faktiskt en orimlig begäran!

(Ordföranden: Nu vill jag att vi diskuterar utlåtande 2016:27 som är en motion, Insyn för ökad förståelse, av Maria Danielsson och ingenting annat. Jag kommer inte att tillåta att någon talar om någonting annat från och med nu.)

Anförande nr 213

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Jag förstår inte vad fru ordförande menar, och därför avstår jag från att fortsätta och säga vad jag hade tänkt säga.

Anförande nr 214

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Förslagen till beslut är utskickade i handlingarna. I tidigare ärenden där ingen begärde ordet så ställde ni det under proposition. Jag förväntar mig att ni ställer även detta under proposition eftersom vi har kommunstyrelsens förslag, vilket innebär ett förslag att bifalla kommunstyrelsens förslag.